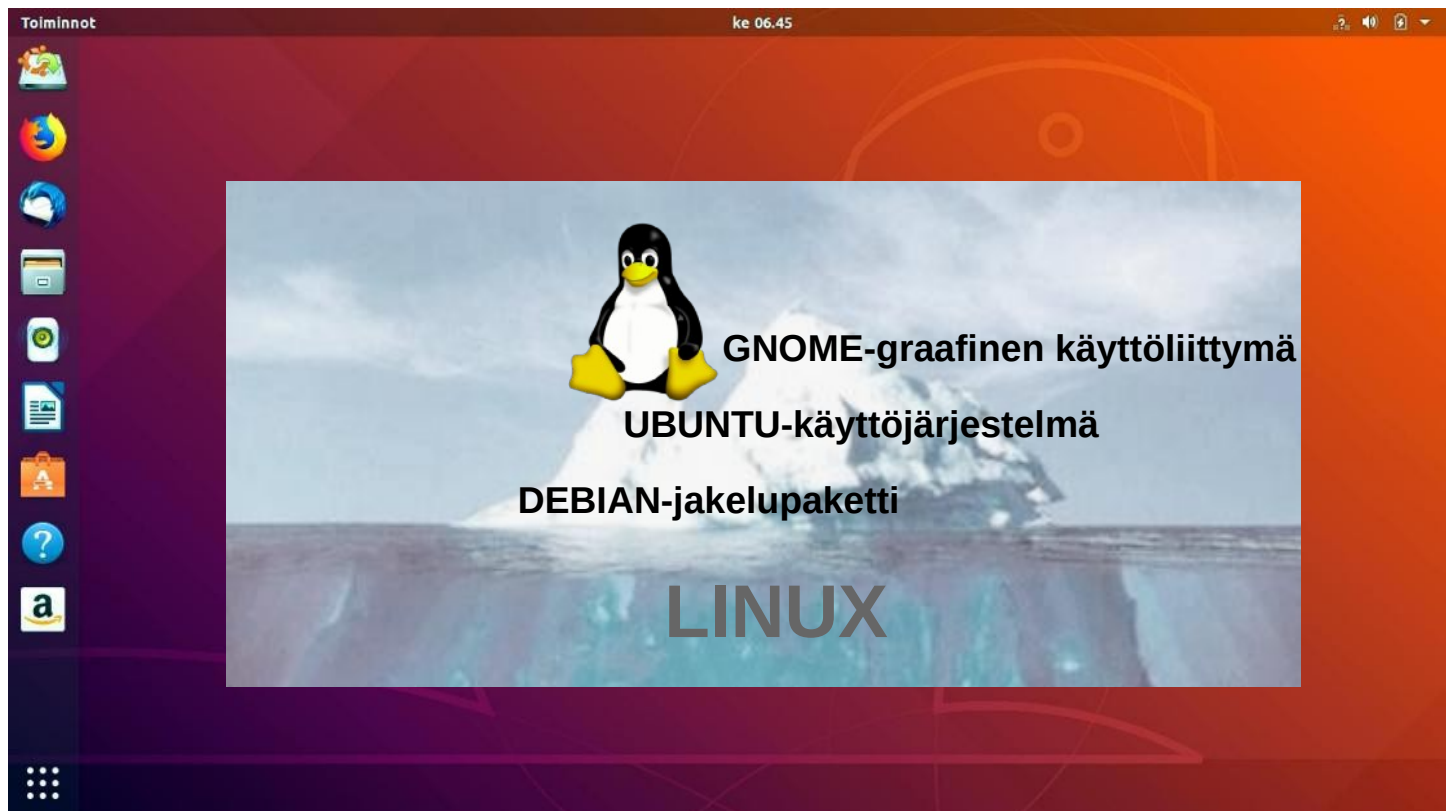

UBUNTU OHJEVIHKO

18.04 LTS

Versio 20221218

Ubuntun [zulunkielinen](#) nimi tulee eteläafrikkalaisesta "Ubuntu"-ideologiasta ja käännetään usein lyhyesti "inhimillisyydeksi toisia kohtaan".

Sisällysluettelo

Sivu	Sisältö
3	Johdanto Yleistä Ubuntu 18.04 LTS ohjelmasta
5	Ubuntu ohjeita Käskyjen löytämisen puuhastelua Ubuntu 16.4 → 18.4 eroavuuksia Ubuntu-työpöydän esittely Esiasennetut sovellukset Erilaisia haja-ajatuksia ennenkuin jatketaan Pikkuvinkit
12	Graafisen käyttöjärjestelmän esittely (Gnome) Kansiot ja tiedostot (Nautilus) Perusasetuksia / Tiedostot sovellus (Nautilus) Esitystapoja / Tiedostot sovellus / Perusasetuksia / Kansion ominaisuudet Kansio / Hakemisto-rakenteiden esittely Erilaisia työskentelyalueita Ikkunointi / Useita ikkunoita Tiedostojen ja kansioden käsittely
24	Perusasetusten esittely Wifi, Bluetooth, Taustakuva, Telakka, Ilmoitukset, Haku Alue ja kielet, Esteettömyys, Verkkotilit, Yksityisyys, Jakaminen Ääni, Virransäästö, Verkko, Näytöt, Yövalo Näppäimistö, Hiiri ja kosketuslevy, Tulostimet, Eril. tallennusvälineet Tiedot, Päivämäärä ja aika,
37	Asennettujen Ubuntun ohjelmien esittely Kuvakaappaus, Levyn käyttö, Hymiöt, Komentorivi / Pääte Asennetut sovellukset, Ohjelmistot ja päivitykset Pohdiskelua uuden ohjelman käyttöönotosta Libre Office, Laskin, Shotwell, Tehtävät, Kalenteri Hiukan sähköpostista Ohjelinkkejä, mukavaa luettavaa sadepäiväksi Varotoimenpiteitä, Deja Dub
51	Liitteet gThumb kuvankäsittely / kuvien lajittelu, nimeäminen kuvakoon muuttaminen monitorikuvan rajausta, skanneri muistin nimeäminen (USB / SD kortti) Ubuntun asennus, itseasentuvan Ubuntu USB-kokeilumuistin teko Ubuntun päivittäminen Ubuntutor web sivu

Johdanto

Tervetuloa opiskelemaan Ubuntu-käyttöjärjestelmää.

Tietoa Ubuntusta:

Se on ilmainen käyttöjärjestelmä (vrt. Windows, MacOS).

Se toimii hyvin myös vanhemmissa tietokoneissa.

Se tarvitsee vähän muistia.

Sen voi myös asentaa nykyisen käyttöjärjestelmäsi rinnalle.

Omat tiedostosi (Windows, MacOS) toimivat myös Ubuntussa.

Ubuntu on Linux (myös Android on Linux).

Muutama vuosi sitten totesin, että XP Windows-läppärini on vanha. Ostin edullisen HP Stream-mikron (2 Gt keskusmuistia ja 34 Gt käyttömuistia). Windows asennus oli 28 Gt.

Poistin Windowsin ja asensin pelkän Ubuntu. Ubuntu tarvitsi 9 Gt.

Vanhaan Windows XP-läppäriin asensin Windowsin rinnalle Ubuntu Maten.

Tämän oppaan avulla pyrin esittämään Ubuntu graafisen käyttöjärjestelmän ominaisuuksia vasta-alkajille.

Tässä muutamia käyttämiäni ohjelmia esimerkkinä:

Libre Office - sisältää tekstinkäsittelyn, taulukkolaskennan ja esitysgrafiikan (tämä vihko on tehty tällä esitysgrafiikalla)

Asiakirjakatselin - pdf-dokumenttien katseluun ja lomakkeiden täyttöön

Thunderbird – sähköpostien käsittelyyn

Firefox – nettiselain

Chromium – nettiselain (= Chrome)

gThumb – kuvakatselin valokuvien järjestelyyn, muokkaamiseen ja nimeämiseen

Google Earth – karttaohjelma

Gimp – kuvankäsittely

VLC - mediasoitin videoiden katseluun

OpenShot - videoeditointi

Skype – videopuhelut

Dropbox – pilvipalvelut

Tässä oppivihossa käsitellään 18.04 LTS versiota. Ubuntu 18.04 LTS:n tukiaika jatkuu huhtikuuhun 2023. Tämän jälkeen on vielä useamman vuoden jatkettu tukiaika.

Toivotan kiinnostavia opiskeluhetkiä tämän oppaan parissa.

Terv. Hannu

Palaute ja jos virheitä löytyy, ilmoita: comment@ubuntutor.com

Ubuntu ohjevihko löytyy osoitteesta www.ubuntutor.com

Tämä teos on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](#).

Tämä ohjevihko/tiedosto on vapaasti kopioitavissa ja jaettavissa.

Yleistä Ubuntusta

Kun lukee Linuxiin tai Ubuntuun liittyvää kirjoittelua, joutuu aloittelija runsaiden nimien takia hämmennyksiin. Linuxin käyttöjärjestelmiä tuntuu olevan useita; minkä niistä valitsen? Tarkastellaanpa asiaa kotikäyttäjän näkökulmasta; yleisimmät ohjelmat, joita kotikäyttäjää tarvitsee, ovat sähköposti, nettiselain, pdf-tiedostojen katseluohjelma, videoiden- ja musiikin toisto-ohjelmat, toimisto-ohjelma sisältäen taulukkolaskennan, tekstinkäsittelyn ja esitysohjelman. Nykyisin myös tarvitaan aika usein pilvipalvelua, nettipuheluita ja muita sosiaalisen median ohjelmia.

Vaikka Linux tarjoaa monia eri käyttöjärjestelmiä, niin edellä mainitut ohjelmat löytyvät kaikista eri vaihtoehdoista ja toimivat saman näköisinä. Tässä mielessä kotikäyttäjälle on samantekevää, minkä käyttöjärjestelmän valitsee.

Jos vertaillaan tukijärjestelmiä, nousee Ubuntu selväksi voittajaksi. Ubuntuun löytyy runsaasti suomenkielisiä opastusohjelmia sekä erittäin toimiva suomenkielinen keskustelualue, missä saa neuvoja hyvin nopeasti, jos ilmaantuu ongelmia.

Kotikäyttäjän kannalta edellämainitut hyötyohjelmat ovat saman näköisiä, käyttipä Windowsia tai Ubuntuja. Suurimmat erot Ubuntu ja Windowsin välillä ovat virusten torjunta. Ubuntuissa ei tarvita virustorjuntaa. Palomuuuri on myös rakennettu itse Linuxin sisälle valmiiksi.

Ubuntu kaikkine ohjelmineen on ilmainen.

Erona voidaan mainita myös paljon pienempi muistin tarve Ubuntuissa

Windowsista Ubuntuun siirryttäessä ehkä merkittävin eroavuus liittyy hakemisto(kansio)rakenteiden rakenteeseen.

Ubuntuä päivitetään vuosittain ja ns. pitkäaikaisen tuen (5 vuotta) versiot ilmestyvät kahden vuoden välein, joiden tunnus muodostuu vuodesta ja kuukaudesta ja kirjaimista LTS (pitkäaikaistuki). Esim. versio 18.04 LTS on julkaistu 2018 huhtikuussa ja sen päivitys jatkuu vuoteen 2023.

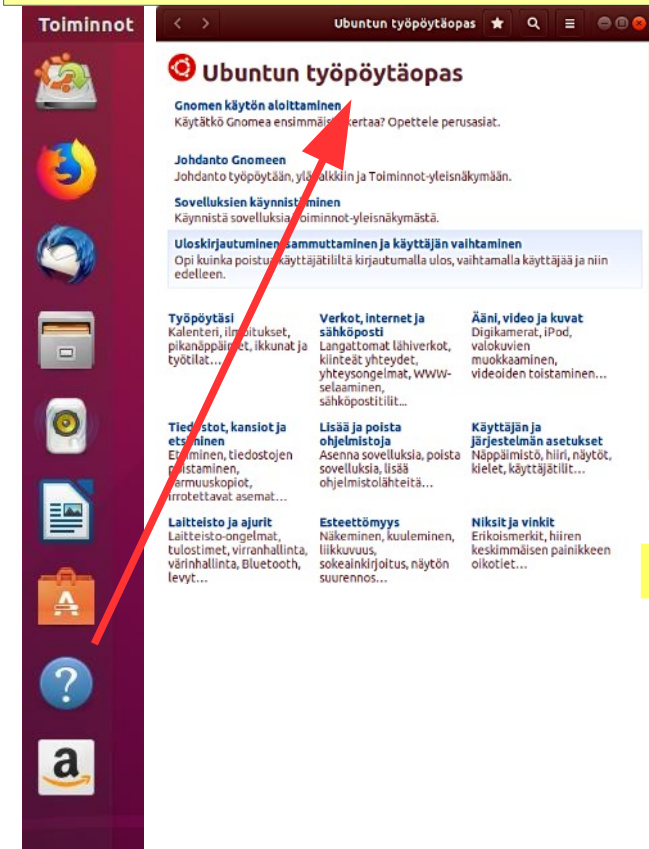
Älä kuitenkaan kiirehdi päivittämään Ubuntuä, kun uusi versio ilmestyy. Uudessa versiossa voi olla virheitä ja päivitykseen liittyy aina pieni riski.

Tässä lyhyesti niitä periaatteita ja tavoitteita, mihin pyrin tällä oppiviholla:

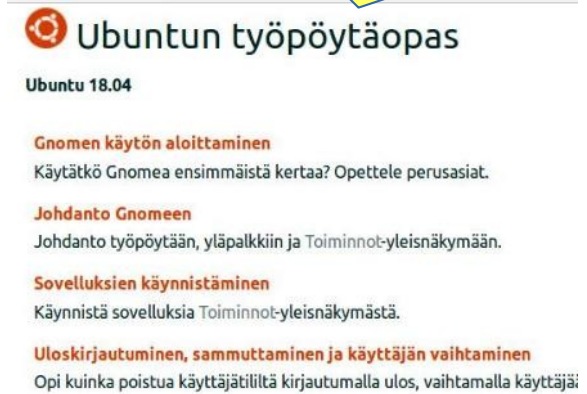
1. Vihko on tarkoitettu tavallisille tietokoneen käyttäjille, jotka ovat tottuneet Windows-tyyliseen koneen käyttöön. Tämän takia en esittelen komentorivin käyttöä.
2. Ihmiset eivät jaksakaan lukea manuaaleja. Siksi esitän paljon kuvia. Vihko ei pyri olemaan kattava oppikirja vaan selailuvihko, mistä nopeasti saa yleiskuvan Ubuntuista.
3. Monet ihmiset eivät uskalla kokeilla valikoissa olevia vaihtoehtoja. Vihkoa katsellessa ei ole pelkoa, että tekee virheitä asetuksiin.
4. Varsinaiset oppikirjat ovat todella hyviä, mutta olen huomannut, että niistä puuttuu sellaisten tavallisten asioiden tarkempi opetus, kuin tiedostojen ja kansioden kopiointi ja siirto. Nämähän ovat hyvin yleisiä toimintoja. Näitä toimintovaihtoehtoja on useita. Vihossa yritän esittää näistä eri kopiointi ja siirtotavoista useimmat.
5. Koska tämä ohjevihko on pienehkö ja pdf-muodossa, niin päivitän sitä varsin nopeaan tahtiin, kunnes olen siihen tyytyväinen. Vihko ei siis ole alusta pitäen "täydellinen".
6. Monet pitävät Ubuntuä ja Linuxia nörttien puuhana. Tätä käsitystä pyrin murtamaan tällä viholla. Siksi ei komentorivin käskyjä tms.

Vihje! Voit helposti tutustua Linux jakeluun linkissä [Manjaro](#), mikä toimii web-selaimella.

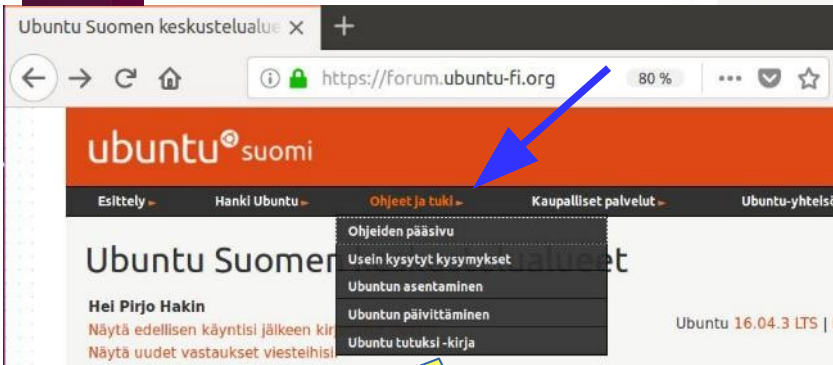
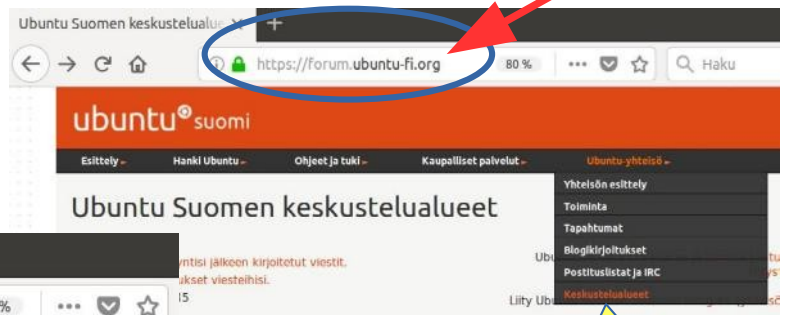
Ubuntu ohjeita

<https://help.ubuntu.com/18.04/ubuntu-help/index.html.fi>

Netistä löytyy lisää ohjeita <https://forum.ubuntu-fi.org>

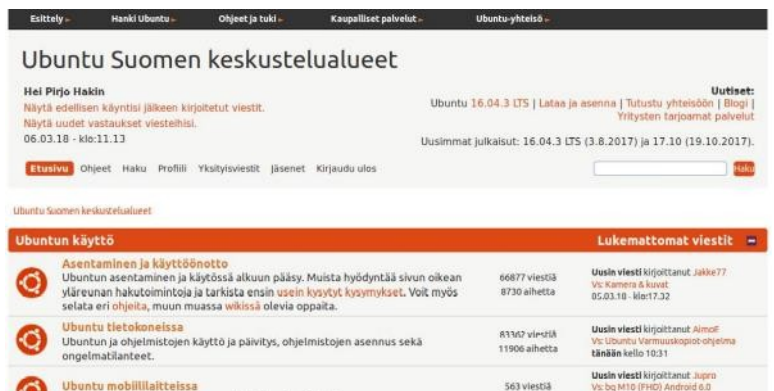
Keskustelualueet
- täältä voit kysyä suomeksi, jos on ongelmia. Vastauksia saat hyvin nopeasti
- hyvä ja nopea apu!

Täältä löytyy erilaisia ohjeita

Ubuntu erinomainen keskustelualue, missä voit kysyä apua jos tulee ongelmia. Vastauksia (suomenkielellä) tulee kiitettävän nopeasti
<https://forum.ubuntu-fi.org/>

Erittäin monipuolinen **16.04 LTS** englanninkielinen opas löytyy osoitteesta <http://ubuntu-manual.org/> Opas on pdf-muodossa ja sen voi ladata omalle koneelle.

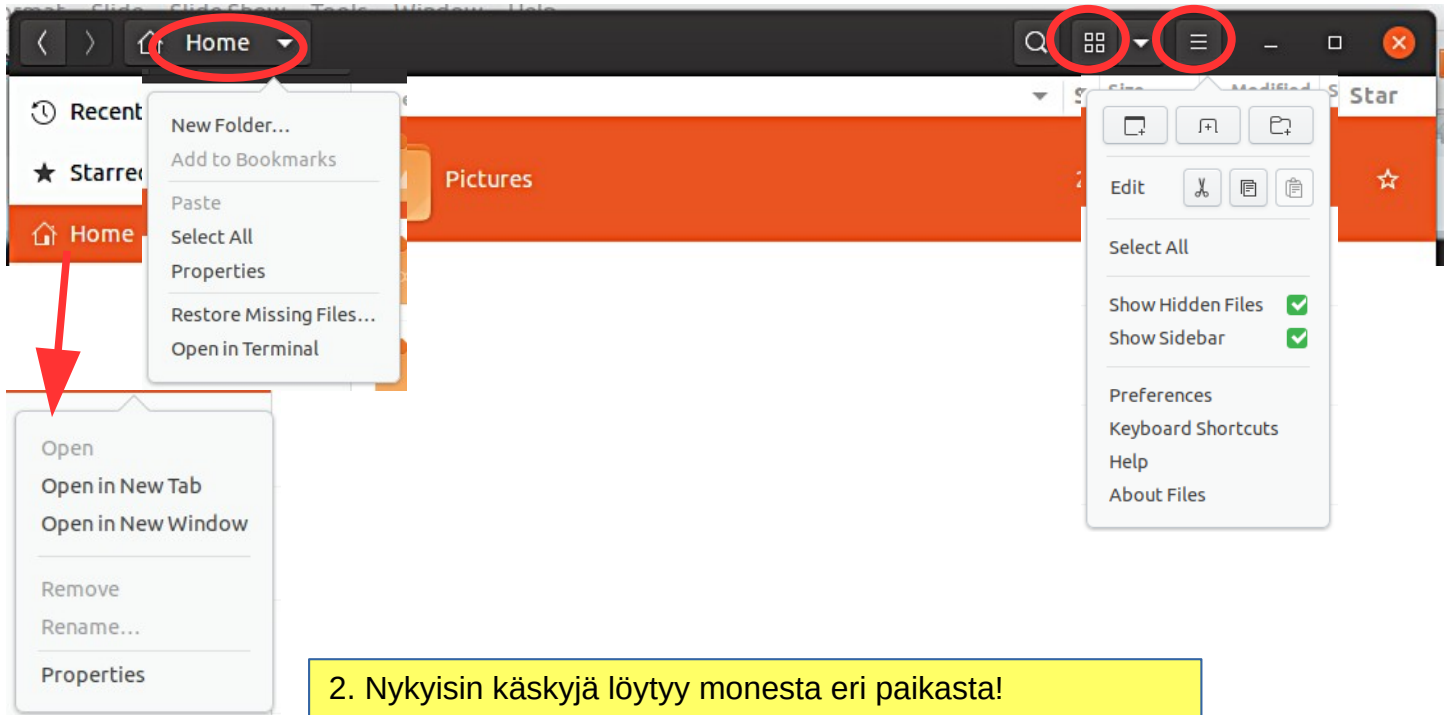

LibreOffice oppaat (englannin kieliset)
<https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/>

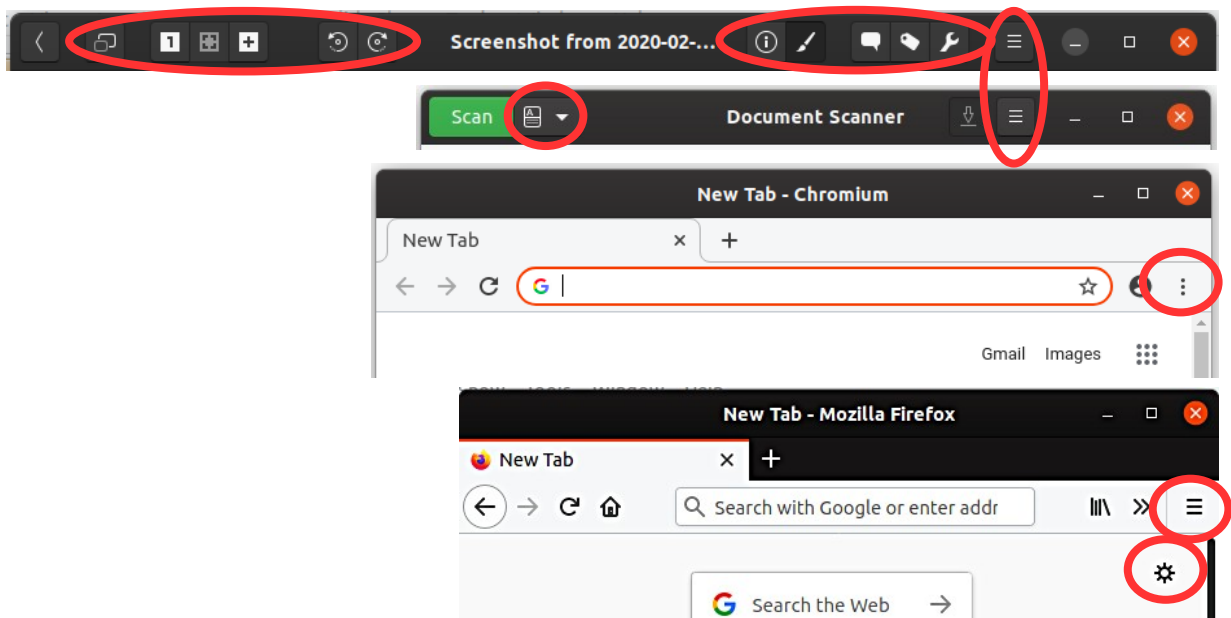
Käskyjen löytämisen puuhastelua

File Edit View Insert Format Slide Slide Show Tools Window Help

1. Aikaisemmin kaikki käskyt löytyivät valikoista

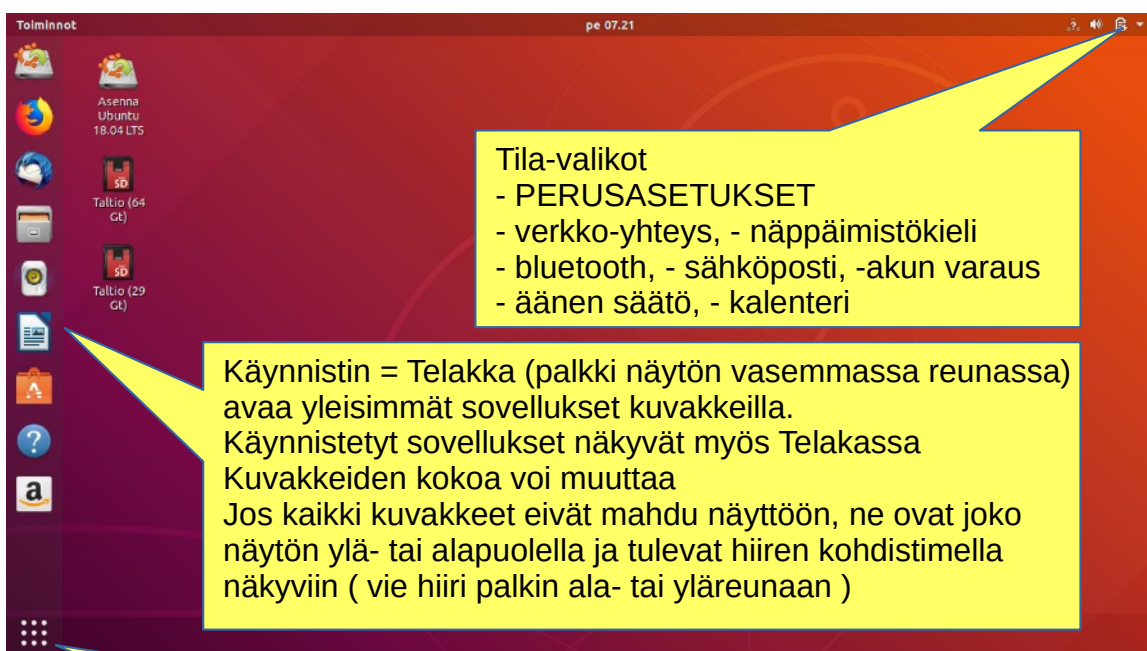
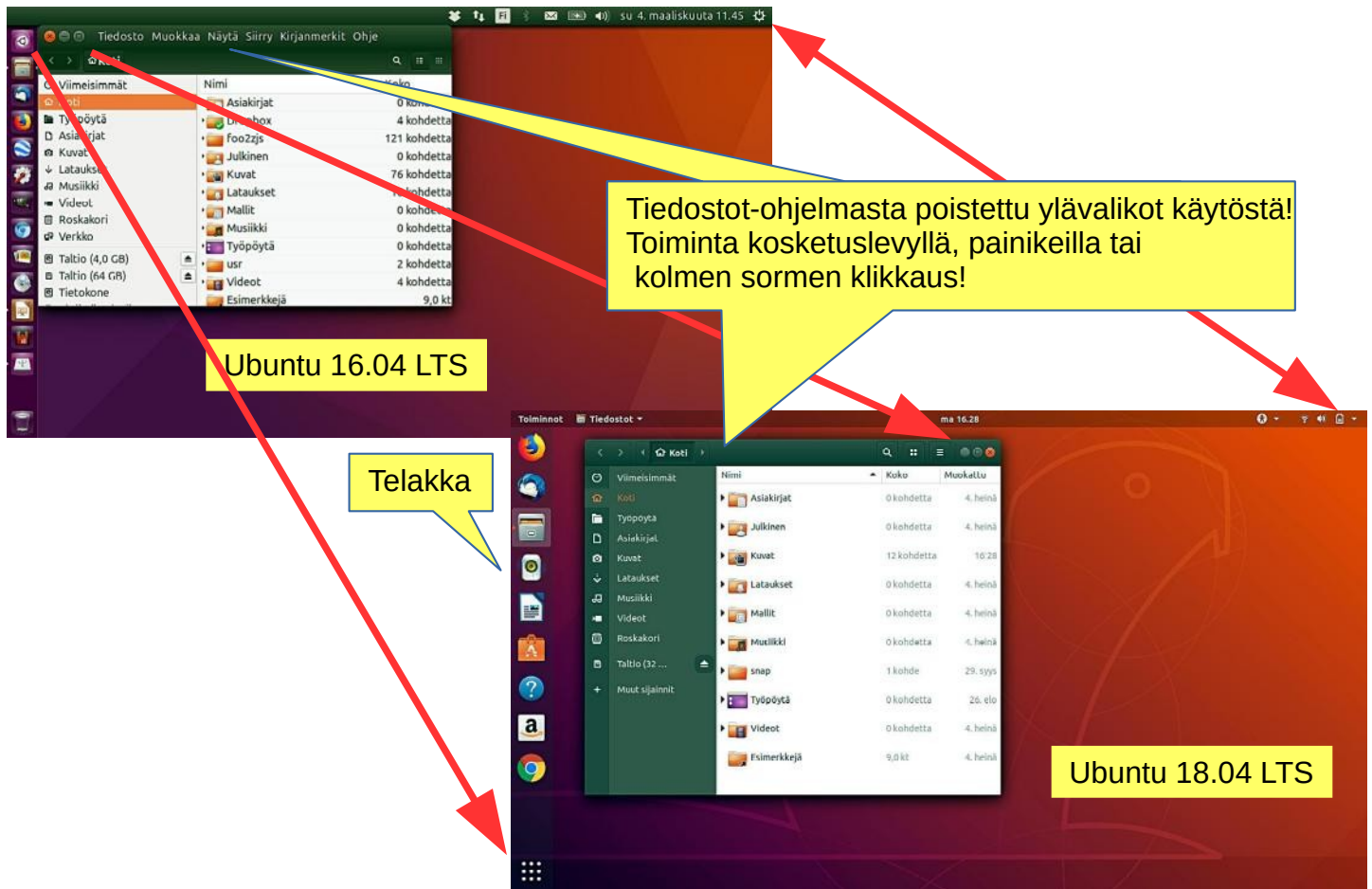
2. Nykyisin käskyjä löytyy monesta eri paikasta!

3. Tähän on jouduttu sen takia, koska samoja ohjelmia käytetään nykyisin tietokoneilla, tableteilla ja puhelimilla ja näissä kaikissa on erilainen tila käytettävissä. Valitettavasti eri ohjelmien valmistajat asettelevat käskyvalikoita eri paikkoihin, homma ei ole vielä vakiintunut.

Huom! Olen lisännyt monelle sivulle yllälaitaan linkin Ubuntun omiin käyttöohjeisiin. Ohjeet eivät välttämättä aivan vastaa kyseisen sivun sisältämiä ohjeita, koska käsittelyjärjestys on erilainen.

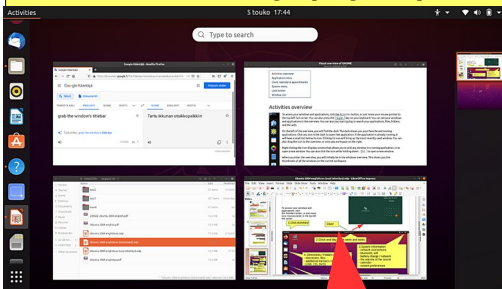
Ubuntu 16.4 → 18.4 eroavuuksia

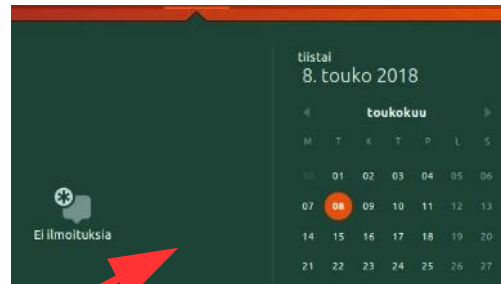
Kaikki sovellukset löytyvät täältä ja osa perusasetuksia

Ubuntu-työpöydän esittely

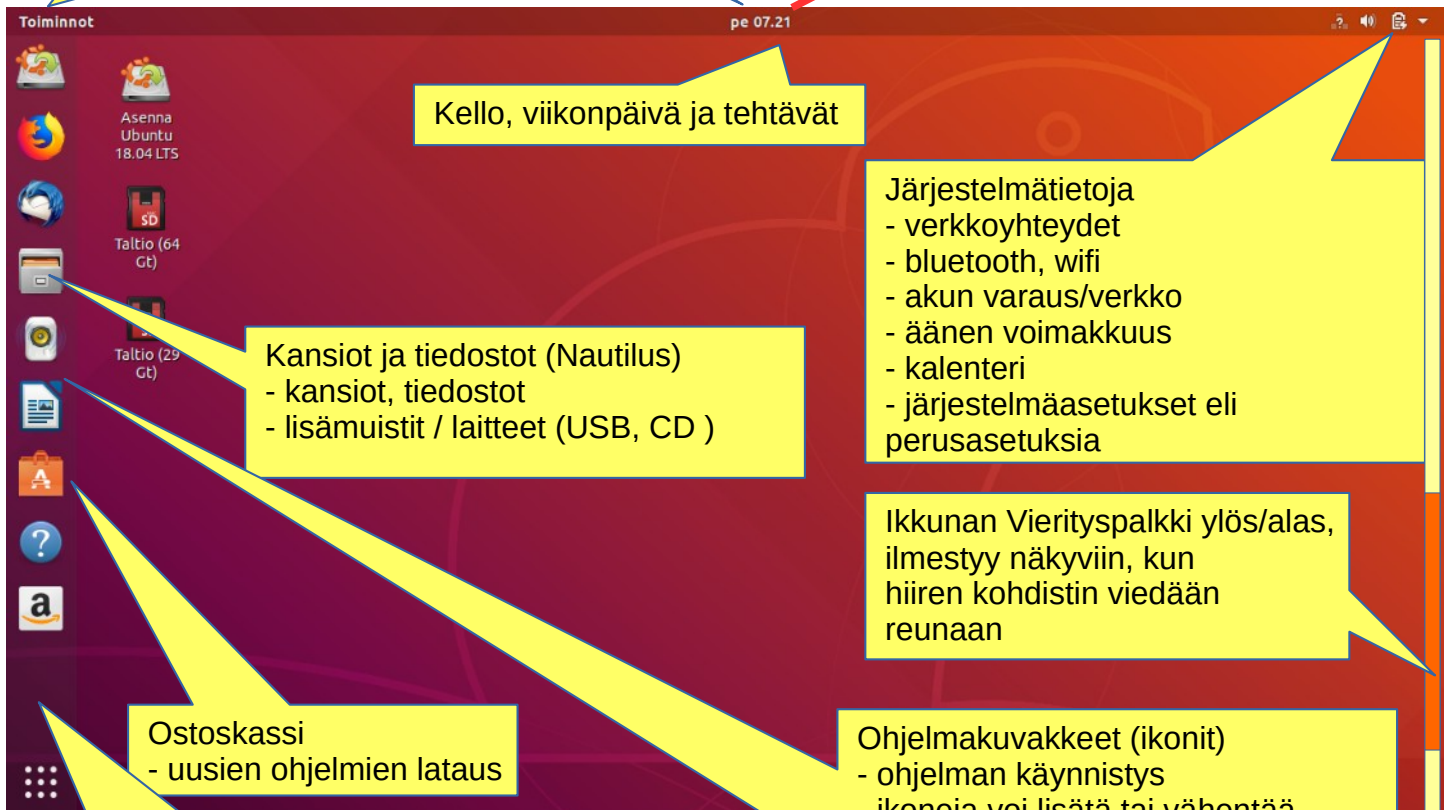
Katso Ubuntu'n työpöytäopas: [Visuaalinen yleisnäkymä Gnomeen](#)

Klikkaa Toiminnot!
Saat näkyviin kaikki ikkunat.

Klikkaa

Kello, viikonpäivä ja tehtävät

Kansiot ja tiedostot (Nautilus)
- kansiot, tiedostot
- lisämuistit / laitteet (USB, CD)

Järjestelmätietoja
- verkkoyhteydet
- bluetooth, wifi
- akun varaus/verkko
- äänen voimakkuus
- kalenteri
- järjestelmäasetukset eli
perusasetuksia

Ikkunan Vierityspalkki ylös/alas,
ilmestyy näkyviin, kun
hiiren kohdistin viedään
reunaan

Ostoskassi
- uusien ohjelmien lataus

Ohjelmakuvakkeet (ikonit)
- ohjelman käynnistys
- ikoneja voi lisätä tai vähentää
- ikonin kokoa voi muuttaa
- ikonien järjestystä voi muuttaa
- ikonit voi piilottaa
- ikoni näyttää ikkunoiden määrän
- palkki (telakka) voidaan siirtää
myös alas tai oikeaan reunaan

Telakka
- ohjelmien valinta ja käynnistys
Jos ikoneita on paljon, osa voi olla näytön ylä- tai ala
puolella. Vie hiiri nurkkaan, niin ikonit tulevat esille

Vinkki: Näyttöä voit zoomata pienemmäksi tai suuremmaksi painamalla ctrl ja rullaamalla hiirellä

Esiasennetut sovellukset

Katso Ubuntuun työpöytäopas: [Käynnistä sovelluksia](#)

Huomaa kaksi eri vaihtoehtoa

Useita perusasetuksia löytyy täältä

”Ubuntuun Ostoskassi”
- uusien sovellusten lataus

Erilaisia haja-ajatuksia ennen kuin jatketaan

Tähän on kerätty erilaisia havaintoja, jotka saattavat tuntua oudoilta, etenkin Windows-käyttäjille.

Jos tietokoneen prosessori tekee tosissaan töitä, saattaa näyttö tummentua hetkeksi. Kun työtaakka helpottuu, näyttö kirkastuu jälleen.

Kun tietokone tekee jotain puuhaa, Ubuntu ei aina systemaattisesti näytä tiimalasinkuvaa tai vastaavaa. Tämä on hiukan kiusallinen ominaisuus. Tällaisissa tapauksissa kannattaa olla varovainen ja odottaa kärsivällisesti melko pitkän ajan, ennen kuin lähtee työskentelemään koneella. Erityisesti erilaiset päivitykset kannattaa ottaa rauhallisesti, päivitys saattaa kestää useita minuutteja (kymmeniä minuutteja) ja tietokone näyttää siltä, kuin mitään ei tapahtuisi. Tätä asiaa käsittelen hiukan myöhemmin.

Joskus tiimalasi-merkki (tai pyörivä nuoli) saattaa olla ikkunan takana piilossa, jolloin sitä ei huomaa.

Jos hiiri ei pitkään aikaan liiku, on kone ilmeisesti pysähtynyt jostain syystä.

Hyvä asia verrattuna Windowsiin:

Kaikki käyttäjän tiedostot, omat sekä ohjelmien, sijaitsevat "Koti" / "Home" kansion ja sen alikansioiden sisällä, mikä olennaisesti helpottaa varmuuskopiointia.

Kansio- ja tiedostorakenne poikkeaa olennaisesti Windows-käyttöjärjestelmästä!

Ubuntussa ei käytetä kirjaimia merkitsemään eri muistiasemia (A, C-levy jne). Tietokoneen muistin on käyttöjärjestelmä nimennyt valmiiksi "osiin".

Ulkoiset muistit (CD, DVD, USB-tikut, SD-kortit jne) näkyvät muistivälineen Nimillä ja sijaitsevat yhdessä kansiossa (/media).

Tiedostojen nimissä isot ja pienet kirjaimet ovat eri asia (testi.txt eri kuin Testi.txt)
Piilotettujen tiedostojen nimien edessä on piste (.salaisuus.txt)
Piilotetut tiedostot saa näkyviin valikosta (Näytä – Näytä piilotiedostot)

Tätä merkkiä klikkaamalla kytketään erillinen muisti (esim. USB, SD-kortti) irti koneesta. ODOTA, kunnes näytölle ilmestyy teksti muistin irrottamiseksi!

Odota rauhallisesti, USB-muistille voidaan vielä kirjoittaa!
Irroita vasta, kun tämä teksti on ilmestynyt!

2 kohdetta Kansio 24. marraskuuta 2017
Voit nyt irrottaa kohteen JetFlash Transcend 32GB
0 kohdetta Kansio 7. maaliskuuta 2017

Seuraavilla sivuilla esitellään tarkemmin Tiedostot-sovellus (Nautilus), millä käsitellään kansioita ja tiedostoja.

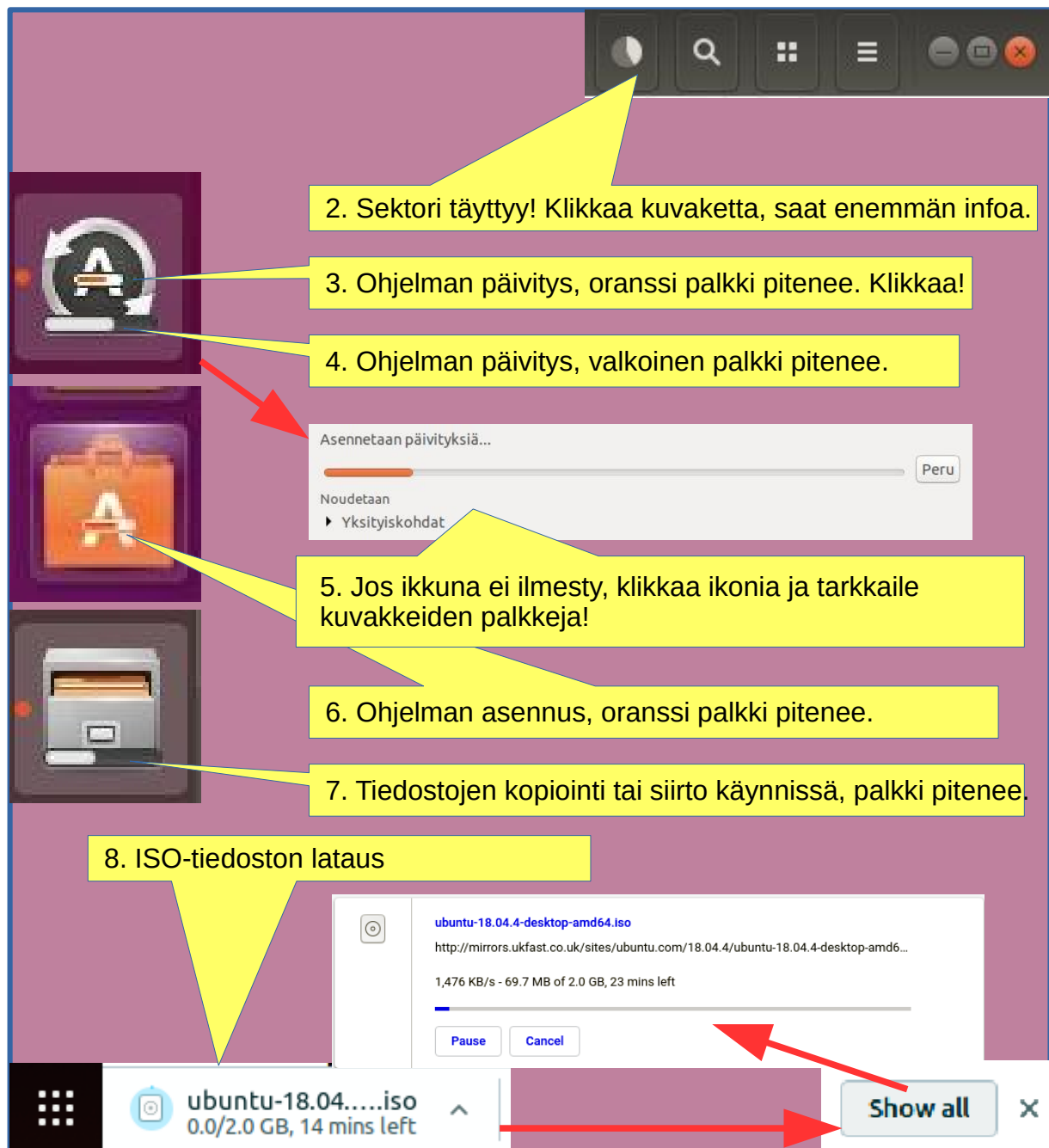
Pientä havainnointia!

Katso Ubuntu'n työpöytäopas: [Työpöytäsi](#)

1. Jos olet kopioimassa tai siirtämässä useita tiedostoja tai päivität tai asennat ohjelmaa, voi olla, että et tiedä, tapahtuuko koneellasi mitään?

Tällöin ohjelman kulkua esittävä jana voi olla ikkunan alla piilossa. Ubuntu'n näytöllä on myös kohtia, jotka näyttävät tapahtuman kulkua. Kuvakkeissa voi esiintyä tapahtumajana, niitä ei helpolla huomaa. Ohessa näitä kuvakkeita ja niiden sijainti näytöllä.

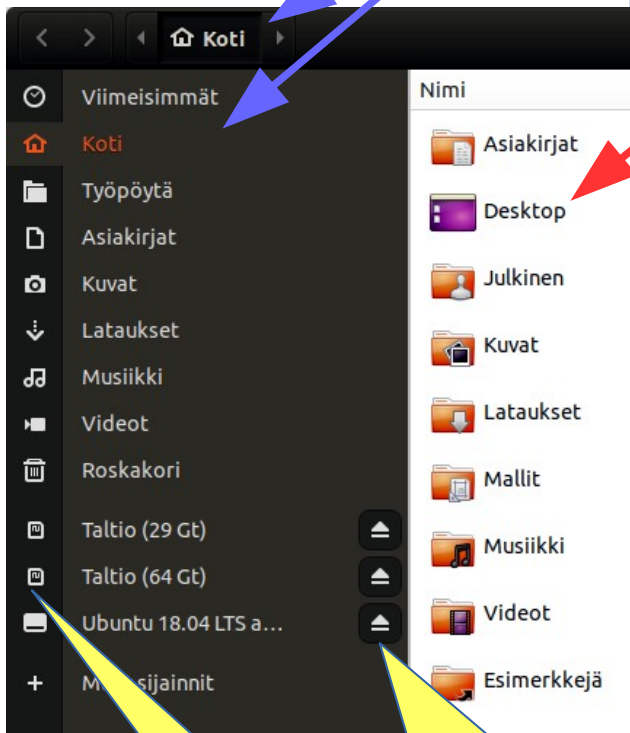
Kuvaketta klikkaamalla saat näkyviin enemmän tietoa!

Kansio/hakemisto-rakenteiden esittely

Katso Ubuntun työpöytäopas: [Tiedostot, kansiot ja etsiminen](#)

Huomaa KOTI (Home)
KOTI on muiden kansioiden pääkansio!
Käyttäjän kansiot ja tiedostot ovat Koti-kansiossa
Työpöytä (Desktop) on myös kansio.

USB muistitikun irrottaminen
Klikkaa kolmiota

29 GB on USB-tikku
64 GB on muistikortti

Piilokansioita, piste nimen edessä.
Näissä on käyttäjän kirjanmerkit ja
sähköpostit ja osoitteet

KOTI (HOME)-kansioon taltioituu kaikki käyttäjän tiedostot
- koti-kansion alla on näkyvissä sen alikansiot (työpöytä jne)
-osa kansioista voi olla piilossa, niiden edessä on piste
(.THUNDERBIRD = sähköpostit ja osoitteet)

Huom! Ulkoisille muistivälineille (CD, DVD, USB) taltioituneet
kansiot ja tiedostot eivät näy Koti-kansiossa.

Kun piilotiedostosta poistaa pisteen, tulee tiedostosta näkyvä.
Pisteen lisääminen muuttaa tiedoston piilotiedostoksi.
Sama toimii myös kansioiden nimissä.

KOTI

TYÖPÖYTÄ

ASIAKIRJAT

KUVAT

LATAUKSET

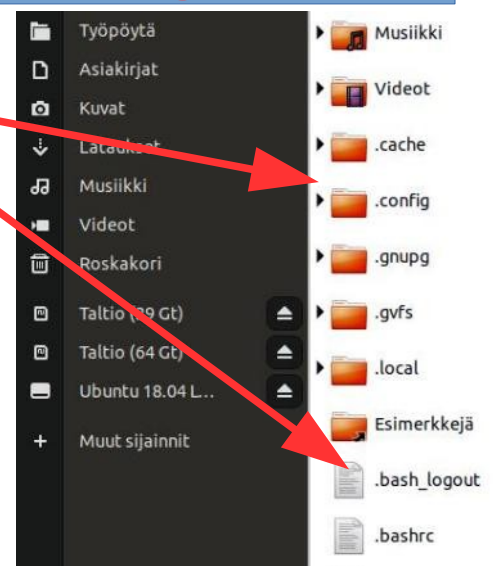
MUSIIKKI

VIDEOT

DROPBOX

.MOZILLA

.THUNDERBIRD

Kansio/hakemisto-rakenteiden esittely

Kansioiden puu-rakenne.
Kolmio avaa/sulkee rakenteen.
Jos klikkaat kansio-kuvaketta, saat erilaisen rakenteen.

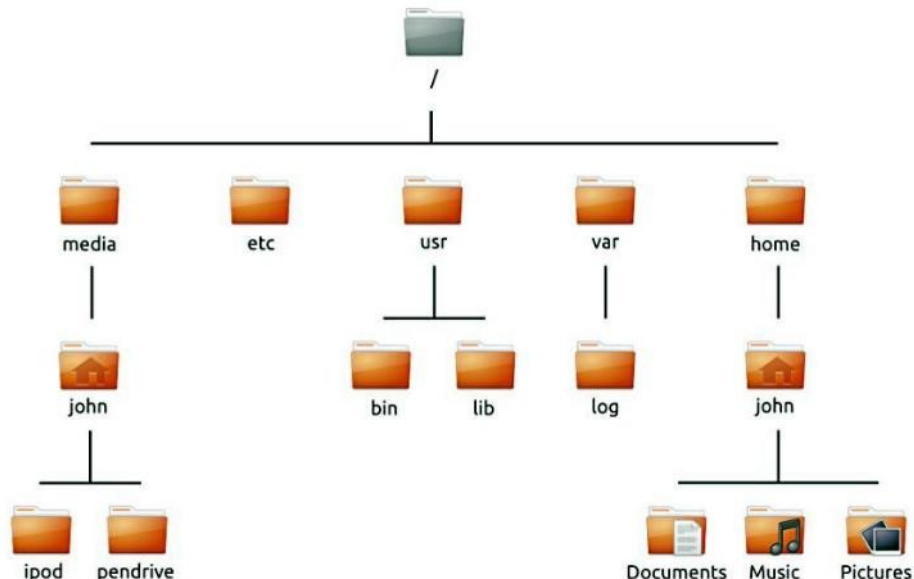
Koti/Home kansion alikansiossa kaikki työtiedostot

Media kansion alikansiossa kaikki ulkoiset tiedostot
- usb-tikut ja kovalevyt
- sd-kortit
- cd ja dvd-levyt
jne

Piilokansiot saa näkyville käskyllä
Näytä / Näytä piilotiedostot

Nimi

- bin
- boot
- cdrom
- dev
- etc
- home
- pirjo
- lib
- lib32
- lib64
- lost+found
- media
- pirjo
- mnt
- opt
- proc
- root
- run
- sbin
- snap
- srv
- sys
- tmp
- usr
- var

Tiedoston voi nimetä uudelleen, valikosta Muokkaa - Nimeä uudelleen

Kansion voi nimetä uudelleen, valikosta Muokkaa - Nimeä uudelleen

Muistitikun voi nimetä vain, jos sen alustaa (jolloin kaikki vanhat tiedot poistetaan!)
LISÄYS! Levyt-ohjelmalla voi nimetä muisteja! Katso liite.

Tiedostot sovellus (Nautilus) ja piilotetut valikot

Klikkaa nimeä tai symbolia tai hiiren oikealla painikkeella

The image displays the Nautilus file manager interface with several context menus and toolbars highlighted by red boxes and arrows. The main window shows the 'Koti' (Home) view with a sidebar on the left, a top toolbar, and a main file list. Red arrows point from the top toolbar icons to their respective context menus. Red boxes highlight specific menu items like 'Uusi ikkuna', 'Uusi kansio...', 'Leikkaa', 'Kopioi', 'Irrota', and 'Poista liitos'. At the bottom, two additional context menus for 'SD Card' and 'USB' are shown, with 'Irrota' and 'Poista liitos' highlighted.

Top Toolbar Context Menus:

- Uusi ikkuna** (New Window)
- Uusi kansio...** (New Folder...)
- Pienennä** (Shrink)
- Palauta koko** (Restore Size)
- Siirrä** (Move)
- Muuta kokoa** (Resize)
- Aina päällimmäisenä** (Always on Top)
- Aina näkyvissä olevassa työtilassa** (Always in Current View)
- Siirrä alempana olevaan työtilaan** (Move to Lower View)
- Sulje** (Close)
- Kumoa** (Undo)
- Tee uudelleen** (Redo)
- Näkyvät sarakkeet...** (Visible Columns...)
- Päivitä** (Refresh)
- Muokkaa** (Edit)
- Valitse kaikki** (Select All)
- Näytä piilotiedostot** (Show Hidden Files)
- Näytä sivupaneeli** (Show Sidebar)
- Asetukset** (Settings)
- Painäppäimet** (Keyboard Shortcuts)
- Tietoja - Tiedostot** (About Nautilus)

Main Window Context Menus:

- Viimeisimmät** (Recent)
- Tähdellä merkitty** (Bookmarks)
- Koti** (Home)
- Työpöytä** (Desktop)
- Asiakirjat** (Documents)
- Kuvat** (Pictures)
- Lataukset** (Downloads)
- Musiikki** (Music)
- Videot** (Videos)
- Roskakori** (Trash)
- KINGSTON** (Storage)
- Taltio (32 GB)** (Storage)
- Muut sijainnit** (Other Locations)

File List Context Menus:

- Avaa** (Open)
- Avaa uudessa välilehdessä** (Open in New Tab)
- Avaa uudessa ikkunassa** (Open in New Window)
- Avaa muussa sovelluksessa** (Open with...)
- Leikkaa** (Cut)
- Kopioi** (Copy)
- Siirrä sijaintiin...** (Move to...)
- Kopioi sijaintiin...** (Copy to...)
- Siirrä roskakoriin** (Move to Trash)
- Nimeä uudelleen...** (Rename...)
- Pakkaa...** (Compress...)
- Lähetä...** (Send to...)
- Palauta aiempi versio...** (Revert to Previous Version...)
- Tähti** (Star)
- Ominaisuudet** (Properties)

SD Card and USB Context Menus:

- Avaa** (Open)
- Avaa uudessa välilehdessä** (Open in New Tab)
- Avaa uudessa ikkunassa** (Open in New Window)
- Avaa muussa sovelluksessa** (Open with...)
- Leikkaa** (Cut)
- Kopioi** (Copy)
- Siirrä sijaintiin...** (Move to...)
- Kopioi sijaintiin...** (Copy to...)
- Siirrä roskakoriin** (Move to Trash)
- Nimeä uudelleen...** (Rename...)
- Pakkaa...** (Compress...)
- Avaa päätteessä** (Open in Terminal)
- Paikallinen verkkoyhteys** (Local Network)
- Lähetä...** (Send to...)
- Palauta aiempi versio...** (Revert to Previous Version...)
- Tähti** (Star)
- Ominaisuudet** (Properties)

Bottom Context Menus:

- Irrota** (Eject)
- Poista liitos** (Unmount)

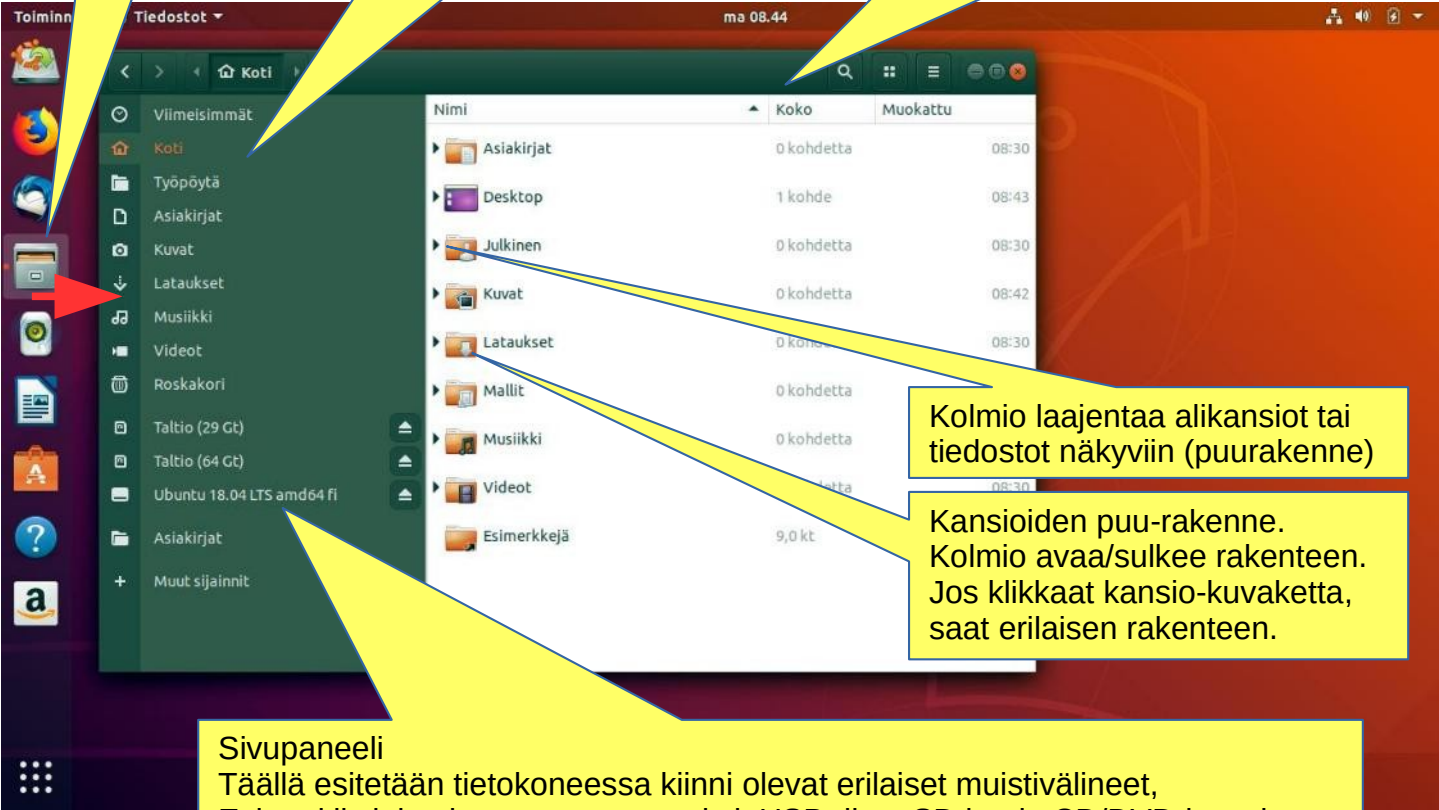
Kansiot ja tiedostot (Nautilus)

Klikkaa! Saat näkyviin
Tiedostot sovelluksen

Huom! Tiedostot-sovelluksessa (Nautilus) ei ole käytettävissä valikkoriviä! Käytä kosketuslevyllä kolmen sormen näpäytystä! Hiirellä oikean klikkausta.

Kansiot näytetään tässä.
Punaisella aktivoitu kansio

Kansion (punainen) alikansiot ja tiedostot

Kuinka työskennellä kosketuslevyllä ja hiirellä

Ubuntu 18.04 tarjoaa uusia keinoja kosketuslevyn käyttöön!

Kuinka työskennellä hiirellä

Hiiren vasen tai oikea painike

Klik

Tupla klikkaus

Klik ja pidä painettuna ja liikuta

Paina sormella kirjainta (esim. ctrl c)

ja painamalla liikuta hiirtä

Hiiren keskirulla painike

Pyöritä

Paina ja liikuta hiirtä

Hiiren vasen tai oikea painike

Klik

Tupla klikkaus

Klik ja pidä painettuna ja liikuta

Paina sormella kirjainta (esim. ctrl c)

ja painamalla liikuta hiirtä

Hiiren keskirulla painike

Pyöritä

Paina ja liikuta hiirtä

Kuinka työskennellä kosketuslevyllä

Yhdellä sormella (vasen tai oikea painike tai klikkaa levyä)

Klik

Tupla klikkaus

Klik ja paina ja liikuta

Kahdella sormella samanaikaisesti

Klik

Klik klik (=hiiren rullaus tai hiiren oikea klikkaus)

Klik ja paina ja liikuta

Kolmen sormen näpäytys on myös (ei käsitellä)!

Yhdellä sormella (vasen tai oikea painike tai klikkaa levyä)

Klik

Tupla klikkaus

Klik ja paina ja liikuta

Kahdella sormella samanaikaisesti

Klik

Klik klik (=hiiren rullaus tai hiiren oikea klikkaus)

Klik ja paina ja liikuta

Kolmen sormen näpäytys on myös (ei käsitellä)!

Jos liikutat sormella nopeasti kursoria, se liikkuu pitemmän matkan.

Perusasetuksia / Tiedostot sovellus (Nautilus)

Klikkaa! Saat näkyviin Tiedostot

Klikkaa oikealla Tiedostot! Saat näkyviin valikon

The image shows the Nautilus file manager interface with several settings windows open and annotated with yellow callouts:

- Nautilus Main Window:** Shows the 'Koti' (Home) view with a sidebar on the left and a main pane on the right. A yellow callout points to the sidebar with the text 'Klikkaa! Saat näkyviin Tiedostot'.
- File Manager Context Menu:** A right-click menu is open over the 'Koti' view. A yellow callout points to the 'Tiedostot' (Files) option with the text 'Klikkaa oikealla Tiedostot! Saat näkyviin valikon'.
- Window Management:** A yellow callout points to the window title bar with the text 'Ikkunan hallinnan painikkeet X sulje ohjelma VIIVA piilota ohjelma näkyvistä NELIÖ muuta ikkunan kokoa'.
- Settings - Näkymät (Views):** The 'Näkymät' tab is selected. A yellow callout points to the 'Näkymät' tab with the text 'Näyttää alikansiot. Kolmio kansion edessä. Puurakenne'.
- Settings - Toiminta (Behavior):** The 'Toiminta' tab is selected. A yellow callout points to the 'Toiminta' tab with the text 'Oma mieltymys!'.
- Settings - Luettelon sarakkeet (List Columns):** The 'Luettelon sarakkeet' tab is selected. A yellow callout points to the 'Luettelon sarakkeet' tab with the text 'Valitse omien tarpeiden mukaan'.
- Settings - Haku ja esikatselu (Search and Preview):** The 'Haku ja esikatselu' tab is selected. A yellow callout points to the 'Haku ja esikatselu' tab with the text 'Valitse omien tarpeiden mukaan'.

The settings windows show various options for file management, including file types, file permissions, and search settings.

Esitystapoja / Tiedostot sovellus

Tästä voi vaihtaa klikkaamalla kuvakkeiden esityksen joko allekkain tai vierekkäin

Klikkaa! Uusi kansio

Klikkaa! Saat määrittelyvalikon useille asioille

Uusi välilehti klikkaamalla. Välilehdet muodostetaan samaan ikkunaan.

Kaksi välilehteä Koti ja Desktop

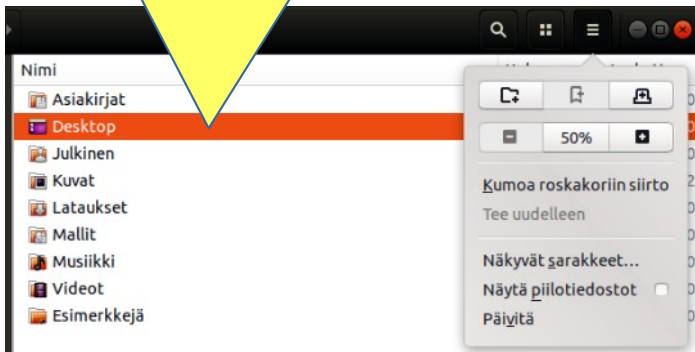
Kolme välilehteä. Näiden välilehtien käyttöä kannattaa harjoitella, jotta tulevat tutuiksi. Huomaa, että välilehti ei ole ikkuna eikä työtila. Miten voit hyödyntää tehokkaasti välilehtiä?

The screenshots show the progression from a single window to three windows: 'Taltio (29 Gt)', 'Koti', and 'Desktop'. The final window shows a list of files and folders.

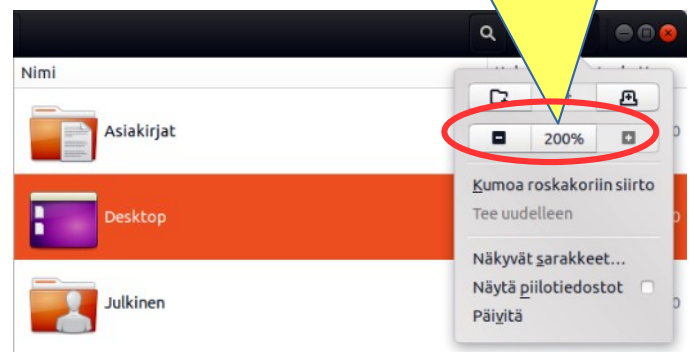
Nimi	Koko	Muokattu
bin	194 kohdetta	24. huhti
boot	26 kohdetta	24. huhti

Esitytapa / Tiedostot sovellus

Kuvakkeiden kokoa voi muuttaa painamalla ctrl ja + tai ctrl ja – painikkeita useita kertoja

Kuvakkeiden kokoa voi myös muuttaa tästä ja näkee koon %:na

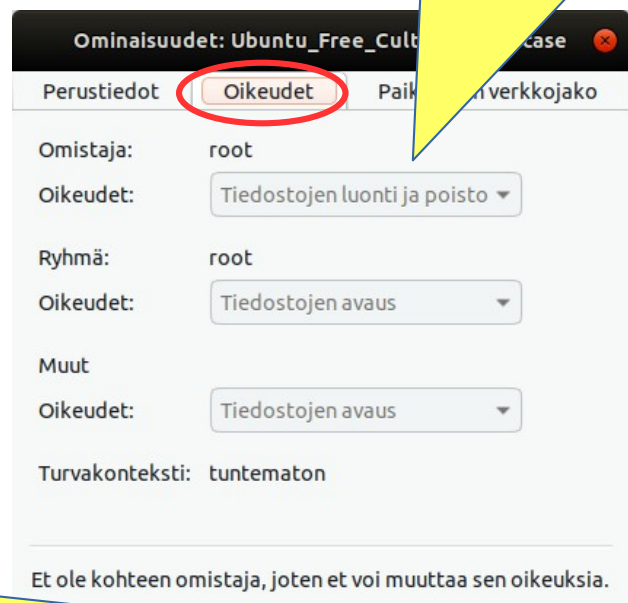
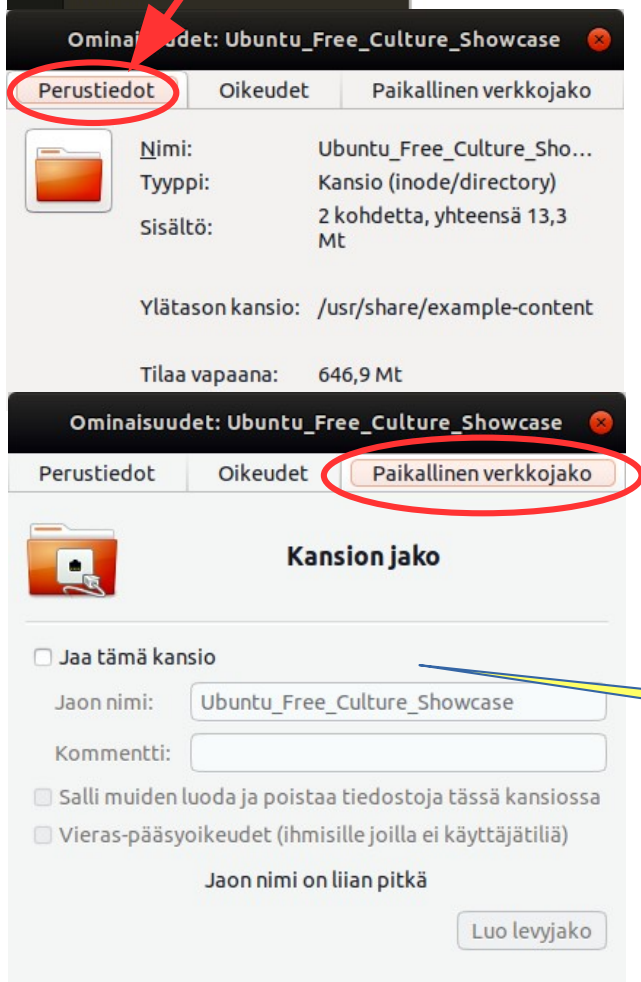
Perusasetuksia / Kansion ominaisuudet

Kansiopolku, mitä pitkin olet liikunut. Huom! Tämä toimii hyvin, jos kansioden edessä ei ole kolmiota eli ei näytetä puurakennetta.

Klikkaa

Jos olet PC:n ainoa käyttäjä, nämä eivät ole olennaisia asioita

Jos olet PC:n ainoa käyttäjä, nämä eivät ole olennaisia asioita

Kansio/hakemisto-rakenteiden esittely

Klikkaa hiiren oikealla USB-tikku "Taltio"
Valitse "Ominaisuudet"

USB-tikun nimi kansiorakenteissa

USB-tikun polku kansiorakenteissa / media (Ei ole Koti!)

Ominaisuudet: 0006-A8B2

Perustiedot Oikeudet Paikallinen verkkojako

Nimi: 0006-A8B2
Tyyppi: Kansio (inode/directory)
Sisältö: 6 481 kohdetta, yhteensä 7,6 Gt

Ylätason kansio: /media/ubuntu
Asema: Taltio (64 Gt)

= Taltio (64,0 Gt)

7,7 Gt käytössä
56,2 Gt vapaana
Kokonaistila: 63,8 Gt
Tiedostojärjestelmän tyyppi: msdos

HUOM!
Käskyllä Ominaisuudet näkee kyseisen muistin koon piirakka-muodossa ja paljonko siitä on käytetty.
Jos muisti ei ole aktivoitu (punainen), ei piirakka näy!

Ominaisuudet: 0006-A8B2

Perustiedot Oikeudet Paikallinen verkkojako

Omistaja: Minä
Oikeudet: Tiedostojen luonti ja poisto

Ryhmä: ubuntu
Oikeudet: Tiedostojen avaus

Muut
Oikeudet: Tiedostojen avaus

Turvakonteksti: tuntematon

Muuta sisällä olevien tiedostojen oikeuksia...

Ominaisuudet: 0006-A8B2

Perustiedot Oikeudet Paikallinen verkkojako

Kansion jako

☐ Jaa tämä kansio

Jaon nimi: 0006-A8B2

Kommentti:

☐ Salli muiden luoda ja poistaa tiedostoja tässä kansiossa

☐ Vieraisten käyttäjien ei tarvitse kirjautua (vain omille joilla ei käyttäjätiliä)

Luo levysjako

Jos olet PC:n ainoa käyttäjä, nämä eivät ole olennaisia asioita

Muut sijainnit

Tämä tietokone

Tietokone

Verkot

Windows-verkko

HOME = KOTI kansio

MEDIA sisältää USB-tikut, mutta ne on erikseen nähtävissä suoraan (esim. Taltio)

Klikkaamalla kansiota tai sen edessä olevaa pientä kolmiota saat erilaiset esitystavat. Kokeile!

Nimi

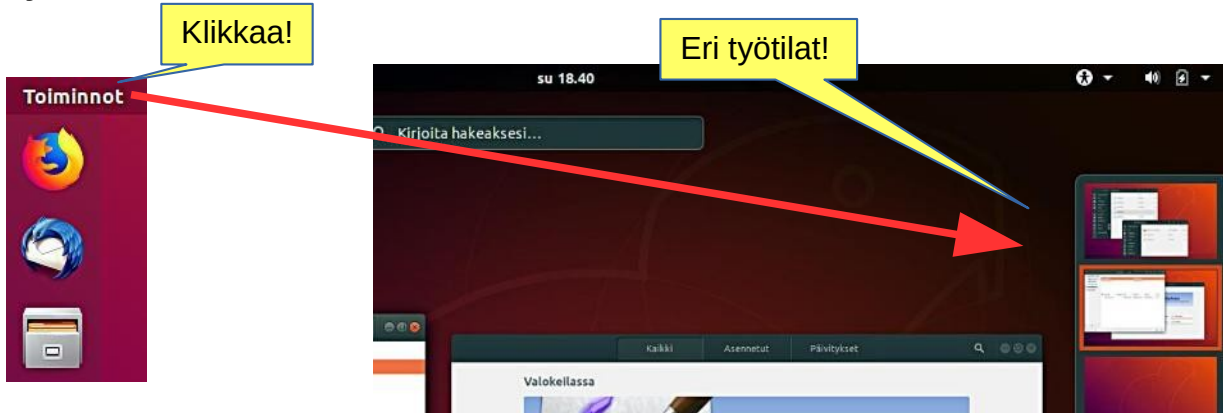
- bin
- boot
- cdrom
- dev
- etc
- home
- lib
- lib64
- media

"Muut sijainnit" näyttää mm. oman tietokoneesi.
Normaalikäytössä tätä Muut sijainnit-kansiota ei tarvita päivittäisessä työskentelyssä.
Muistikorttien, USB-tikkujen tai esim. CD-levyjen (Taltio tms.) sisällön tarkastelu tapahtuu valitsemalla tallennin. Ubuntussa ei käytetä kirjaimia eri muistivälineiden erotteluun, kuten Windows-järjestelmässä (A, C, D -levyasemat jne)!

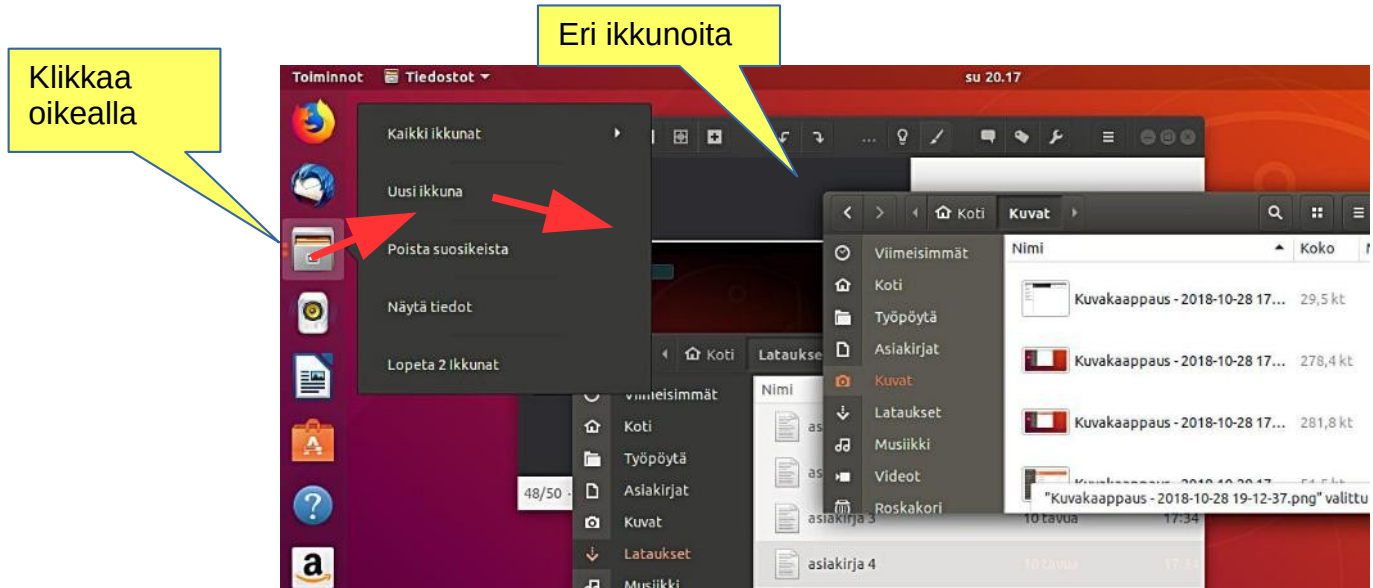
Erilaisia työskentelyalueita

Ubuntussa on erilaisia "työskentelyalueita", jotka esitellään tässä lyhyesti.

Työtilat = kerää eri ohjelmaikkunoita samaan työtilaan ja toisia ohjelmia toiseen työtilaan.

Ikkunat = samassa työtilassa / työpöydällä olevat ohjelmaikkunat. Ehkä eniten käytetty tapa.

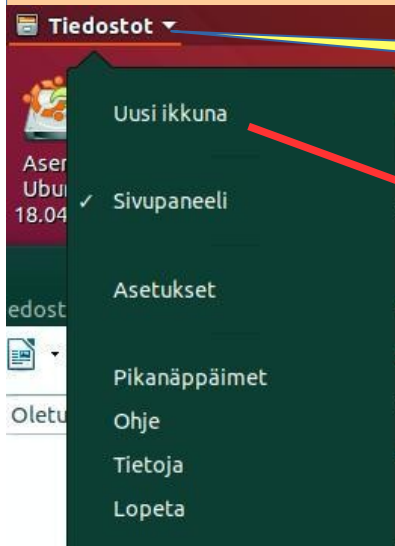

Välilehti = esiintyy Tiedostot (Nautilus) ohjelmassa. (Uusi välilehti tulee myös kolmen sormen näpäytyksellä!)

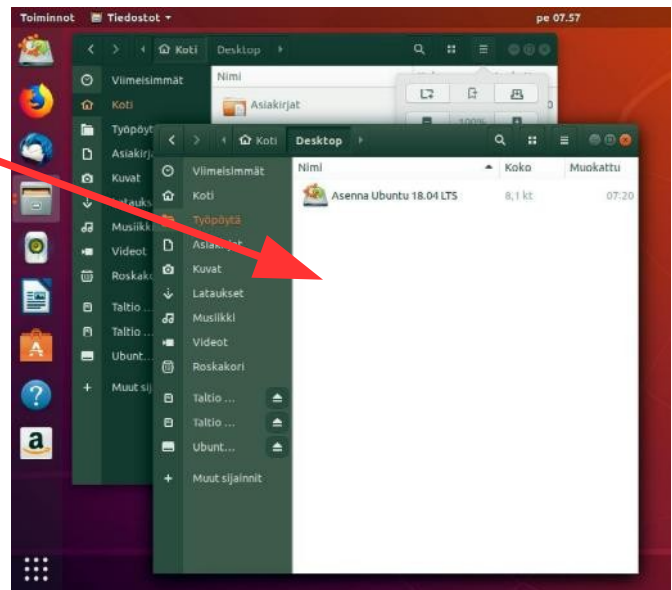

Näitä tällä sivulla esitettyjä eri menetelmiä kannattaa kokeilla, jotta ne tulevat tutuiksi ja niistä saisi parhaan hyödyn.

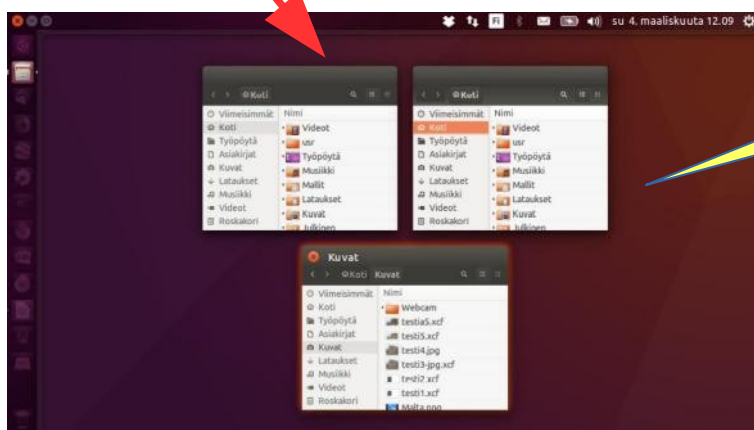
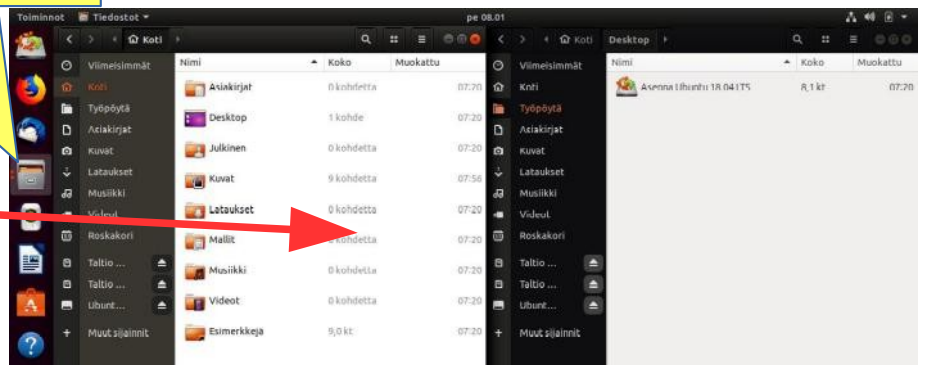
Ikkunointi

Lisää toinen ikkuna
Tiedosto – Uusi ikkuna

Kun näytöllä on kaksi tai useampia
ikkunoita, klikkaa ohjelmakuvaketta.
→ Ikkunat asettuvat vierekkäin ja voit
siirtyä toiseen ikkunaan
Huomaa kansio-painikkeessa kaksi
punaista pistettä

Tässä on kolme ikkunaa
valittavana

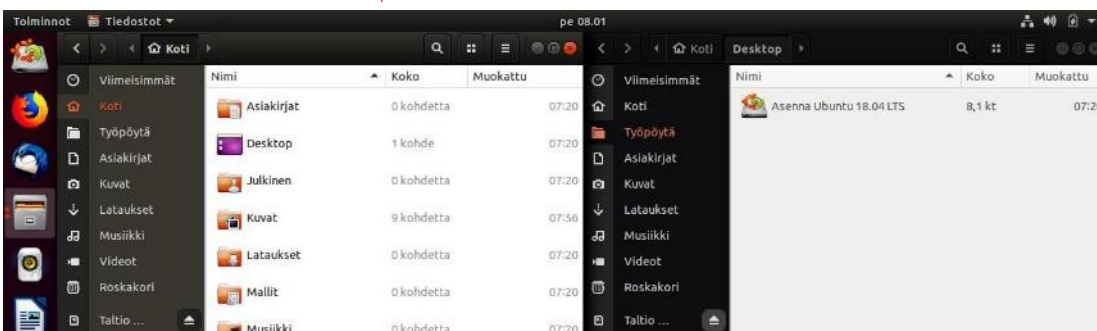
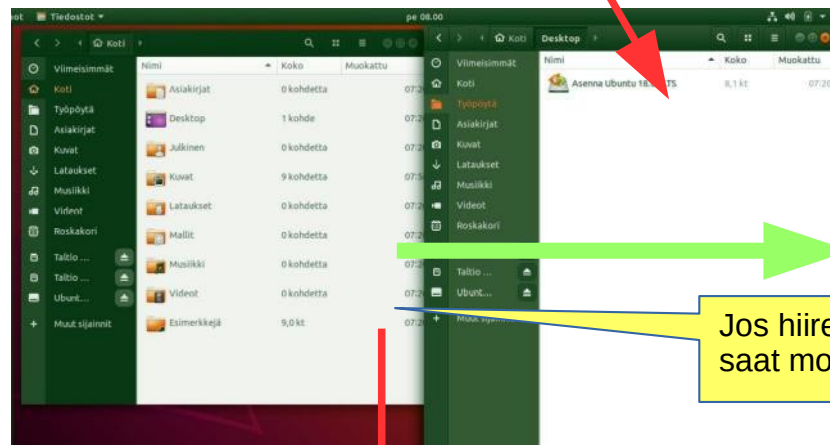
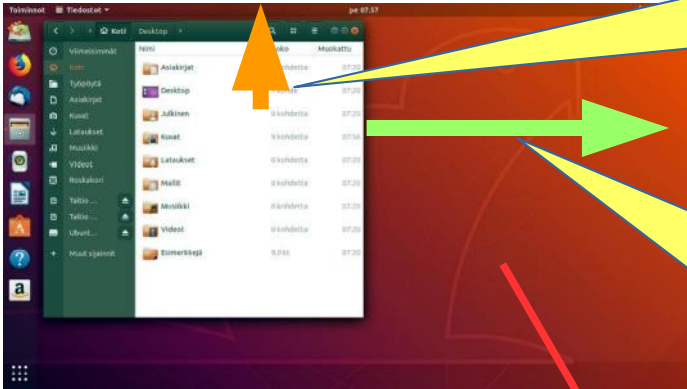
Useita ikkunoita

Jos hiirellä siirtää ikkunan näytön yläreunaan, suurenee ikkuna koko näytön kokoiseksi. Jos koko näytön yläreunasta vetää hiirellä alas, palautuu ikkuna alkuperäiseen pieneen kokoon. Kokeile!

Jos hiirellä siirtää ikkunan näytön reunaan, suurenee ikkuna puolen näytön kokoiseksi. Jos näytön vetää hiirellä keskelle, palautuu ikkuna alkuperäiseen pieneen kokoon. Sama tapahtuu vedettäessä kumpaankin reunaan. Kokeile!

Jos hiirellä vedät kaksi ikkunaa eri sivuille, saat molemmat puolen näytön kokoisiksi.

Kaksi rinnakkaista ikkunaa

Tiedostojen käsittely; kopioi, siirrä, tuo

Katso Ubuntun työpöytäopas: Tiedostojen käsittely

Tiedosto tai kansio on kopioitavissa tai siirrettävissä uuteen sijaintiin hiirellä vetäen, tiedostonhallinnan valikon kautta tai käyttäen pikanäppäimiä. Tiedostoja ja kansioita on mahdollista siirtää täsmälleen samalla tavalla.

KOPIOI JA LIITÄ

Valitse tiedosto / tiedostot tai kansio / kansiot.
Oikea klik ja valitse Kopioi tai paina Ctrl+C.
Siirry toiseen kansioon, johon haluat liittää kopioitavan kohteen.
Oikea klik ja valitse Liitä tai paina Ctrl+V.

VEDÄ HIIRELLÄ TIEDOSTOT TAI KANSIOT

Tämän voit tehdä kahden eri ikkunan välillä.
Paina ja raahaa kohde/kohteet ikkunasta toiseen.

LEIKKAA JA SIIRRÄ

Valitse tiedosto / tiedostot tai kansio / kansiot.
Oikea klik ja valitse Leikkaa tai paina Ctrl+X.
Siirry toiseen kansioon, johon haluat siirtää kohteen.
Oikea klik ja valitse Liitä tai paina Ctrl+V.

liitä

kopioi

Oletuksena raahaaminen siirtää sen, jos kohde on samalla laitteella (esim. jos molemmat kansiot ovat koneesi samalla kiintolevyllä), tai kopioi jos kohde on eri laitteella. Ole tarkka!

Tiedoston kopioinnin voi pakottaa pitämällä pohjassa Ctrl-näppäintä vedettäessä, tai **tiedoston siirtäminen** voidaan pakottaa pitämällä pohjassa Shift-näppäintä vedettäessä.

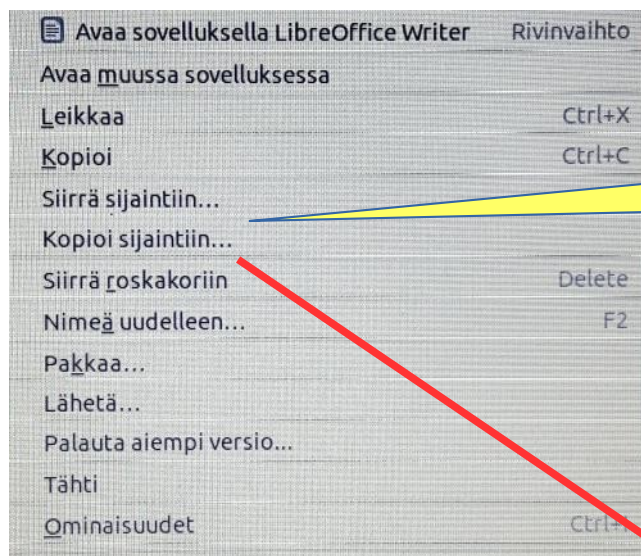
Muistisääntö: **Ctrl**=kopiointi ja **Shift**=siirtäminen.

Et voi kopioida tai siirtää tiedostoja kirjoitussuojattuun kansioon.

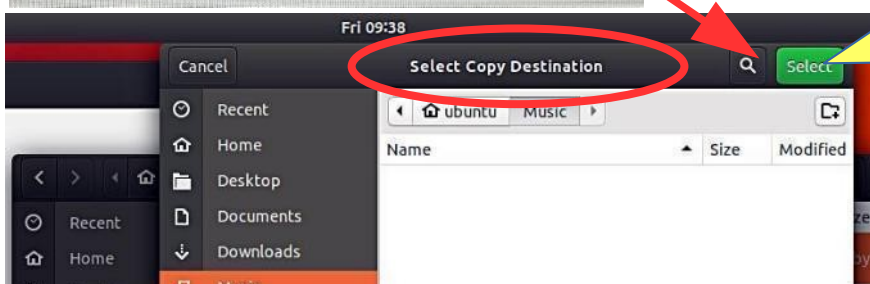
Lisää vaihtoehtoja

Saat näkyviin menun klikkaamalla hiiren oikealla painikkeella tiedostoa /kansiota.
Huomaa, että valikkokäskyissä näkyvät komennot **Kopioi** ja **Kopioi sijaintiin...** (huomaa 3 pistettä) toimivat hiukan eri periaatteella.

Komento kolmen pisteen kanssa avaa aina uuden ikkunan, mistä pitää valita kohde.

Siirrä -/ Kopioi sijaintiin... avaa uuden ikkunan. Tätä tapaa suosittelen aloittelijoille, koska on yksinkertainen.

Kun olet valinnut kohteen, klikkaa vihreää Valitse painiketta saattaaksesi loppuun kopioinnin tai siirron.

Ubuntun perusasetusten esittely

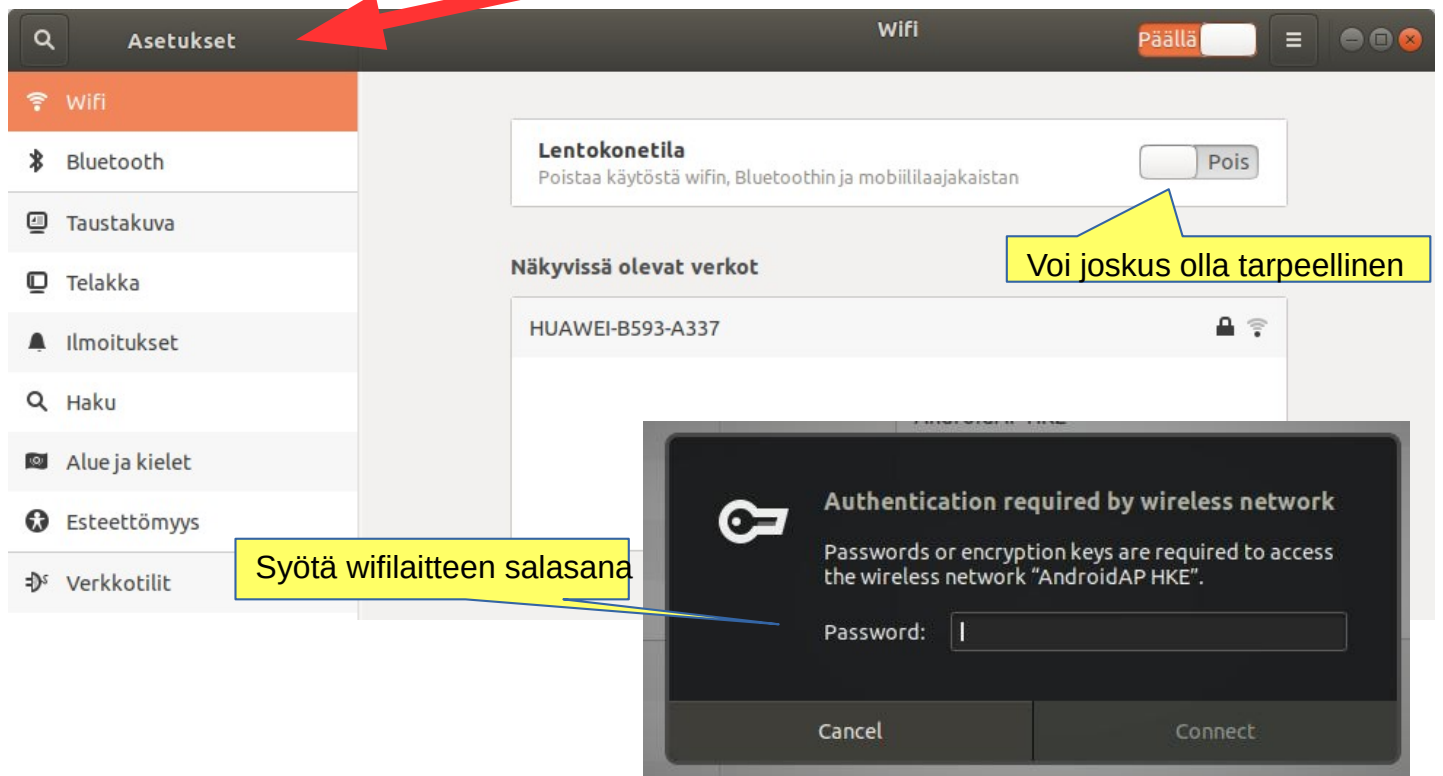
Katso Ubuntun työpöytäopas: [Käyttäjän ja järjestelmän asetukset](#)

Seuraavilla sivuilla esitellään järjestelmäasetusten perusasetukset. Nämä on hyvä käydä läpi heti alussa. Samalla kannattaa miettiä, minkälaiset asetukset parhaiten palvelevat omaa käyttöä.

Monet näistä asetuksista tulevat oikeiksi Ubuntun asennuksen yhteydessä

Klikkaa!

Klikkaa!

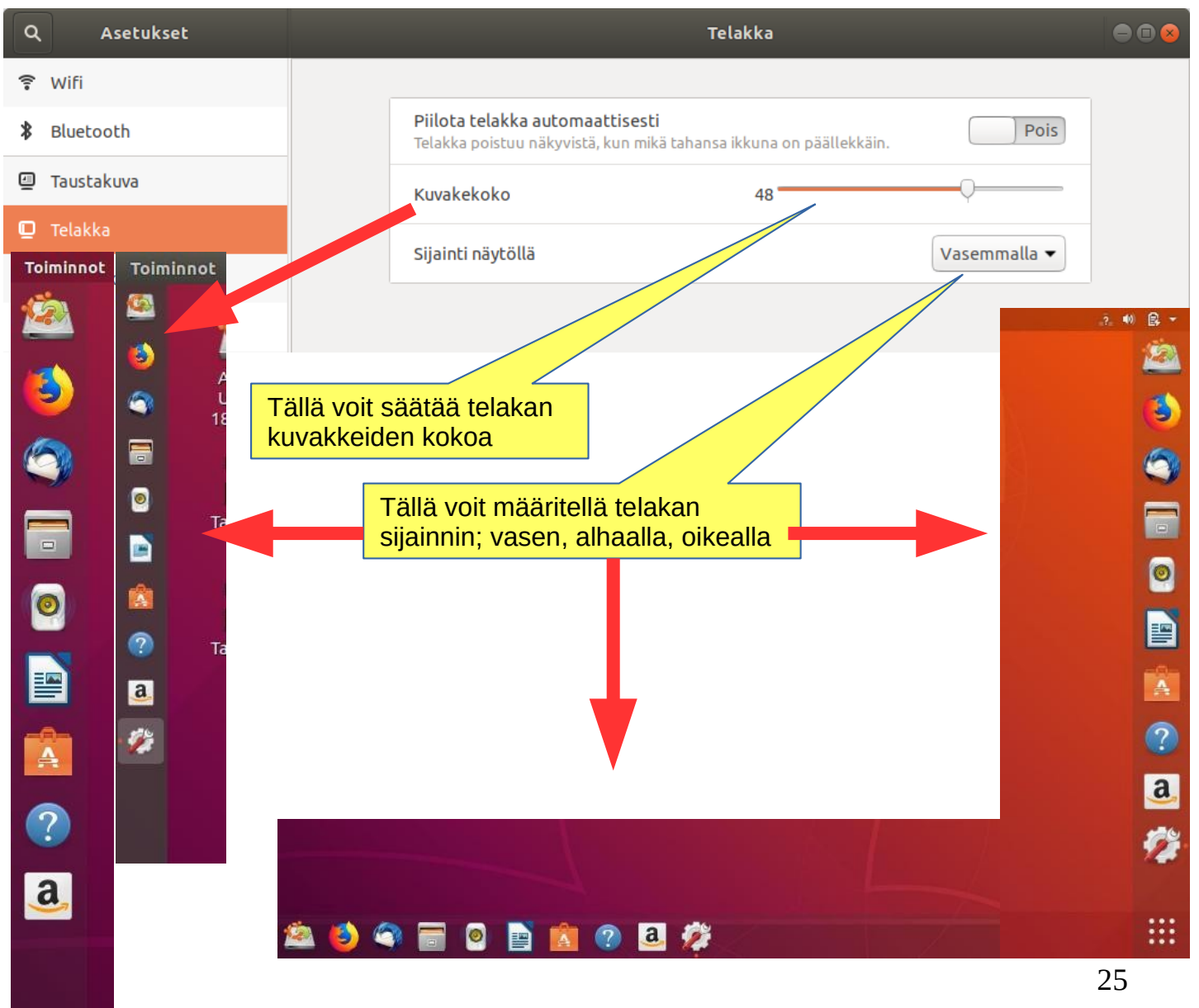
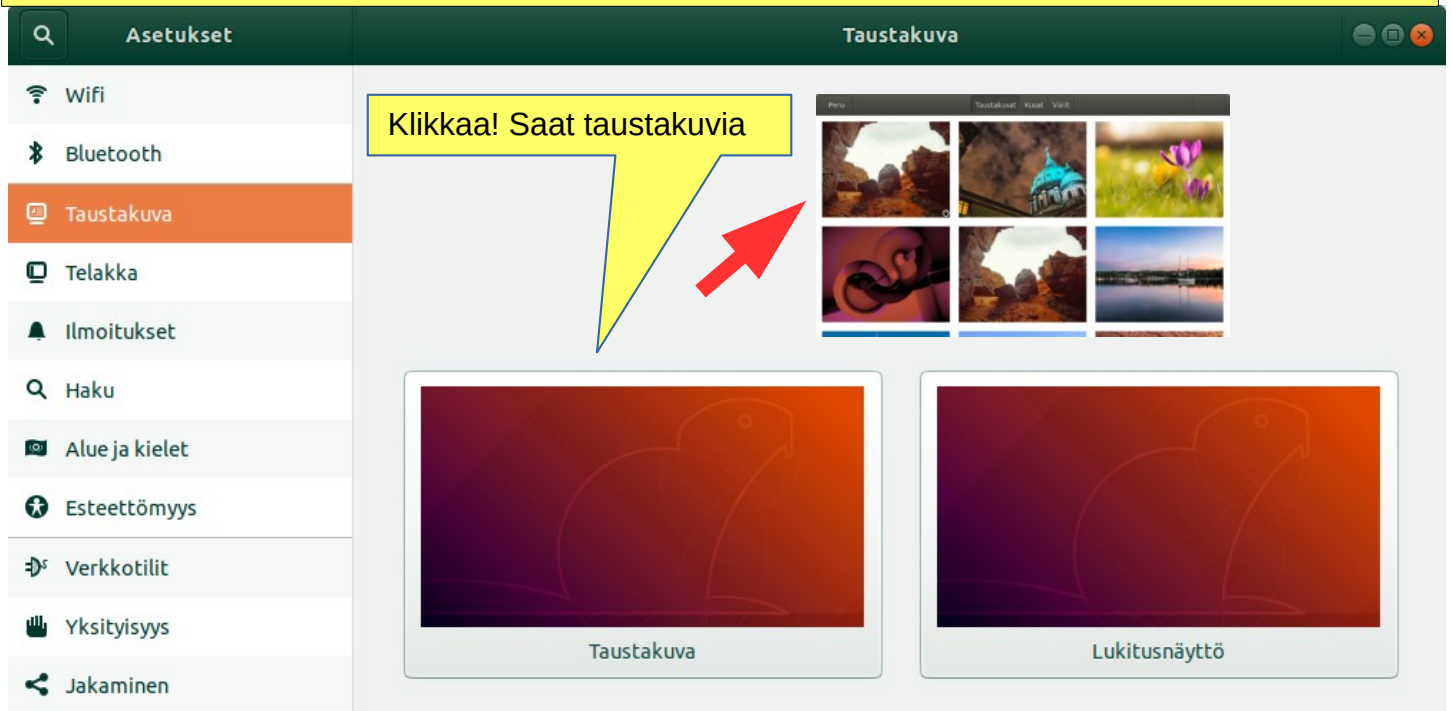

Ubuntun perusasetusten tapaisia asetuksia on myös ohjelmien valintaikkunassa, esim. kohdassa Työkalut.

Ubuntun perusasetusten esittely

Katso Ubuntu työpöytäopas: [Verkot, internet ja sähköposti](#)

Ubuntun perusasetusten esittely

The screenshot shows the Ubuntu Settings application with the 'Ilmoitukset' (Notifications) section selected in the left sidebar. The main area displays notification settings and a list of applications. A red arrow points to the 'Työpöydän jako' (Desktop Grid) application.

Ilmoitukset	
Ponnahdusilmoitukset	Päällä
Lukitusnäytön ilmoitukset	Päällä

Sovellukset

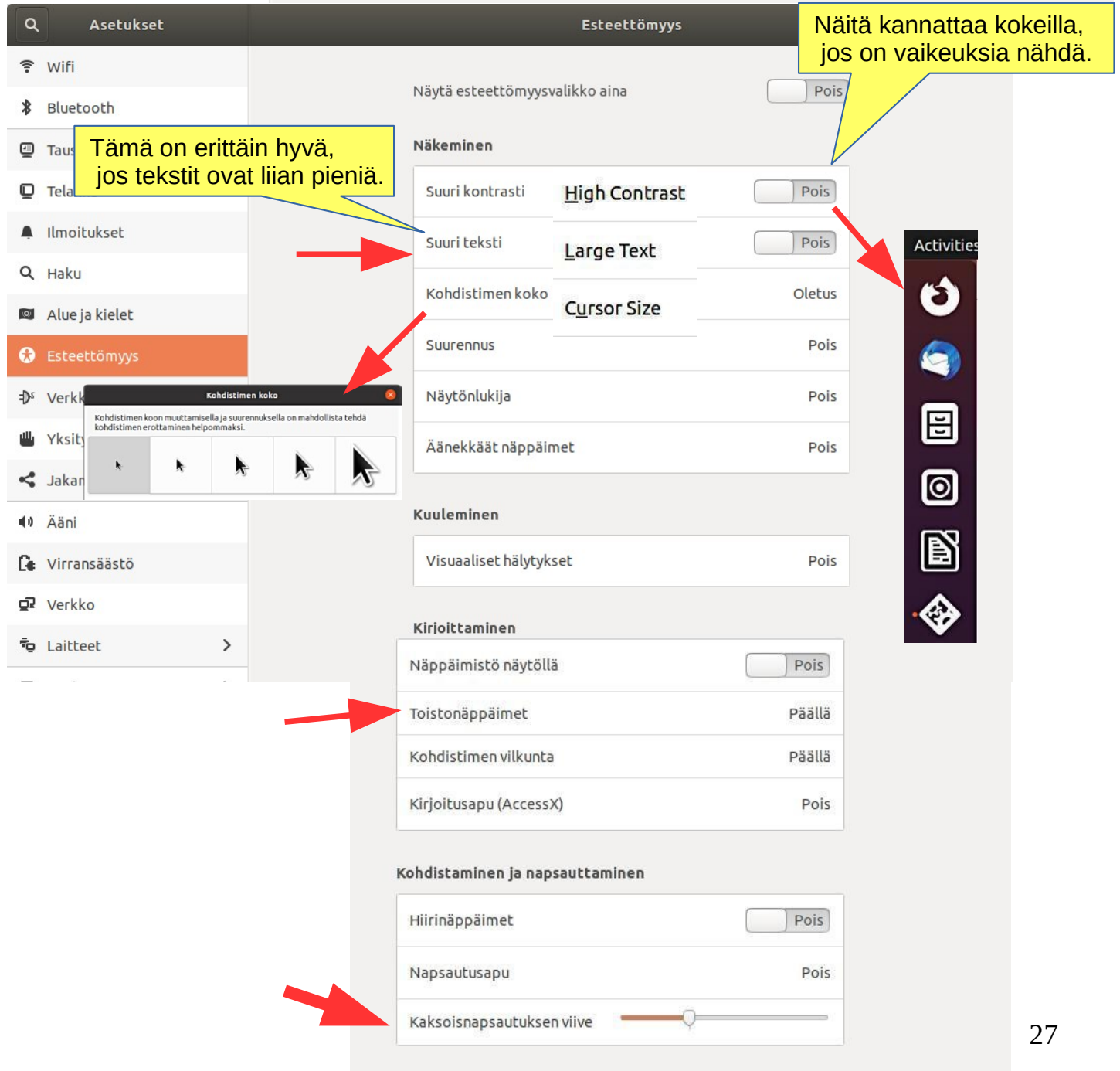
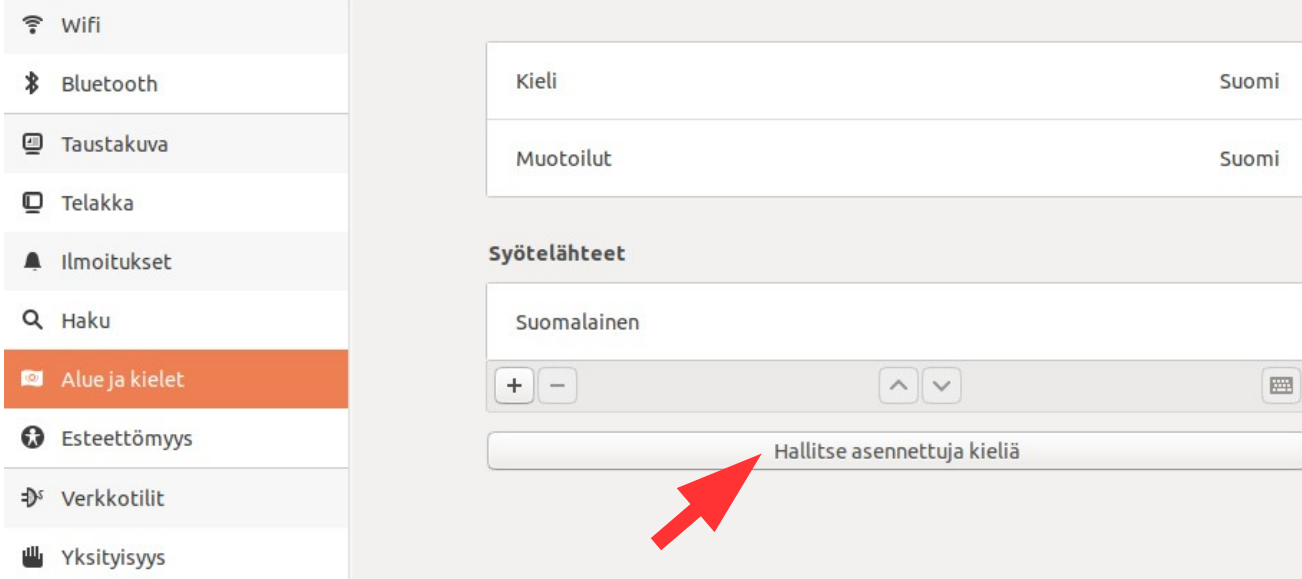
Sovellukset	
Bannerisuunnittelu	Päällä
Pakettienkäsittely	Päällä
Rytmilaatikko	Päällä
Tiedostot	Päällä
Työpöydän jako	Päällä
Ubuntun sovellusvalikoima	Päällä
Varmuuskopiot	Päällä
Verkko	Päällä

The screenshot shows the Ubuntu Settings application with the 'Haku' (Search) section selected in the left sidebar. The main area displays search results for various applications.

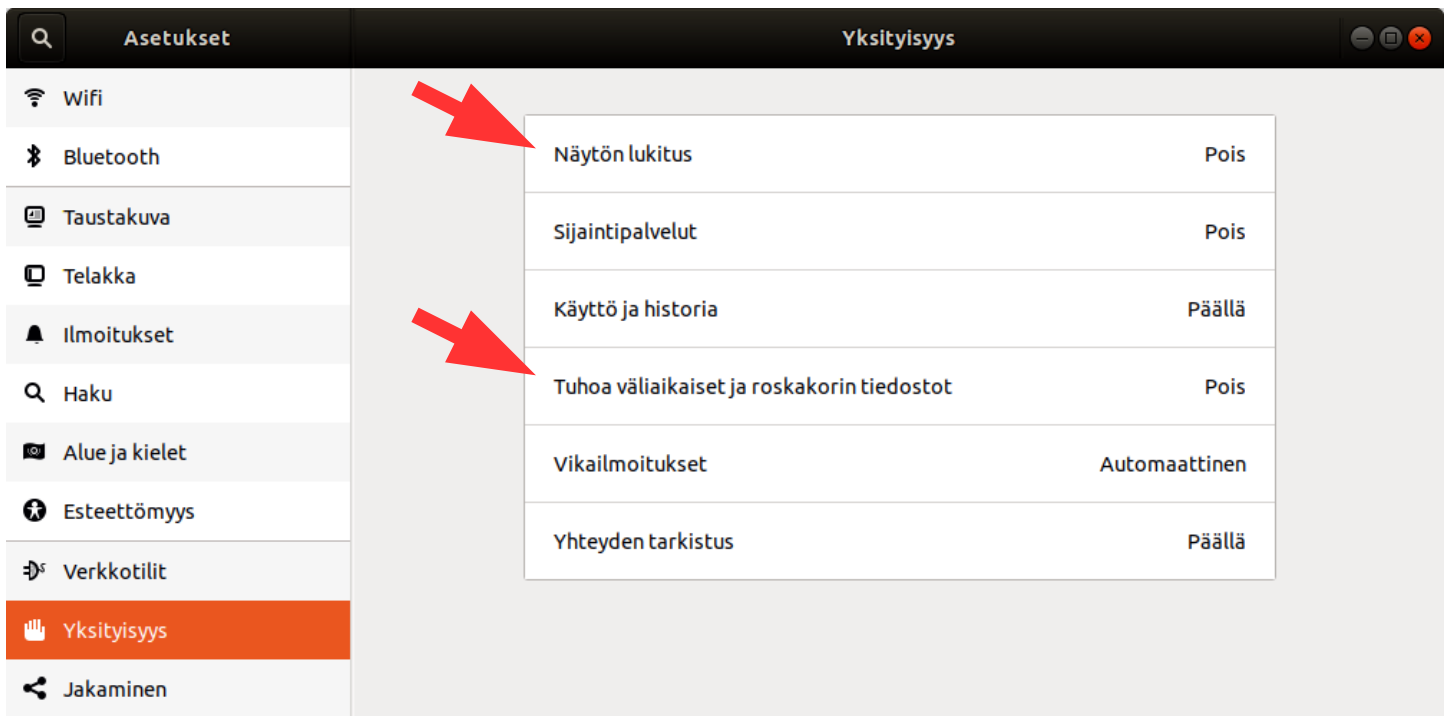
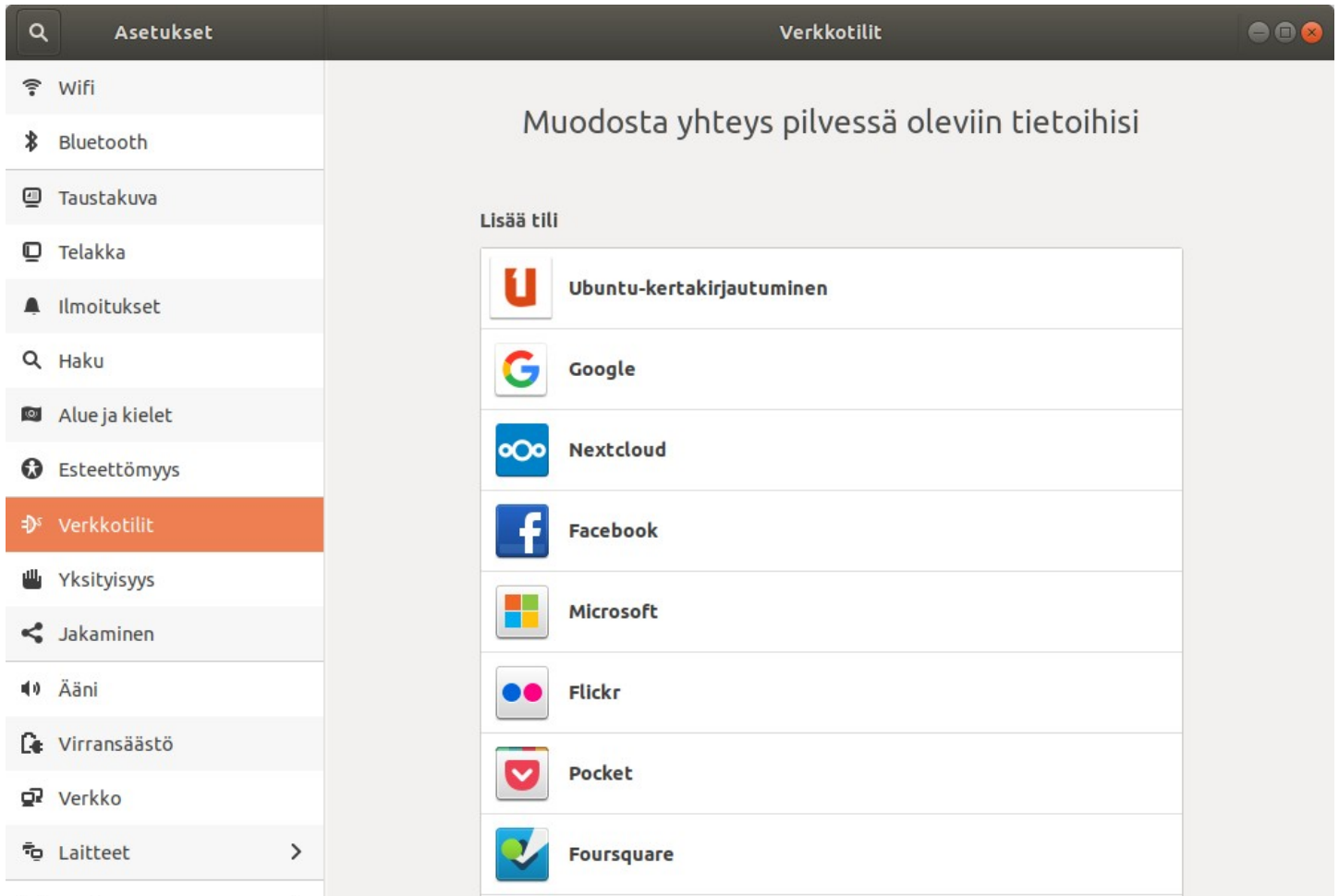
Haku	
Tiedostot	Päällä
Kalenteri	Päällä
Pääte	Päällä
Salasanat ja salausavaimet	Päällä
Ubuntun sovellusvalikoima	Pois

Ubuntun perusasetusten esittely

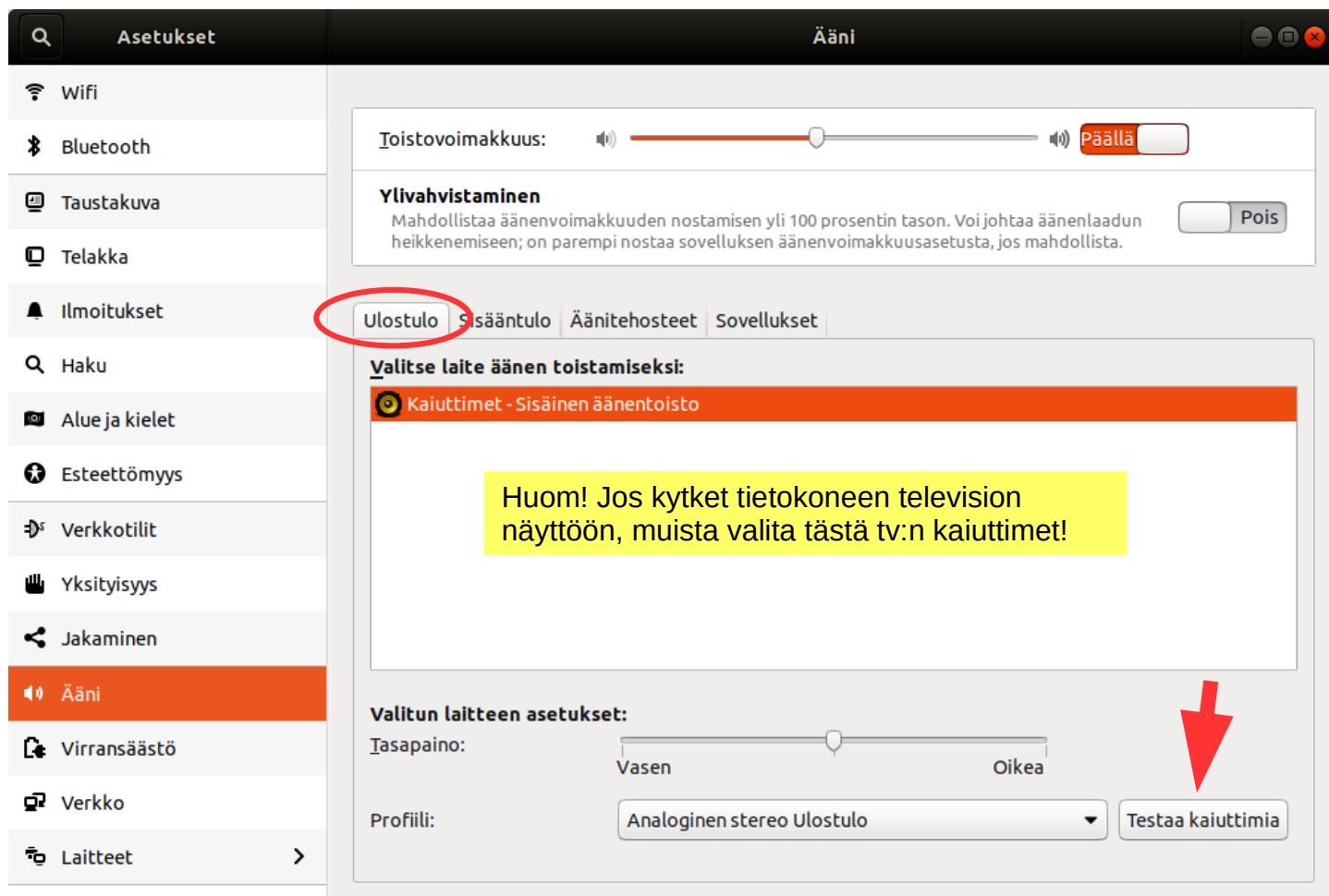
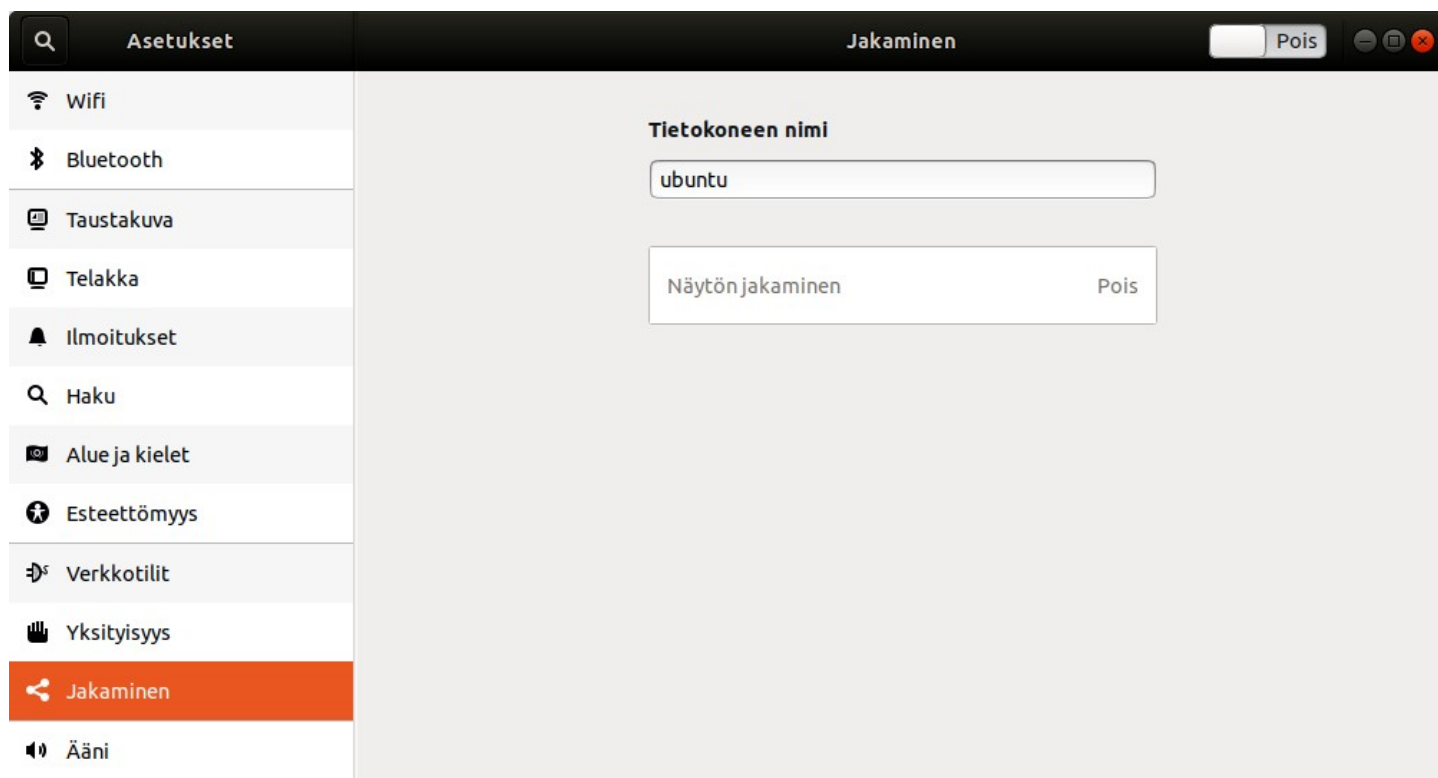
Katso Ubuntuun työpöytäopas: Esteettömyys

Ubuntun perusasetusten esittely

Ubuntun perusasetusten esittely

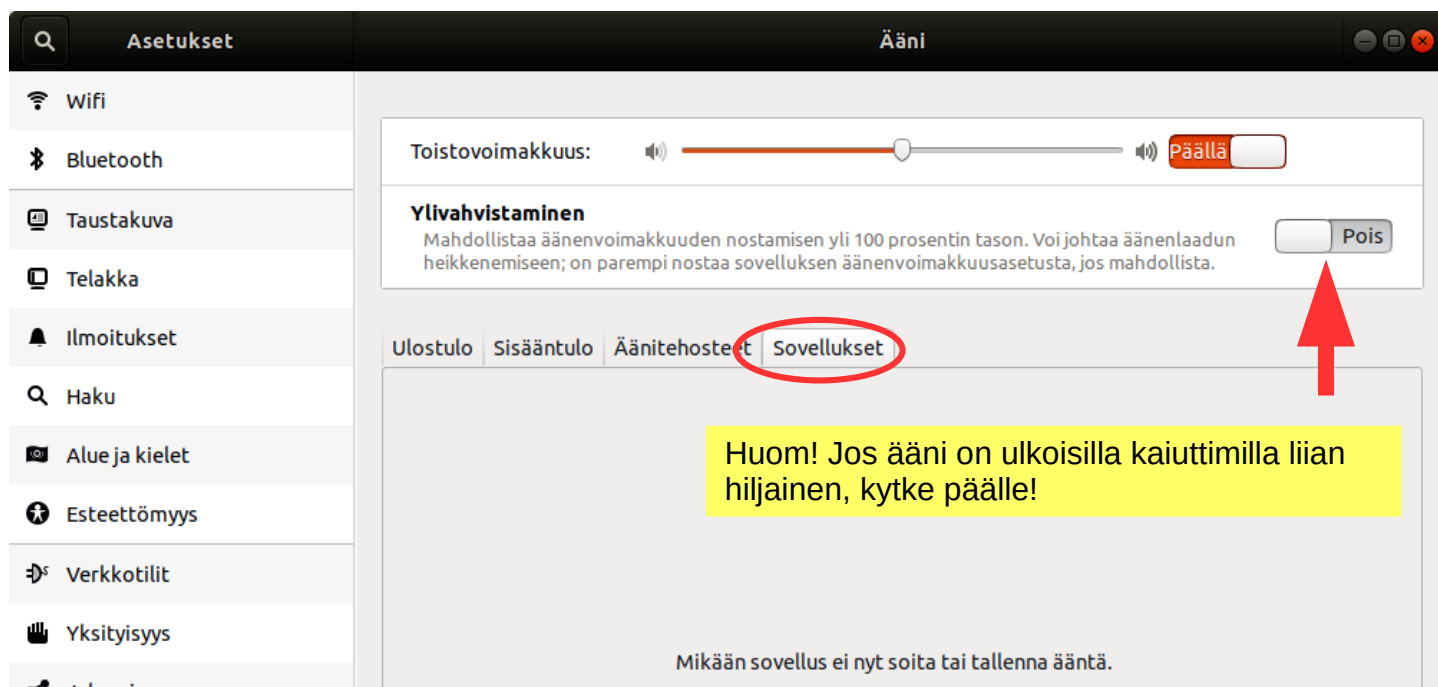
Ubuntun perusasetusten esittely

Katso Ubuntun työpöytäopas: [Ääni](#), [video](#) ja [kuvat](#)

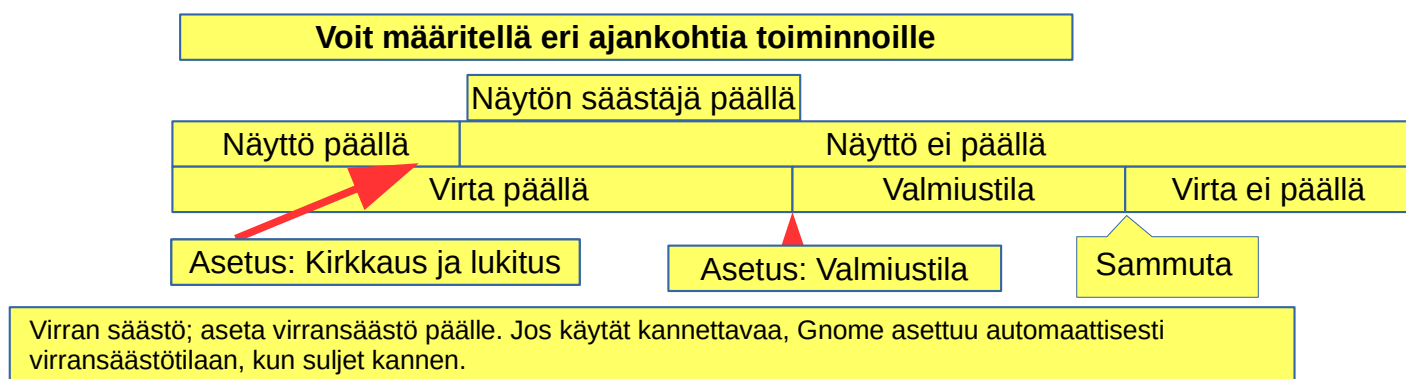
The screenshot shows the Ubuntu Settings application with the 'Ääni' (Sound) tab selected. The left sidebar lists various settings categories, with 'Ääni' highlighted. The main panel shows the 'Sisääntulo' (Input) sub-tab, which is circled in red. It displays the 'Äänitysvoimakkuus' (Recording Volume) slider and a 'Päällä' (On) toggle. Below this, there is a section for selecting the recording device, with 'Sisäinen mikrofoni - Sisäinen äänentoisto' (Internal microphone - Internal audio output) selected. A yellow callout box with a pointer to the microphone volume slider contains the text: 'Säädä videoneuvottelun mikrofonin äänen voimakkuus! Varo äänen kiertoa ts. vinkumista.' (Adjust the microphone volume for video conferencing! Watch out for audio feedback, e.g., ringing.)

The screenshot shows the Ubuntu Settings application with the 'Ääni' (Sound) tab selected. The left sidebar is the same as the previous image. The main panel shows the 'Äänitehosteet' (Sound Effects) sub-tab, which is circled in red. It displays the 'Hälytysten voimakkuus' (Alert Volume) slider and a 'Päällä' (On) toggle. Below this, there is a section for selecting the alert sound, with 'Oletus' (Default) selected. A red arrow points to the 'Kaikuluotain' (Sonar) sound effect option in the list.

Ubuntun perusasetusten esittely

Näytön- ja virransäästön periaatteita

Ubuntun perusasetusten esittely

Asetukset **Virransäästö**

Wifi
Bluetooth
Taustakuva
Telakka
Määrittele omat tarpeet
Haku
Alue ja kielet
Esteettömyys
Verkkotilit
Yksityisyys
Jakaminen
Ääni
Virransäästö
Verkko
Laitteet

Akku

8 minuuttia kunnes ladattu täyteen 98%

Virransäästö

Näytön kirkkaus

Himmenna näyttö koneen ollessa käyttämättä **Päällä**

Tyhjä näyttö 5 minuuttia

Wifi
Sammuta wifi säästääksesi virtaa. **Päällä**

Bluetooth
Sammuta bluetooth säästääksesi virtaa. **Päällä**

Valmiustila ja virran katkaisu

Automaattinen valmiustila Käytettäessä akkua

Kun virtapainiketta painetaan Virta pois päältä

Näytön toiminta kannattaa määritellä omiin tarpeisiin sopivaksi.

Asetukset **Verkko**

Bluetooth
Taustakuva
Telakka
Ilmoitukset
Haku
Alue ja kielet
Esteettömyys
Verkkotilit
Yksityisyys
Jakaminen
Ääni
Virransäästö
Verkko
Laitteet
Tiedot

Kiinteä +

Yhdistetty **Päällä** ⚙️

VPN +

Ei määritetty

Verkon välityspalvelin Pois ⚙️

Ubuntun perusasetusten esittely

Katso Ubuntun työpöytäopas: [Laitteisto ja ajurit](#)

Näytöt

Sisäänrakennettu näyttö

Suunta	Vaaka
Tarkkuus	1366 × 768 (16:9)
Päivitystaajuus	59,99 Hz

Yövalo Pois

Yövalo

Yövalo tekee näytön väleistä tavallista lämpimämpiä. Sen on tarkoitus estää silmien rasittumista ja unettomuutta.

Yövalo ☒ Päällä

Aikataulu ☒ Aurinkonlaskusta auringonnousuun ☐ Manuaalinen

Alkaa : Päättyy :

Määrittele makusi mukaan.
Helpottaa illalla unensaantia.
Uusi ominaisuus.

Yövalo on punertava ja loiva kontrasti

HUOM!

Jos PC kytketään televisioon HDMI-kaapelilla, tulee näkyviin alla olevia lisämäärittelyjä.

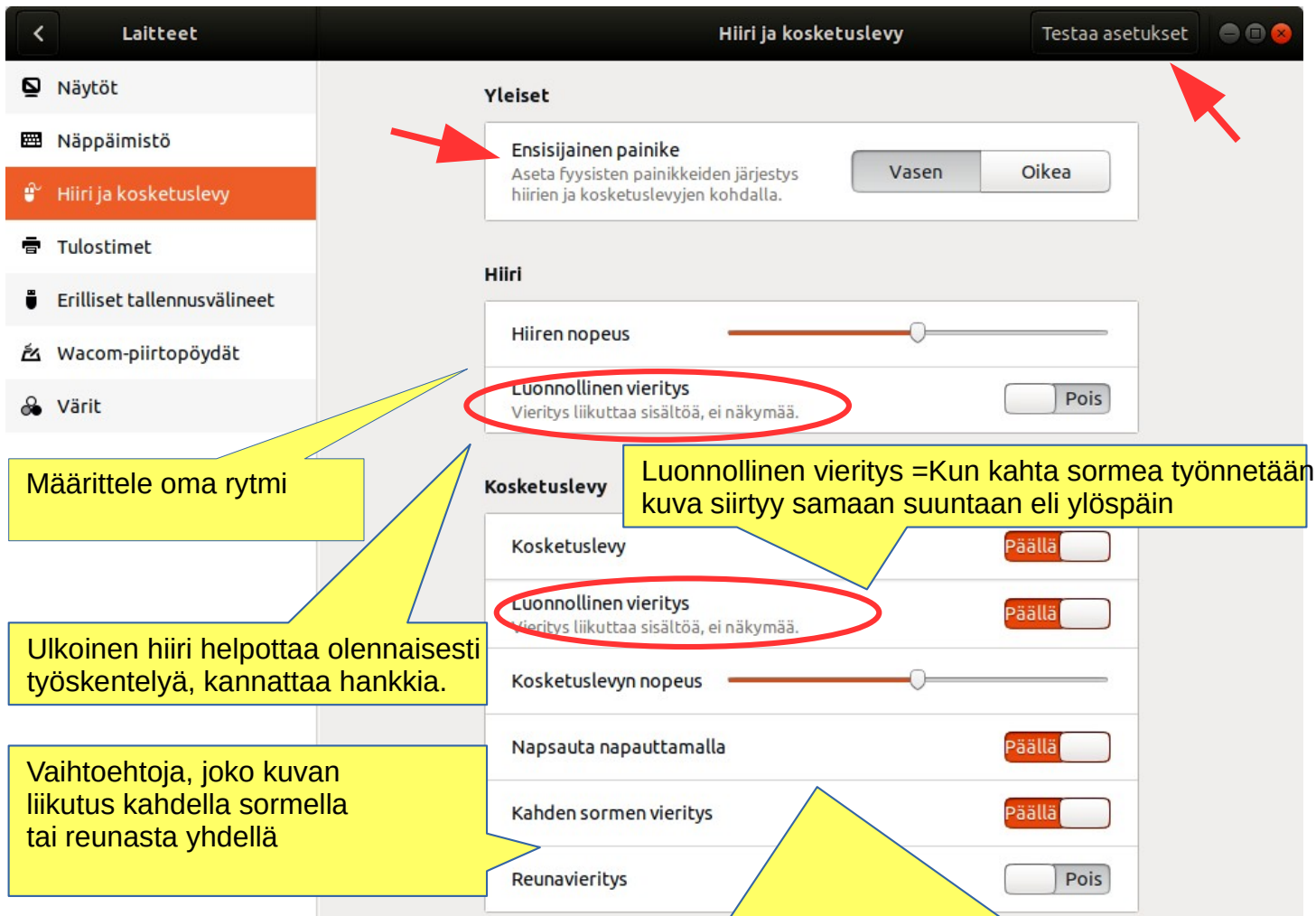
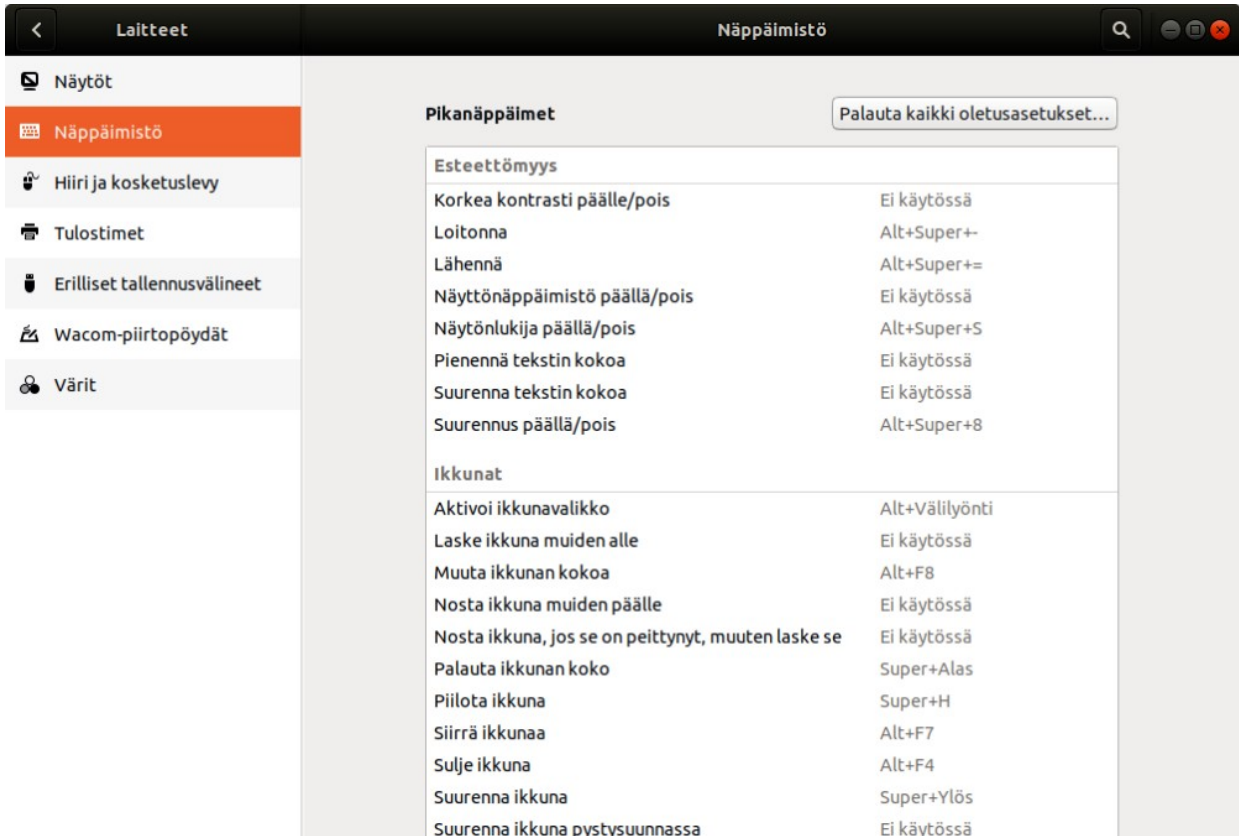
Näytöt **Yövalo**

Näyttötila

☒ Liitä näytöt ☐ Peili ☒ Yksi näyttö

Sisäänrakennettu näyttö LG Electronics LG TV

Ubuntun perusasetusten esittely

Määrittele oma rytmi

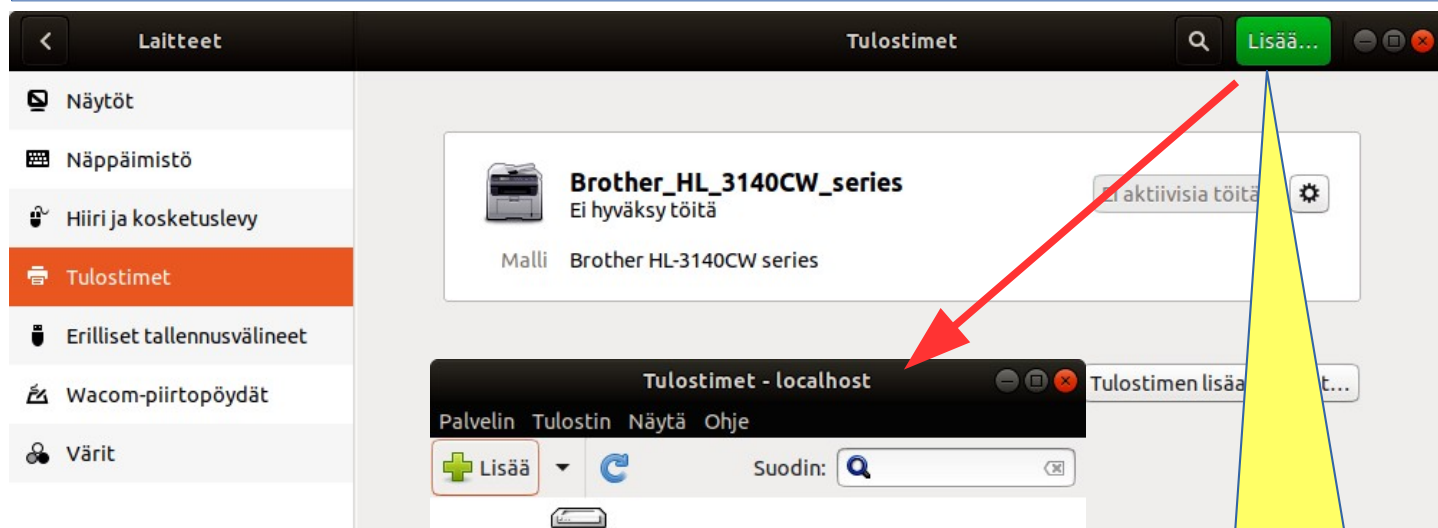
Ulkoinen hiiri helpottaa olennaisesti työskentelyä, kannattaa hankkia.

Vaihtoehtoja, joko kuvan liikutus kahdella sormella tai reunasta yhdellä

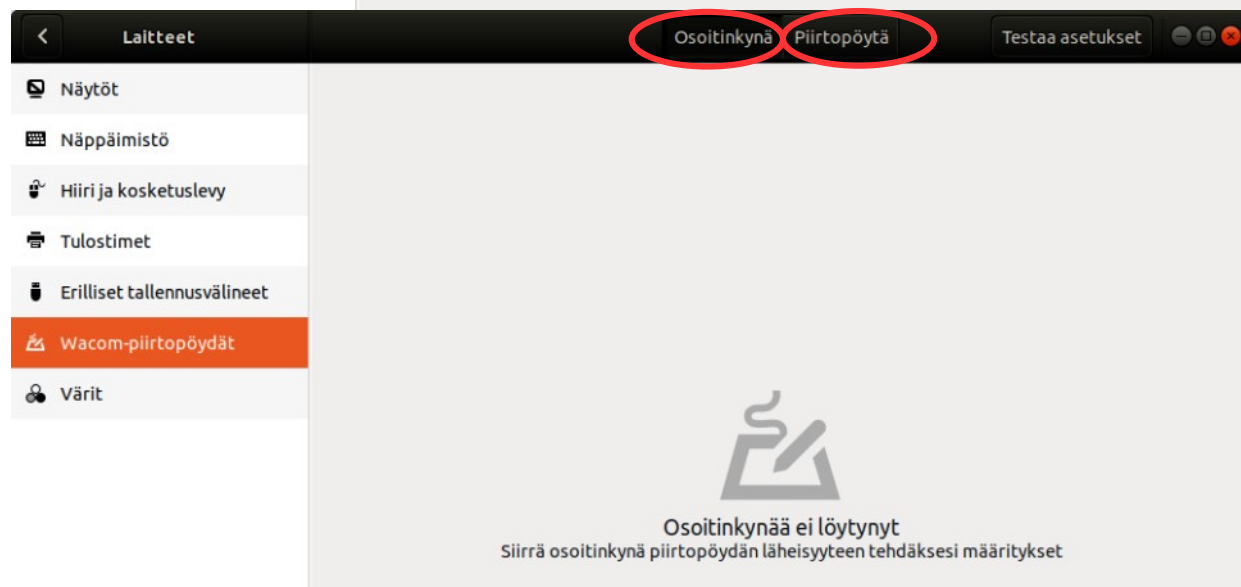
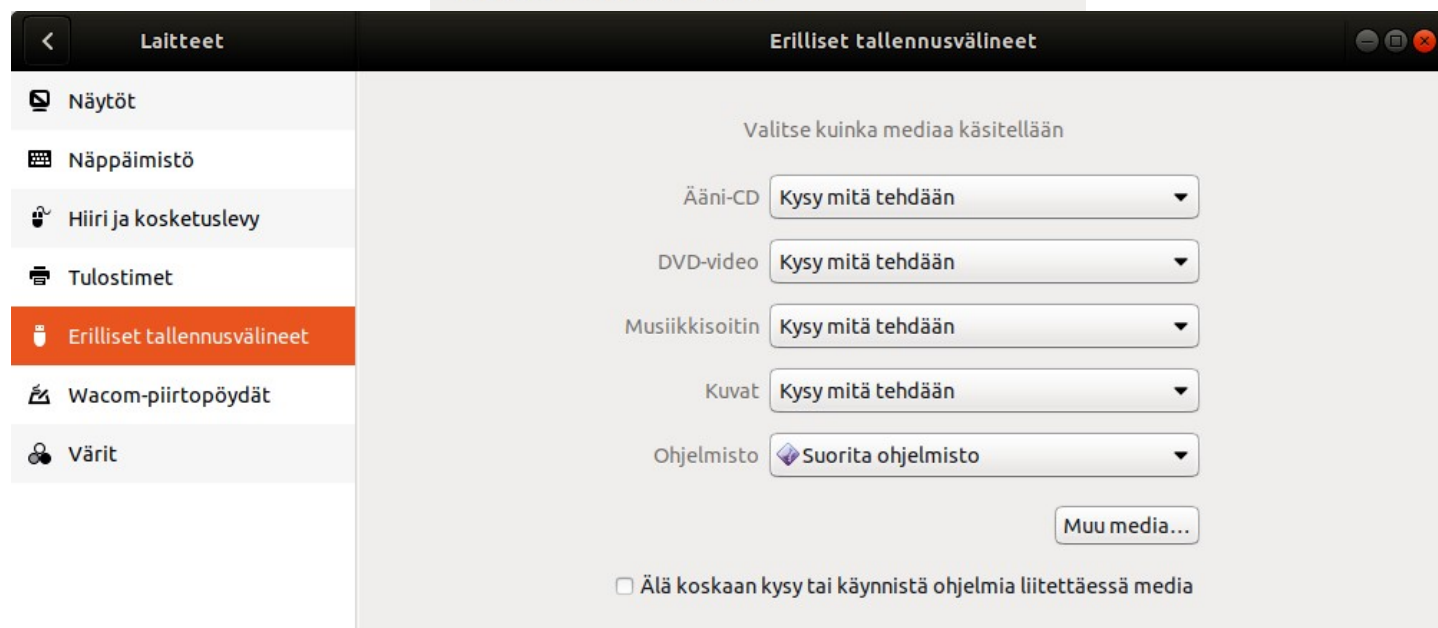
Luonnollinen vieritys = Kun kahta sormea työnnetään kuva siirtyy samaan suuntaan eli ylöspäin

Huomaa, että kosketuslevyä voi napauttaa reunoista (vas/oik) tai kosketuslevyn Keskeltä. Kaksoisnapautuksella voi korvata ensisijaisen painikkeen reunanapautuksen.

Ubuntun perusasetusten esittely

Uuden tulostimen lisäys,
ellei Ubuntu huomaa itse

Ubuntun perusasetusten esittely

Katso Ubuntun työpöytäopas: [Kirjaudu ulos, sammuta tai vaihda käyttäjää](#)

Tiedot

Ubuntu 18.04 LTS

Laitteen nimi: ubuntu
Muisti: 1,8 GiB
Suoritin: Intel® Celeron(R) CPU N3050 @ 1.60GHz x 2
Grafiikka: Intel® HD Graphics 400 (Braswell)
GNOME: 3.28.1
Käyttöjärjestelmän tyyppi: 64-bit
Levy: 0 tavua

Tarkista päivitykset

Päivä ja aika

Automaattinen päivä ja aika: ☒ **Päällä**
Vaatii internetyhteyden

Automaattinen aikavyöhyke: ☐ **Pois**
Vaatii internetyhteyden

Päivä ja aika: 8. toukokuuta 2018, 16:35

Aikavyöhyke: UTC (London, Yhdistynyt kuningaskunta)

Ajan muoto: 24 tunnin aikamuoto

Käyttäjät

Lisää käyttäjä...

Live session user

Salasana: Ei mitään

Automaattinen kirjautuminen: ☒ **Päällä**

Viimeisin kirjautuminen: Sisäänkirjautuneena

Jos koneella yksi käyttäjä, silloin on "Ylläpitäjä", jolla on suuret valtuudet.

Salasana on tärkeä!

Oletussovellukset

Verkkoselain: Firefox-selain

Sähköposti: Thunderbird-sähköposti

Kalenteri: Kalenteri

Musiikki: Rytmi-laatikko

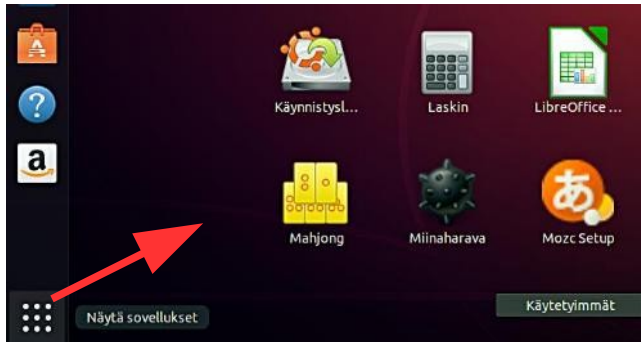
Video: Videot

Kuvat: Kuvakatselin

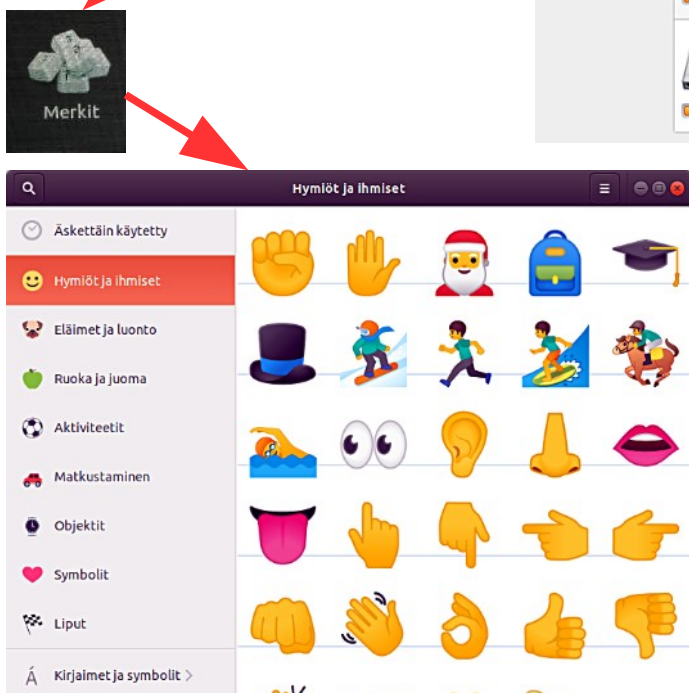
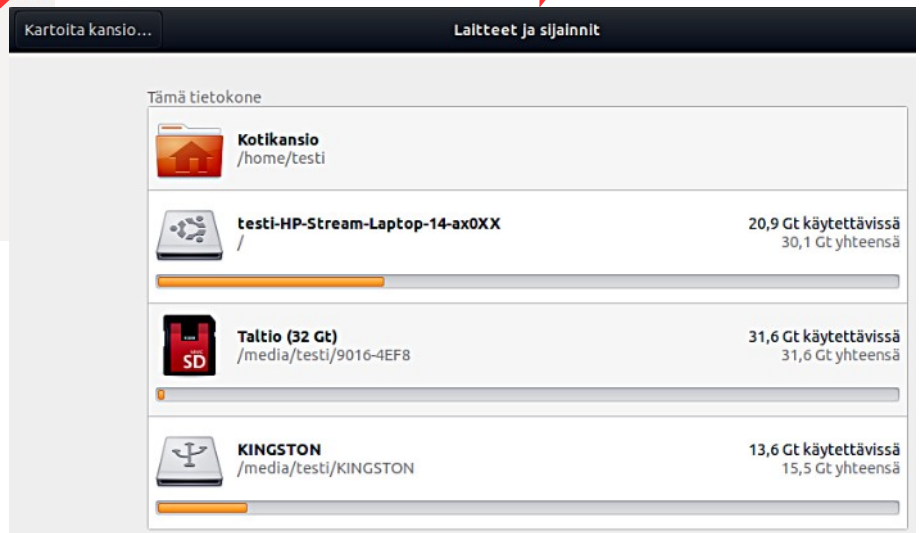
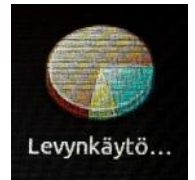
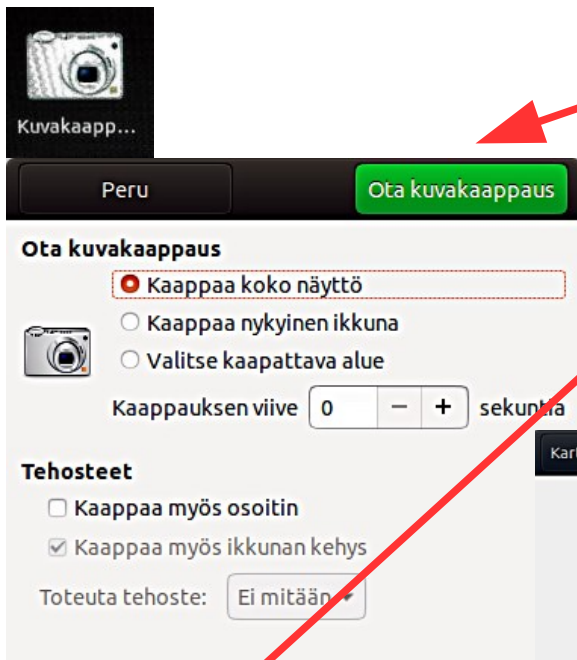
Valitse tässä oletussovellukset

Ubuntun perusasetusten esittely, osa 2

Tässä esitellään perusmäärittelyjen luonteisia määrittelyjä, mitkä sijaitsevat esiasennetuissa ohjelmissa ja löytyvät sovellutus-näytössä.

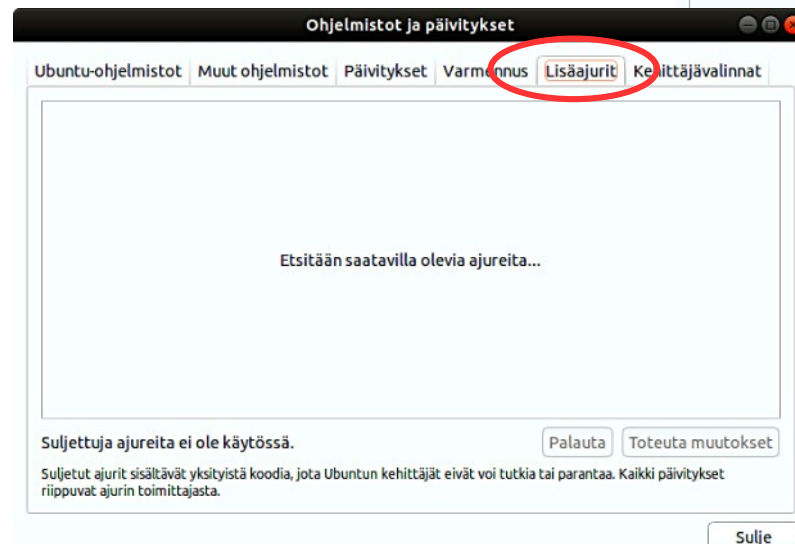
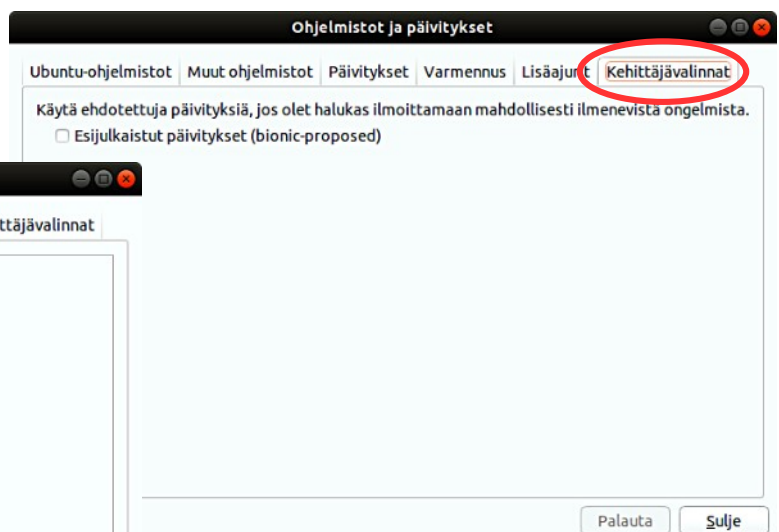
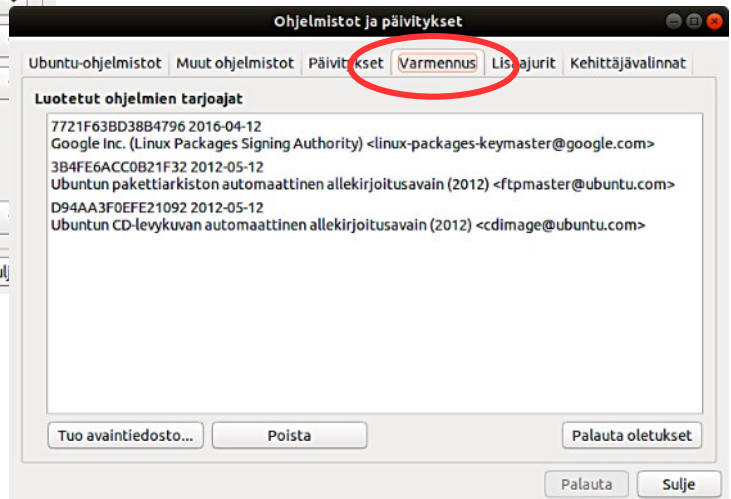
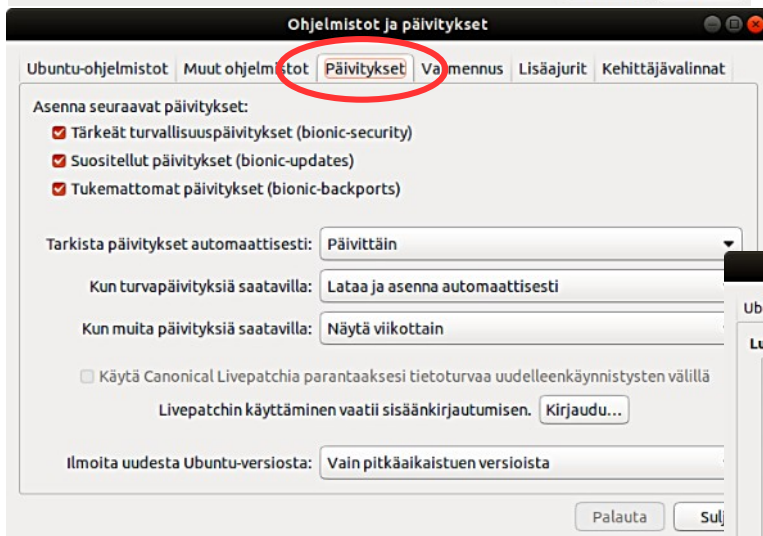
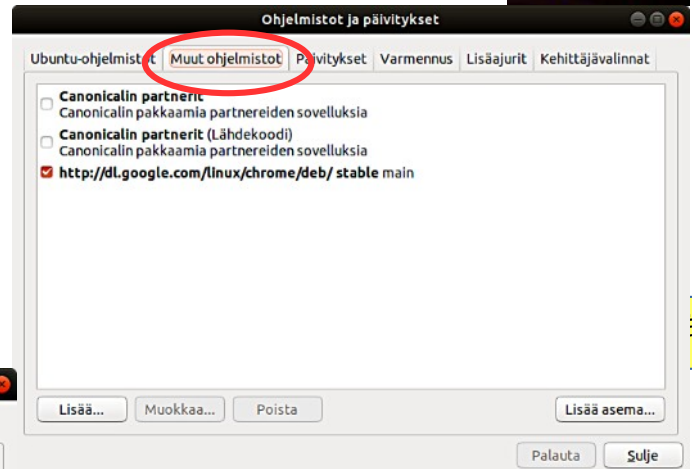
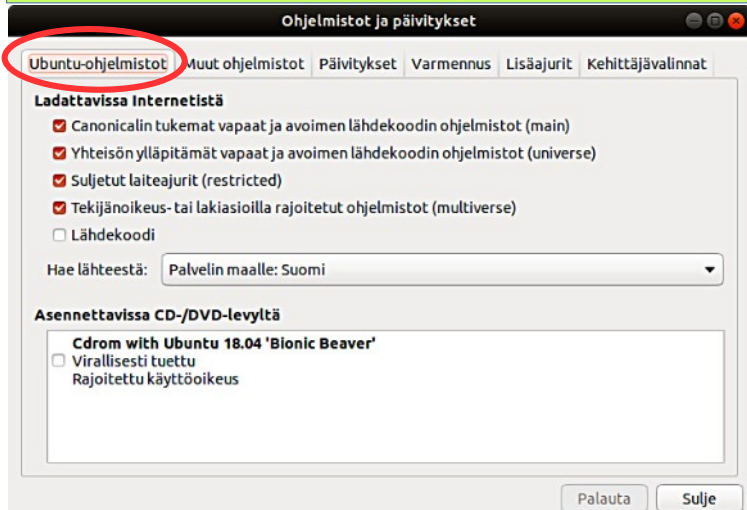

Työkalut-kuvakkeen alla olevat ohjelmat ja määrittelyt

Seuraavilla sivuilla muita sovelluksissa olevia "määrittelyjä"

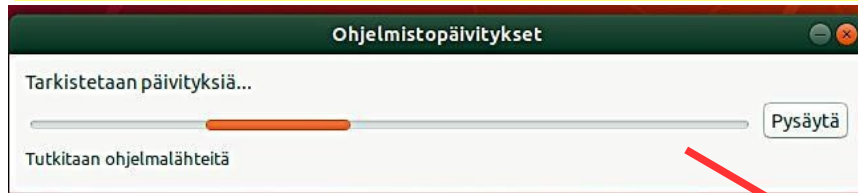
Ubuntun perusasetusten esittely, osa 2

Ubuntun perusasetusten esittely, osa 2

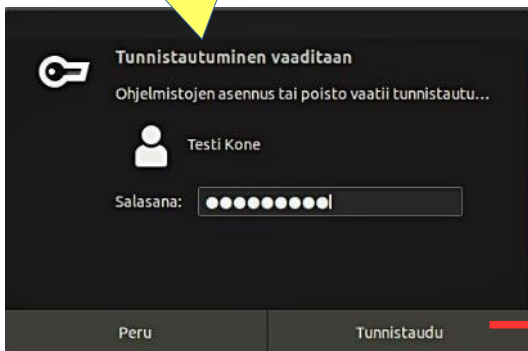
Ubuntu ehdottaa päivityksiä automaattisesti, mutta käyttäjä voi päättää päivityksen ajankohdasta. Päivitystarpeesta Ubuntu ilmoittaa Telakkaan ilmestyvällä kuvakkeella. Klikkaamalla kuvaketta käynnistyy päivitys.

Jos ohjelman päivityksessä ei näy kuin kuvake, saat päivityksen aikajanapalkin näkyviin klikkaamalla kuvaketta, tämä on hyvä tehdä, jotta voi seurata päivityksen kulkua!

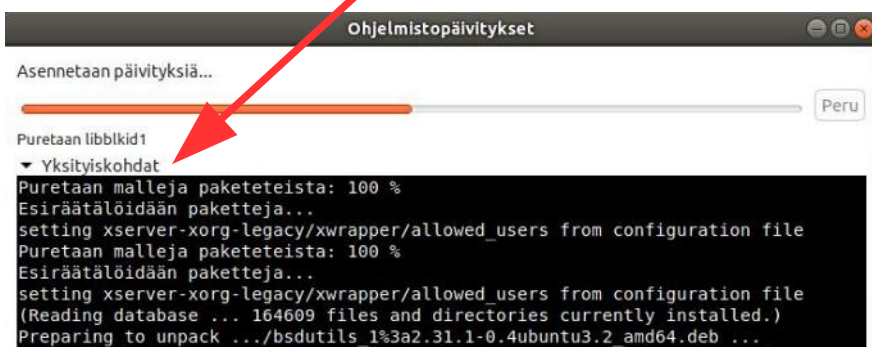
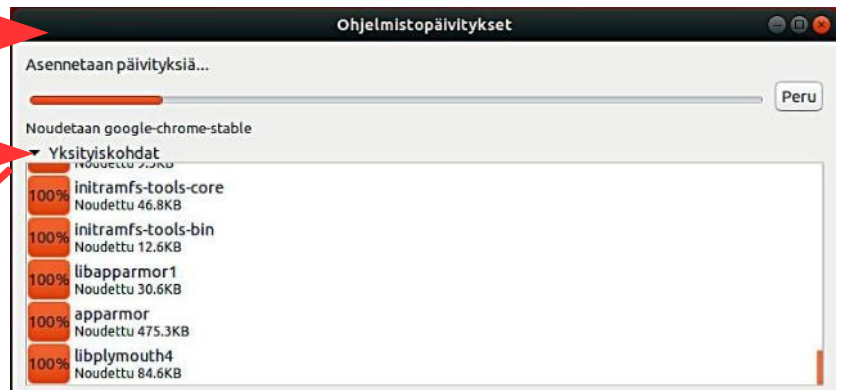

Päivityksen kyselyn voi myös itse käynnistää.

Päivitys kysyy salasanaa, tämä estää luvattomat päivitykset ja ohjelmien asennukset!

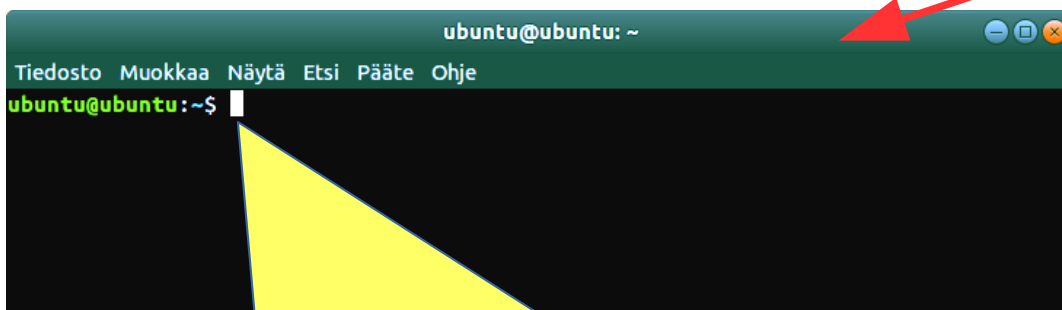
Päivityksissä kannattaa klikata Yksityiskohdat näkyviin. On helpompi seurata päivityksen kulkua.

Komentorivi / Pääte

Ubuntuun liittyy olennaisesti ns. komentorivi, mikä on yksi Linux-järjestelmän tehokkaimmista työvälineistä. Tämän takia Linux-osaajat helposti kertovat komentorivin avulla, miten tulee toimia.

Tässä opasvihossa en ole esittänyt yhtään komentoriviä, koska ne ovat aloittelevalla ubuntukäyttäjälle outoja. On kuitenkin hyvä ymmärtää perusteet, miten tuon mystisen komentorivin kanssa toimitaan.

Tähän kirjoitetaan käsky, minkä ongelman neuvoja pyytää kirjoittamaan.

Sudo-käsky edellyttää käyttäjää kirjoittamaan Salasan. Käskyn jälkeen täytyy kirjoittaa käyttäjän salasana, ennen kuin ohjelma etenee painamalla Enteriä. Salasanaa kirjoitettaessa se ei tule näkyviin, eikä kursori liiku.
OLE HYVIN VAROVAINEN, KUN KÄYTÄT SUDO-KÄSKYÄ!

Lisää tietoa komentorivin käytöstä löytyy alla olevista linkeistä

https://www.linux.fi/wiki/Komentorivin_perusteet

<https://www.linux.fi/wiki/Komentorivikomennot>

<https://help.ubuntu.com/community/UsingTheTerminal>

<https://help.ubuntu.com/community/Beginners/BashScripting>

<https://ubuntu.com/tutorials/command-line-for-beginners#1-overview>

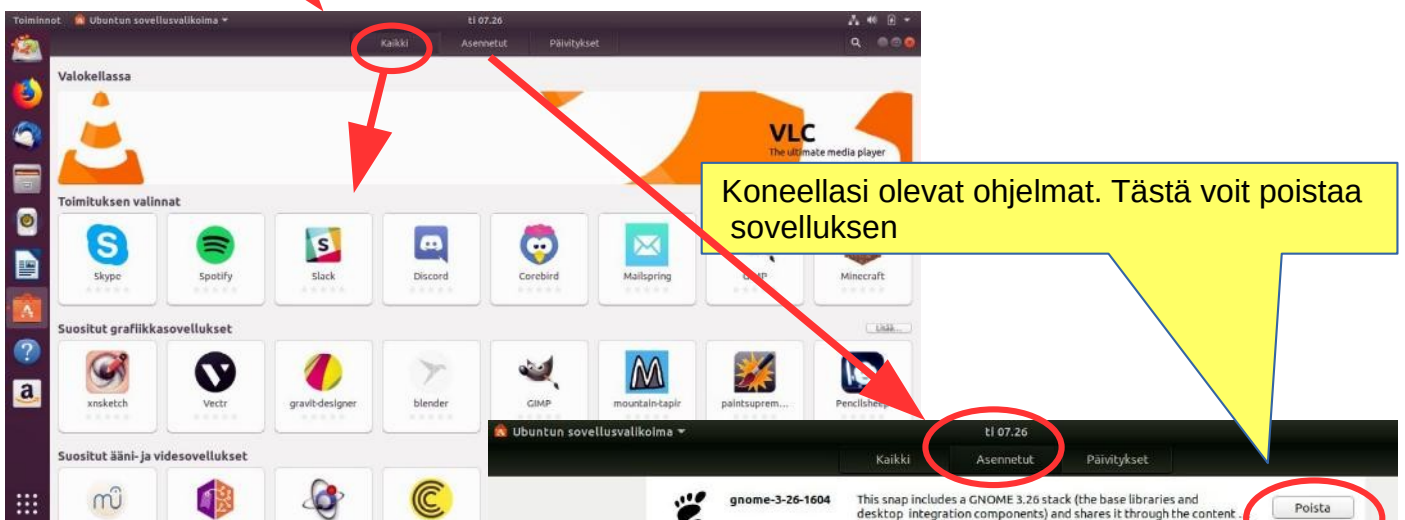
<https://techlog360.com/basic-ubuntu-commands-terminal-shortcuts-linux-beginner/>

<https://vitux.com/40-most-used-ubuntu-commands/>

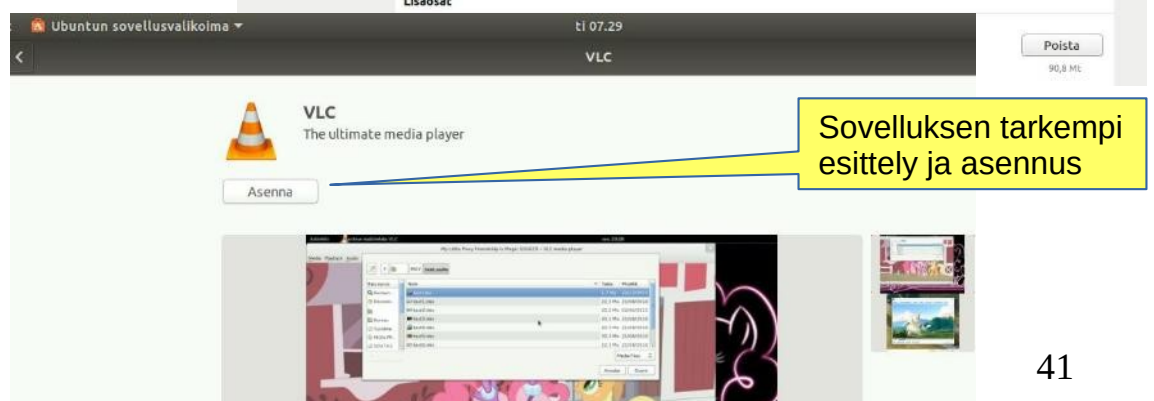
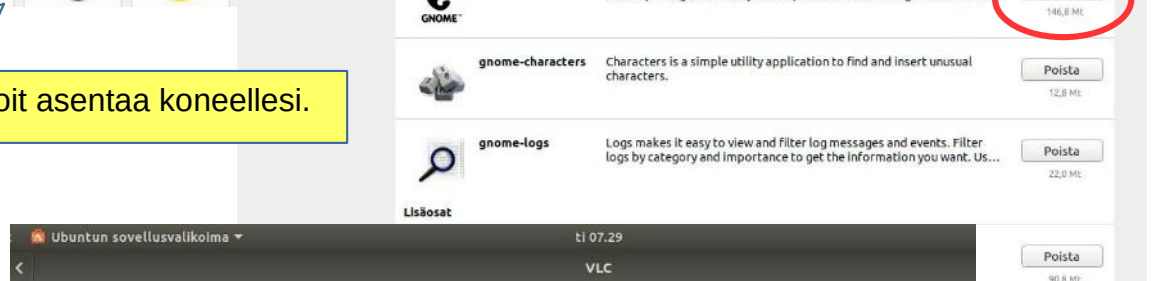
<https://www.howtogeek.com/140679/beginner-geek-how-to-start-using-the-linux-terminal/>

Asennetut sovellukset

Katso Ubuntu'n työpöytäopas: [Lisää ja poista ohjelmistoja](#)

Sovelluksia, joita voit asentaa koneellesi.

Pohdiskelua uuden ohjelman käyttöönotosta

Tässä muutamia ajatuksia, kun etsit ja aiot ottaa käyttöön uuden ohjelman.

1. Vertaile eri ohjelmia, mikä tuntuisi parhaalta sinun tarpeisiin.
2. Etsi kommentteja ja mielipiteitä ohjelmasta.
3. Jos löydät ohjelman käyttöohjeen, tutki sitä. Voit saada hyviä vinkkejä ja ideoita.

ASENNA VAIN LUOTETTAVIA OHJELMIA!

Kun olet asentanut ohjelman.

1. Nyt pääset kunnolla tutkimaan ohjelman ominaisuuksia ja toimintoja
 - jos keräät paljon tietoa ohjelmalla, luuletko ohjelman hidastuvan tai muuten läikähtyvän
 - voitko tarvittaessa jakaa datan osiin, jotta ohjelma toimisi jouhevasti eikä tiedostoista tule liian suuria
 - voitko siirtää vanhemmat datat sivuun, vaikka erilliselle muistivälineelle
 2. Pystytkö helposti varmuuskopioimaan tietosi toiselle muistivälineelle
 3. Jos vaihdat tietokonetta, onnistuuko ohjelman ja tietojen käyttöönotto uudella koneella.
 4. Jos ohjelma jumittuu, esimerkiksi ei enää toimi päivityksen jälkeen, pystytkö saamaan käyttöösi omat datatiedostot jollain muulla ohjelmalla.
 5. Harjoittele ohjelman käyttöä ensin harjoitusmateriaalilla, jolloin pystyt hahmottamaan ohjelman ominaisuudet ja opit tuntemaan sen yksityiskohtia.
 6. Suunnittele valmiiksi, miten käytät ohjelmaa (nimikkeistö, kansiorakenteet, varmuuskopiointi jne)
 7. Kun homma tuntuu toimivan, aloita ohjelman varsinainen käyttö. Onnea matkaan!
-
8. Jos olet ohjelmaan tyytymätön, voit poistaa sen helposti ja etsiä paremman ohjelman. Ubuntussa ja Linux-ohjelmissa tämä on helppoa. Ohjelmat ovat paketteja.

More information

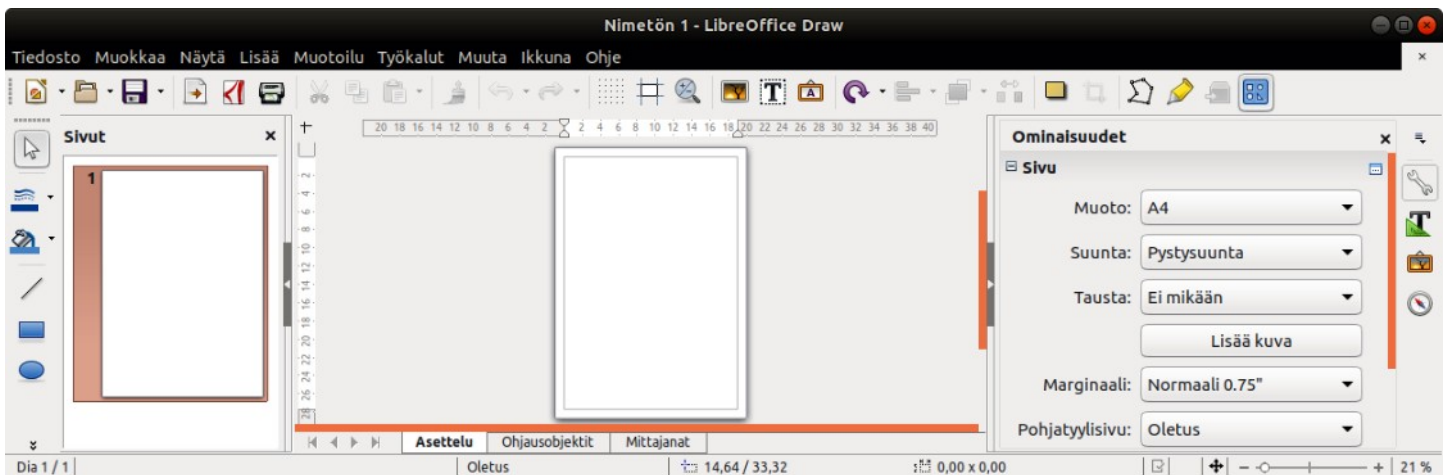
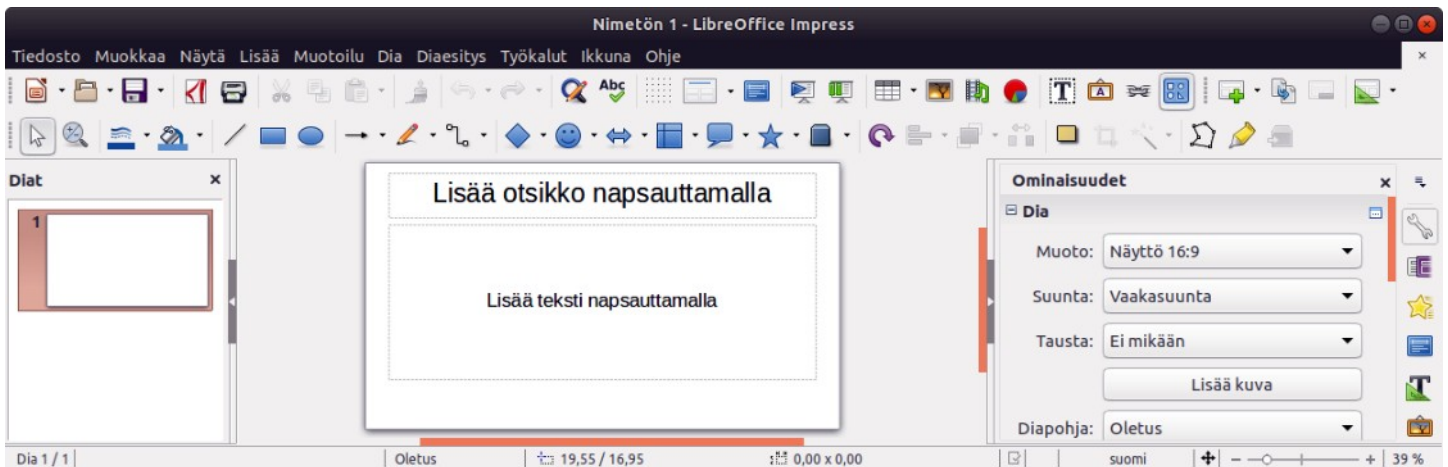
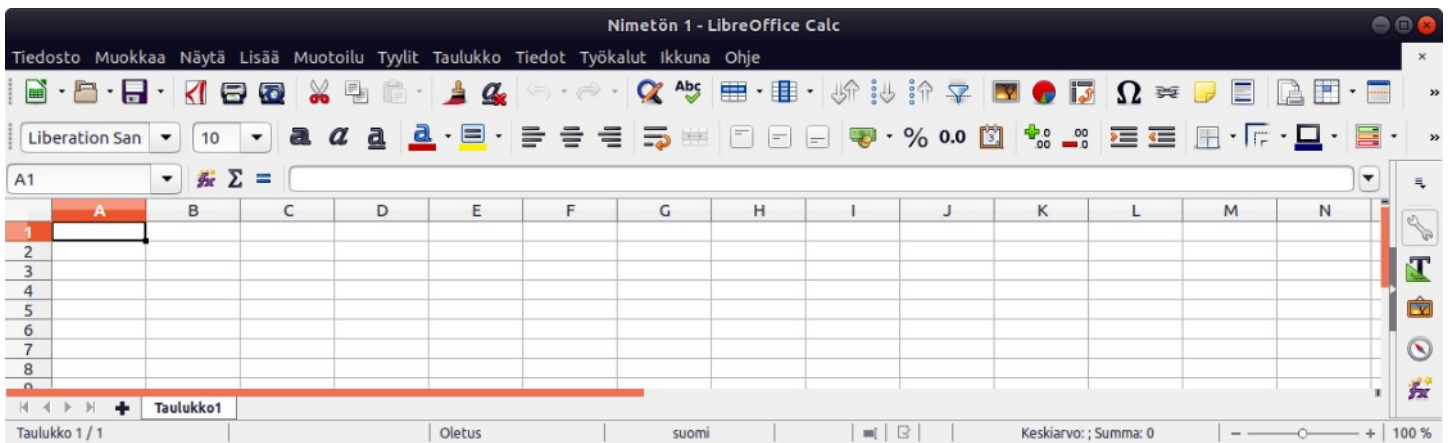
[Ilmaisia ohjelmia](#)

[How To Install Software in Ubuntu Linux: A Complete Guide for Newbie](#)

[Installing software in Ubuntu using .deb files](#)

[All the Possible Ways to Install deb Packages in Ubuntu Linux](#)

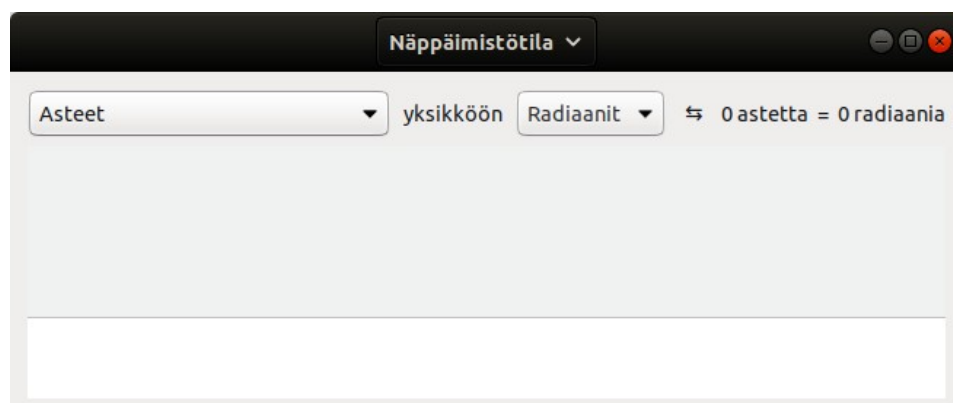
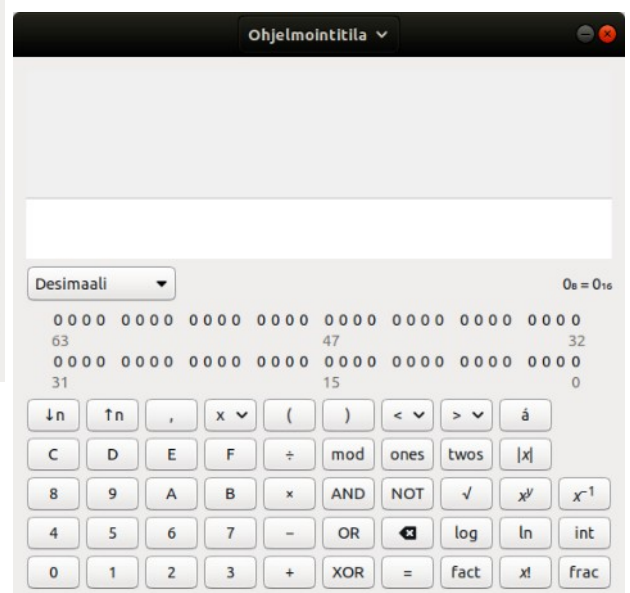
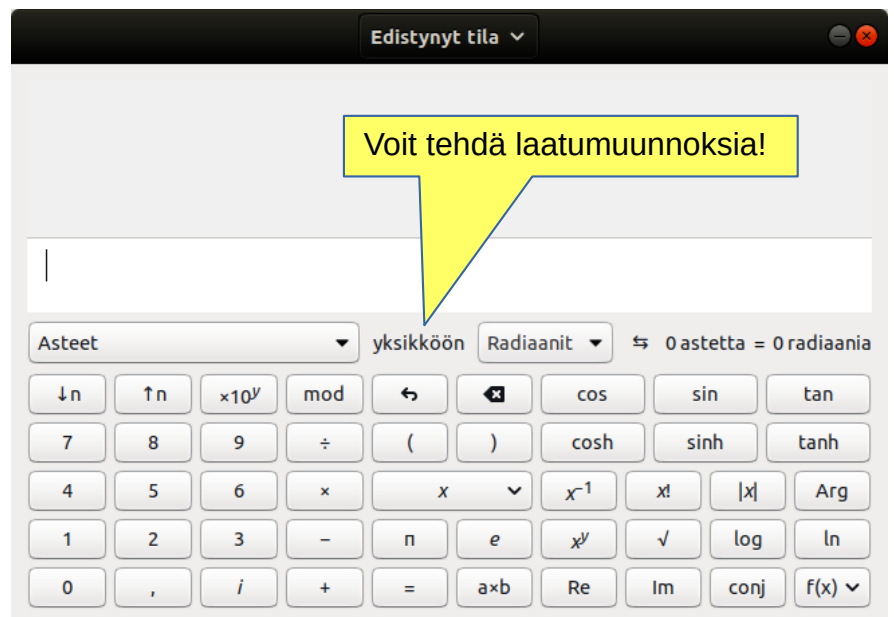
Asennetut sovellukset (esittelyjä) LibreOffice

LibreOffice oppaat (englannin kieliset)

<https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/>

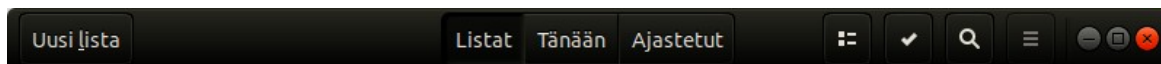
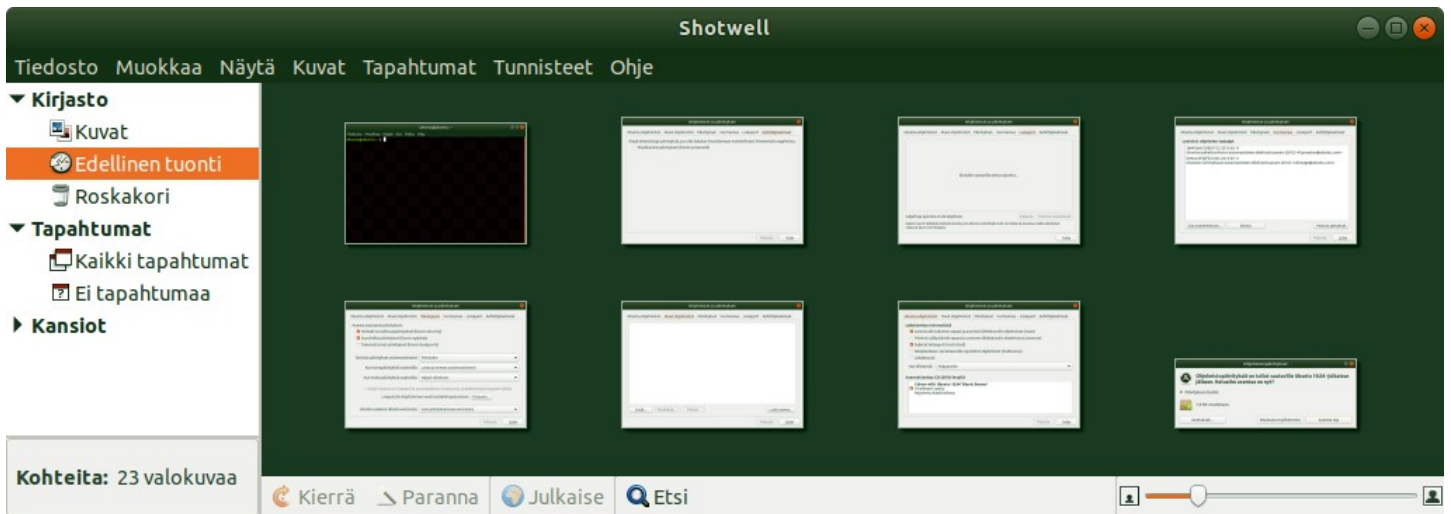
Asennetut sovellukset (esittelyjä)

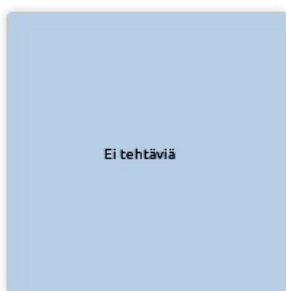
Asennetut sovellukset (esittelyjä)

Shotwell

Tehtävät

Kalenteri

Tänään < > Viikko Kuukausi Vuosi						
toukokuu 2018						
MA	TI	KE	TO	PE	LA	SU
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20

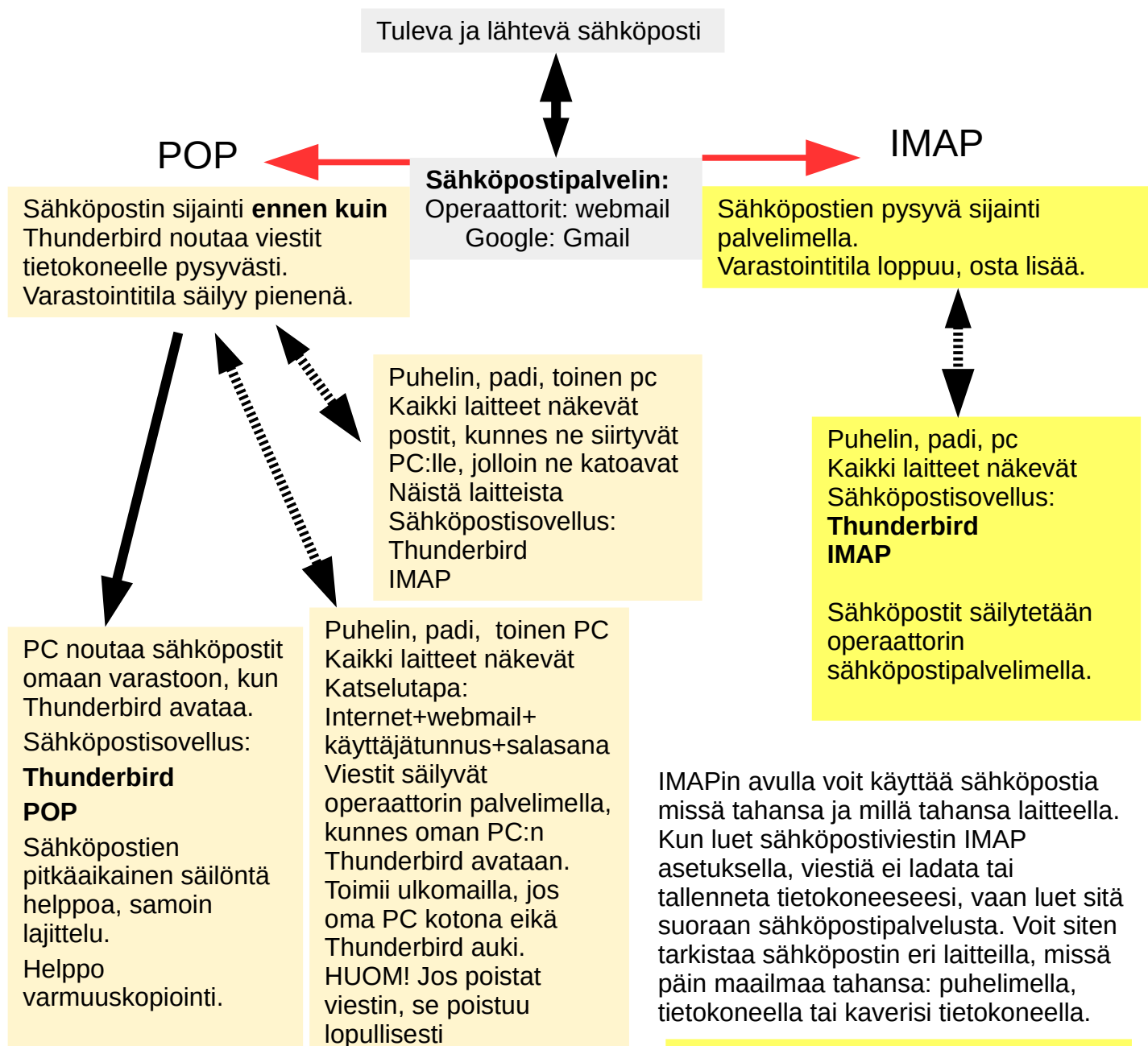
Hiukan sähköpostista

Ubuntun sähköpostina toimii Thunderbird. Sähköpostin asetuksia tehtäessä kannattaa kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin.

1. Haluatko säilyttää lähettämäsi ja vastaanottamasi sähköpostit pitkään ja käsitellä helposti?
2. Onko sinulle tärkeää, että voit lukea sähköpostit helposti monella eri laitteella (puhelin, tabletti, tietokone)

Jos 1. kohta on tärkeä, valintasi on ilmeisesti POP-protokolla

Jos 2. kohta on tärkeä, valintasi on ilmeisesti IMAP-protokolla.

POP asetus ottaa yhteyden sähköpostipalveluusi ja lataa sieltä kaikki uudet viestit. Kun ne on ladattu tietokoneeseesi, ne poistetaan sähköpostipalvelusta. Kun sähköpostiviesti on ladattu, sitä voidaan siis lukea vain samalla tietokoneella. Jos kirjautut sähköpostiisi toisella laitteella, toisella laitteella aikaisemmin ladatut viestit eivät ole käytettävissä.

Viestit tallennetaan paikallisesti tietokoneeseen, ei sähköpostipalvelimeen.

MUISTA OTTAA VARMUUSKOPIO!

IMAPin avulla voit käyttää sähköpostia missä tahansa ja millä tahansa laitteella. Kun luet sähköpostiviestin IMAP asetuksella, viestiä ei ladata tai tallenneta tietokoneeseesi, vaan luet sitä suoraan sähköpostipalvelusta. Voit siten tarkistaa sähköpostin eri laitteilla, missä päin maailmaa tahansa: puhelimella, tietokoneella tai kaverisi tietokoneella.

Jos käytät puhelinta sähköpostien käsittelyyn, käytä IMAP-asetusta. Tällöin puhelimen vaihdossa viestit säilyvät!

Tarkempia ohjeita löytyy operaattoreiden kotisivuilta.

Ohjelinkkejä, mukavaa luettavaa sadepäiviksi

Katso Ubuntu työpöytäopas: [Lue lisää ohjeita](#)

Ubuntu keskustelualueet
<https://forum.ubuntu-fi.org/>

Ubuntu työpöytäopas verkossa
<https://help.ubuntu.com/18.04/ubuntu-help/index.html.fi>

Linux.fi wiki
<https://www.linux.fi/wiki/Etusivu>

Ubuntu tutuksi (Wiki-kirjasto)
https://fi.wikibooks.org/wiki/Ubuntu_tutuksi

Usein kysytyt kysymykset
<https://ubuntu-fi.org/ohjeet-ja-tuki/usein-kysytyt-kysymykset/>

Viisi tärkeintä asiaa uudelle Ubuntu-käyttäjälle
<https://ubuntu-fi.org/viisi-tarkeinta-asiaa-uudelle-ubuntun-kayttajalle/>

Ohjelman asentaminen ja pakettivarastot
https://fi.wikibooks.org/wiki/Ubuntu_tutuksi/Ohjelmien_asentaminen_ja_pakettivarastot

ENGLANNINKIELISIÄ OHJEITA

Ubuntu laitetuki (englanninkielinen)
<https://wiki.ubuntu.com/HardwareSupport>

Ongelmanratkaisu kirjasto (englanninkielinen)
<https://help.ubuntu.com/community/TroubleShootingGuide>

Ubuntu: A Beginner's Guide
<https://www.makeuseof.com/tag/ubuntu-an-absolute-beginners-guide/>

The Complete Beginners Guide To Ubuntu
<https://www.lifewire.com/beginners-guide-to-ubuntu-2205722>

[PDF]Ubuntu Manual – Getting Started with Ubuntu 16.04
<http://ubuntu-manual.org/>

[Open Office manuaali PDF
<https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/>

Intro from PC Magazin [Ubuntu 18.04](#)

YOUTUBE VIDEOITA

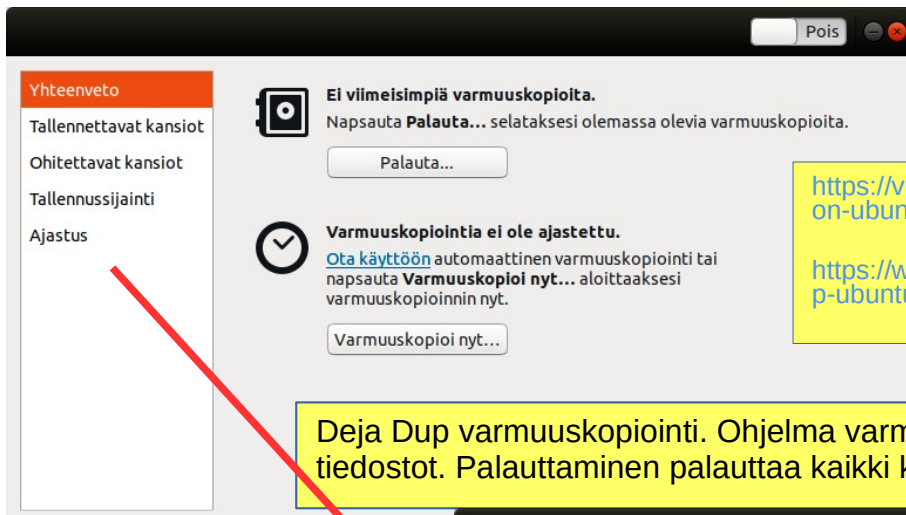
Learning the Linux File System
<https://www.youtube.com/watch?v=HIXzJ3Rz9po>

NETTILEHTIÄ

Nettiuutisia Ubuntusta
<https://www.omgubuntu.co.uk>

Varotoimenpiteitä 1 Deja Dup

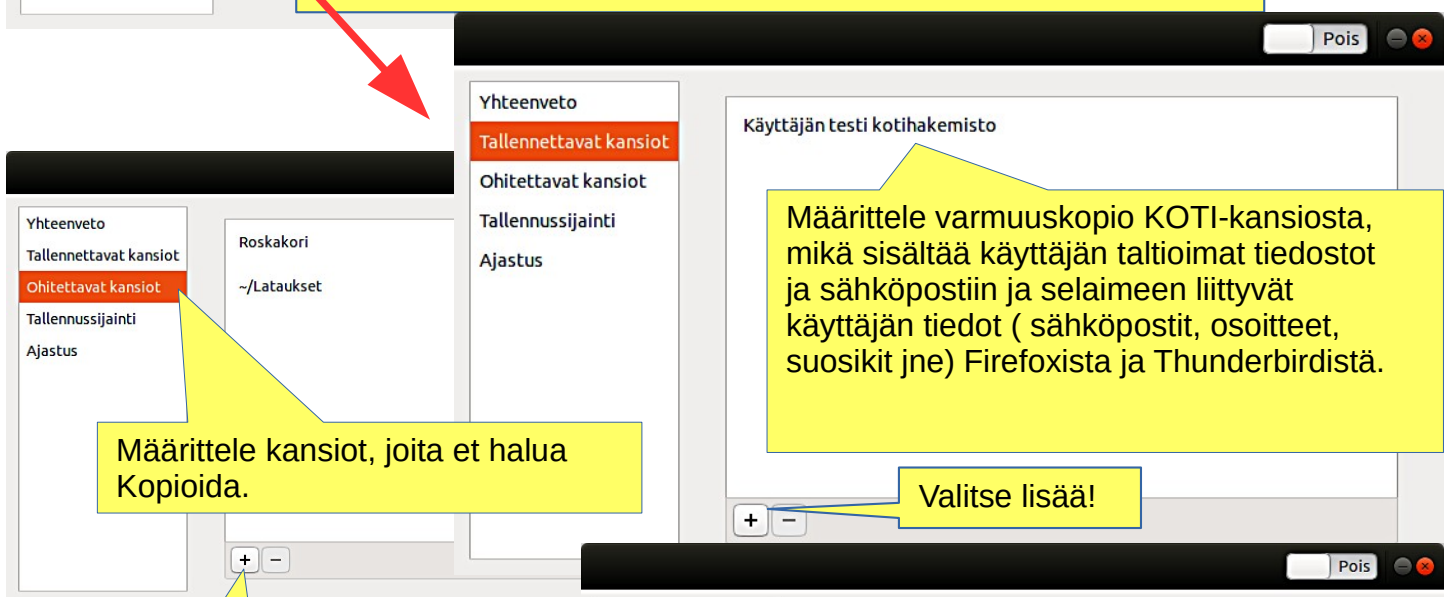
Nämä kuvat ovat Ubuntu 16.04:n mutta toiminnot ovat samat!

<https://vitux.com/how-to-backup-files-with-duplicity-on-ubuntu/>

<https://www.howtogeek.com/108869/how-to-back-up-ubuntu-the-easy-way-with-dj-dup/>

Deja Dup varmuuskopiointi. Ohjelma varmistaa kaikki käyttäjän tiedostot. Palauttaminen palauttaa kaikki kopioituneet tiedostot.

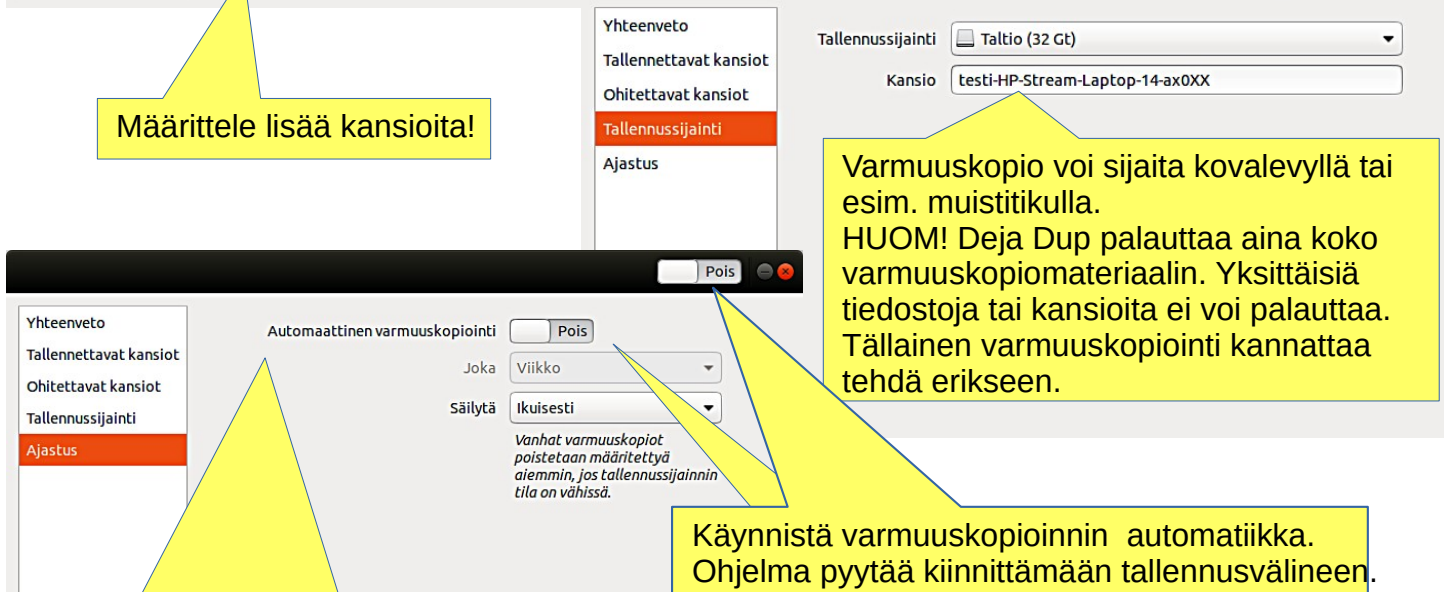

Määrittele kansiot, joita et halua Kopioida.

Määrittele varmuuskopio KOTI-kansiosta, mikä sisältää käyttäjän tallennetut tiedostot ja sähköpostiin ja selaimeen liittyvät käyttäjän tiedot (sähköpostit, osoitteet, suositukset jne) Firefoxista ja Thunderbirdistä.

Valitse lisää!

Määrittele lisää kansioita!

Varmuuskopio voi sijaita kovalevyllä tai esim. muistitikulla. HUOM! Deja Dup palauttaa aina koko varmuuskopiomateriaalin. Yksittäisiä tiedostoja tai kansioita ei voi palauttaa. Tällainen varmuuskopiointi kannattaa tehdä erikseen.

Käynnistä varmuuskopiointi automatiikka. Ohjelma pyytää kiinnittämään tallennusvälineen. Käynnistä ohjelma tarvittaessa Deja Dup kuvakkeesta.

Valitse tarpeeksi tilava muistiväline. (usb-levy, usb muistitikku)

Automaattinen varmuuskopiointi muistuttaa varmuuskopiointi tekemisestä, jos ei onnistu automaattisesti. Ensimmäinen varmuuskopiointi kestää pitkään, seuraavat menevät varsin nopeasti.

VARMUUSKOPIOINTIA EI KANNATA LAIMINLYÖDÄ!

Varotoimenpiteitä 2 Deja Dup

DejaDub voi palauttaa yksittäisiä tiedostoja tai kansioita, jos ne on DejaDub varmuuskopioinut. Varmuuskopioituissa tiedoissa valikkoon ilmestyy teksti "Palauta aiempi versio..."

Avaa sovelluksella Asiakirjakatselin

- Avaa sovelluksella
- Leikkaa
- Kopioi
- Siirrä...
- Kopioi...
- Tee linkki
- Nimeä uudelleen...
- Siirrä roskakoriin
- Lähetä...
- Palauta aiempi versio...
- Tiivistä...
- Ominaisuudet

Palauta

Mistä palautetaan?

Varmuuskopion sijainti: HP hannu varkopio

Kansio: Varmuuskopio

Määrittele, missä varmuuskopio sijaitsee. Huom. Tässä kohtaa joutuu ehkä itse kirjoittamaan polun (puuttuu musta kolmio)

Palautetaan ajankohdasta?

Päivämäärä: 08.09.2019

Peru Seuraava

Yhteenveto

Varmuuskopion sijainti: Varmuuskopio palvelimella HP hannu varkopio

Palauta päivämäärä: 08.09.2019

Palautettava tiedosto: Get Started with Dropbox.pdf

Peru Edellinen Seuraava

Ohje

Kaikki asetukset Varmuuskopiot

Yhteenveto

- Tallennettavat kansiot
- Ohitettavat kansiot
- Tallennussijainti
- Ajastus

Viimeisin varmuuskopiointi suoritettiin 13 päivää sitten.

Palauta koko varmuuskopio napsauttamalla **Palauta...** tai käytä tiedostonhallintaa yksittäisten tiedostojen muuttamiseksi tai puuttuvien tiedostojen palauttamiseksi.

Palauta...

Varmuuskopiointia ei ole ajastettu.

Ota käyttöön automaattinen varmuuskopiointi tai napsauta **Varmuuskopioi nyt...** aloittaaksesi varmuuskopiointin nyt.

Varmuuskopioi nyt...

Mistä palautetaan?

Varmuuskopion sijainti: HP hannu varkopio

Kansio: Varmuuskopio

Minne palautetaan?

☒ Palauta tiedostot niiden alkuperäisiin sijainteihin

☐ Palauta tiettyyn kansioon

Palauta kansio: (ei mikään)

Peru Edellinen Seuraava

Jos halutaan palauttaa koko varmuuskopion, klikkaa "Palauta...", jolloin DejaDub ensin asentaa itsensä (vie pienen hetken).

Useita varmuuskopioita

Määrittele, missä varmuuskopio sijaitsee. Huom. Tässä kohtaa joutuu ehkä itse kirjoittamaan polun (puuttuu musta kolmio)

Määrittele, mihin varmuuskopio palautetaan. Voit palauttaa alkuperäiseen kohtaan tai voit purkaa kopion toiseen muistiin, mistä sitten voit siirtää halutut osat alkuperäisten paikalle.

Varotoimenpiteitä 3

Varmuuskopioinnista kannattaa huolehtia! Tässä muutamia ajatuksia varmuuskopioinnista.

1. Ota KOTI-kansiosta kopio muistitikulle tai USB-kovallevylle. Tarkista KOTI-kansion koko, jotta se mahtuu muistiin. Voit muuttaa varmuuskopio kansion nimeä hiukan lisäämällä siihen tallennuspäivämäärän, jotta eri aikoina otetut varmuuskopiot eivät mene sekaisin, esim. 20180305 KOTI

HUOM! KOTI-kansio pitää sisällään myös piilotiedostoja, esimerkiksi Firefoxin puumerkit ja Thunderbird sähköpostin postit ja osoitteet.

Kun olet ottanut varmuuskopion, tarkista että kopiointi on onnistunut!

2. Ota käyttöön Deja Dub-varmuuskopiointiohjelma. Ohjelma tekee ensimmäisellä kerralla varmuuskopion KOTI-kansiosta (voit lisätä myös muita kansioita) ja myöhemmin päivittää sitä.

3. Jos joudut asentamaan koko Ubuntun uudestaan, niin silloin DejaDubin uusin varmuuskopio palauttaa tiedostosi helposti, jos olet sellaisen muistanut tehdä!

Eräänä varotoimenpiteenä voi suositella Ubuntu-USB-tikun pitämistä tallessa, jos jostain syystä joutuu asentamaan Ubuntun uudestaan.

Tiedostot voi myös tiivistää zip-tiedostoksi!

Joskus (hyvin epätodennäköistä) voi olla niin huono onni, että Ubuntu ei käynnisty ollenkaan. Tällöin pieni muistitikulta käynnistyvä apuohjelma käynnistää Ubuntun ja saa samalla Ubuntun käynnistysohjelman kuntoon. Tässä varmuuden vuoksi ohjeet lyhyesti:

Boot-Repair korjaa käynnistysongelmia automaattisesti tai puoliautomaattisesti:

<https://help.ubuntu.com/community/Boot-Repair>

Lyhyesti toiminta:

1. Menin tuonne linkin sivulle
2. Ohjeiden mukaan kopioi Boot-Repair-iso tiedoston
3. Asenna Rufus-ohjelma (on helpompi tehdä Windows koneella)
4. Tee Boot-Repair boottaava usb-tikku
5. Laita usb-tikku ongelmakoneeseen ja boottaa
6. Boot-Repair korjaa vianerittäin todennäköisesti ja Ubuntu on jälleen käytettävissä.
7. Mitään käyttäjän tiedostoja tässä toimenpiteessä ei tuhoudu.
Seuraavilla liitesivuilla on erilaisia lisäyksiä, joita olen tehnyt myöhemmin.

Seuraavilla sivuilla on uusia lisäyksiä, joita olen liittänyt tähän oppaaseen.

Toivotan hyviä Ubuntu-hetkiä!

Lähdössä lomamatkalle?

Useita kameroita ja puhelinkameroita?

→ Kaikissa kameroissa sama päivämäärä ja kellonaika!

Matkan jälkeen.

Kuvien käsittely ja kokoaminen yhteen.

Kaksi saman merkkistä puhelinta =>

Voi olla samoja nimiä tiedostoilla! =>

Nimeä toisen puhelimen kuvat uudelleen

Kuvien käsittely

1. Kokoa kuvat samaan kansioon, kopioi älä siirrä, varmuudenvuoksi
2. Lajittele kuvat kuvanottohetken mukaan (metatieto)
3. Nimeä kuvat uudelleen (numerojärjestys)
4. Valikoi parhaat kuvat uuteen kansioon
5. Käsittele kuvat (rajaus, parannus)

gThumb kuvankäsittelyohjelman esittely

Asenna gThumb kuvankäsittelyohjelma.

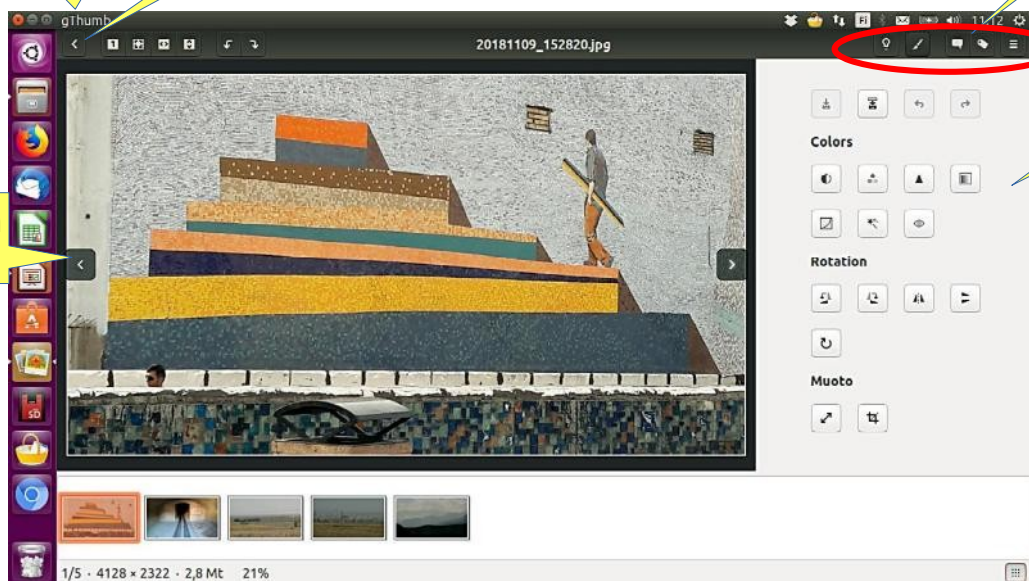
On kätevä pieni ohjelma, millä voi tehdä olennaiset asiat.

gThumb klikkaa vasen tai oikea, saat valikot

paluu

valikot

Edellinen kuva

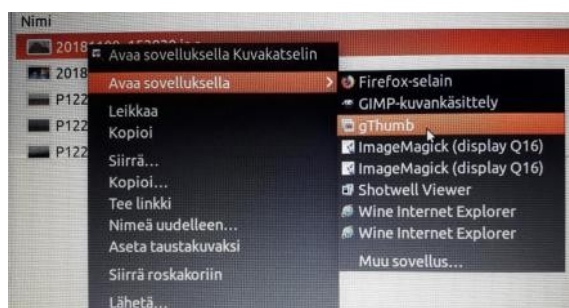

työkalut

kuvaluettelo

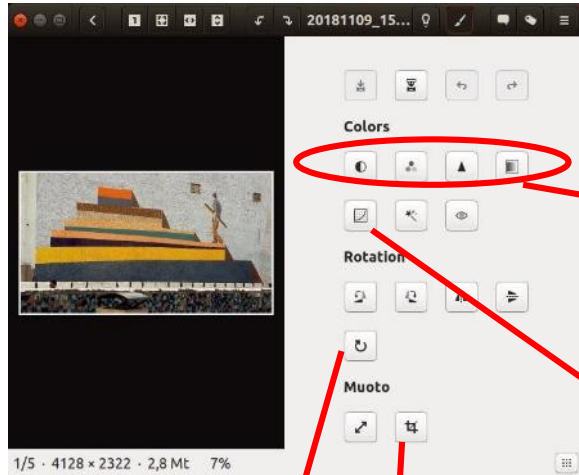
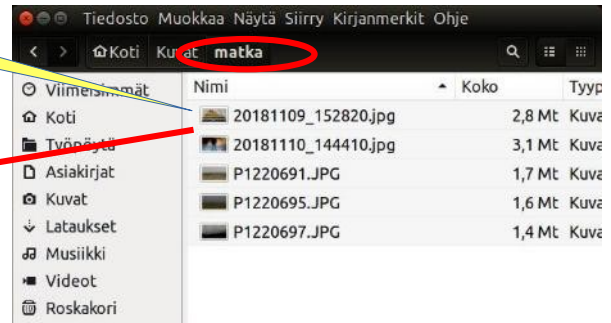
Huom! Järjestelmäasetuksista voit määrittellä Tiedot → Oletussovellukset → Kuva avautuu aina gThumb-ohjelmassa tai ->

Klikkaa vasemmalla tiedostoa
Avaa sovelluksella
Valitse gThumb

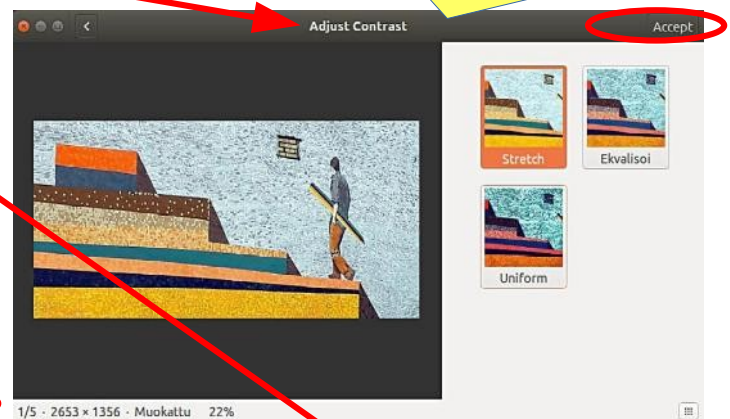

Gthumb
Ensimmäinen kuva

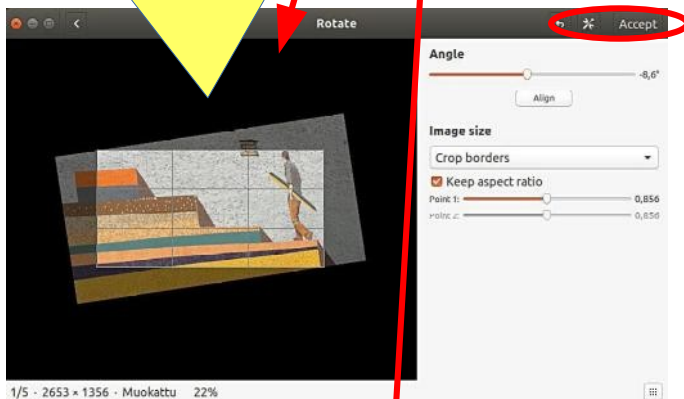
Käsiteltävät kuvat

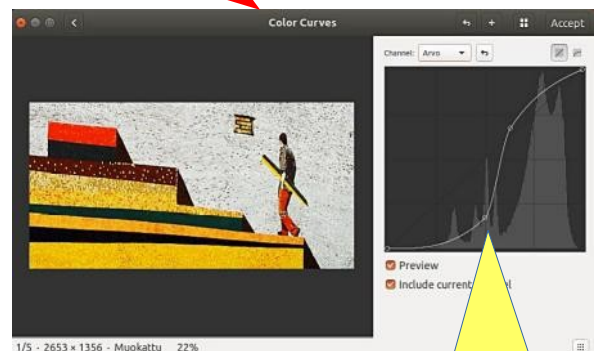
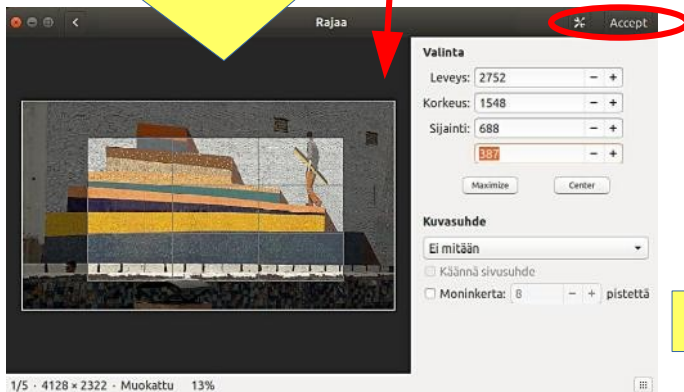
1. Säädä kontrasti, värit ja terävyys. Hyväksy=Accept

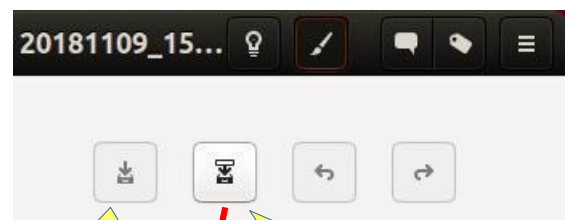
2. Suorista kuva tarvittaessa
Käytä + - painikkeita kaltevuuden säätöön

3. Rajaa kuva-alue
Hyväksy kaikki toimenpiteet Accept-painikkeella

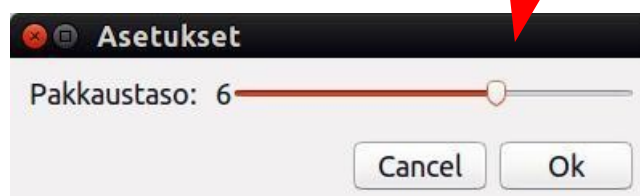

Kokeile käyrän siirtoa

4. Tallenna alkuperäinen

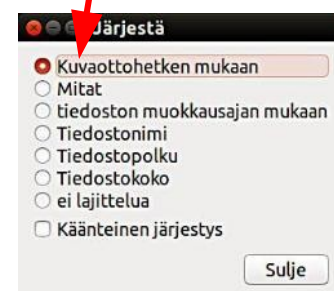
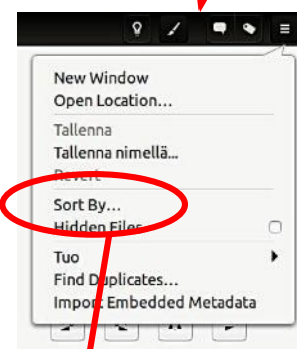
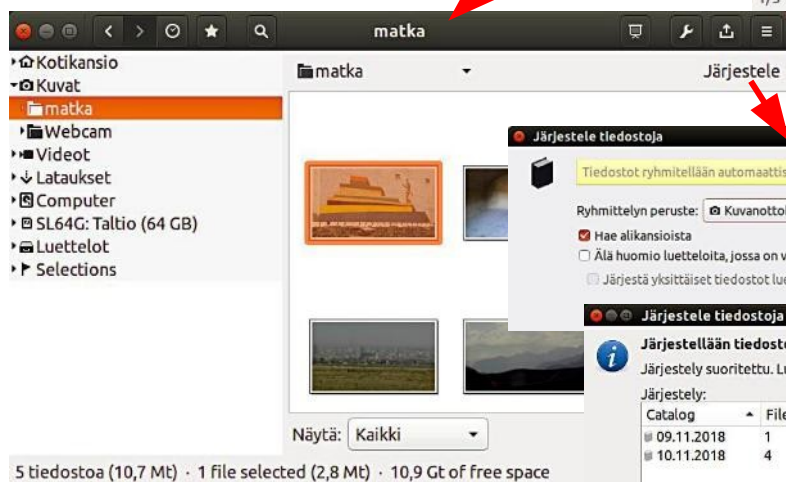
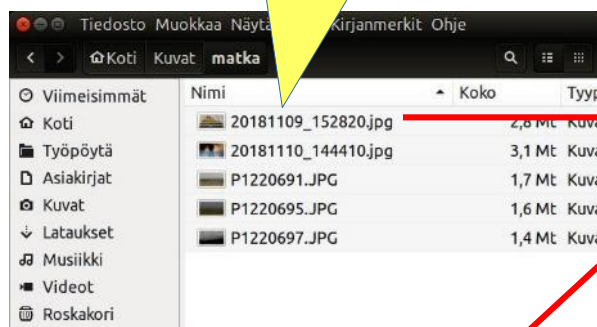
4. Tallenna uudeksi ja
säädä pakkausta

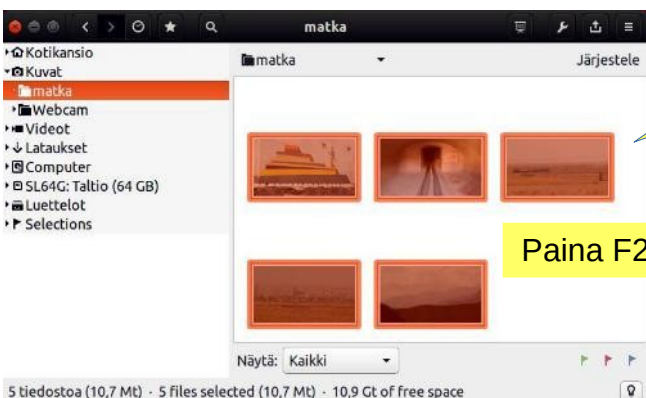
gThumb kuvankäsittelyohjelma – kuvien lajittelu

Valitse ensimmäinen kuva

Kaksi vaihtoehtoa lajitteluun, klikkaa

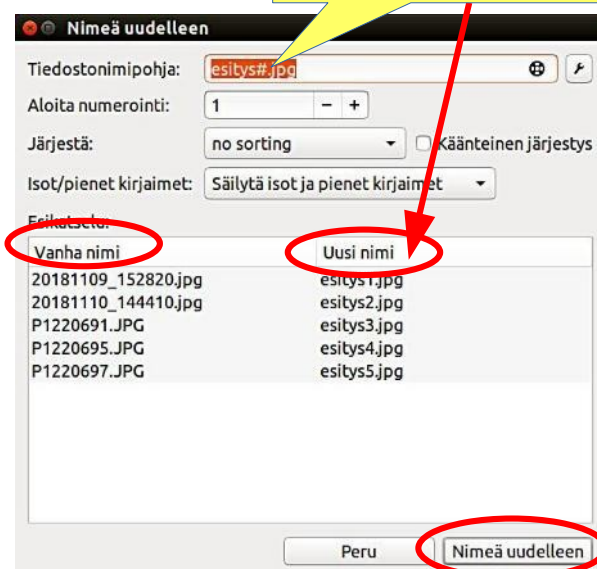
gThumb kuvankäsittelyohjelma – kuvien nimeäminen

Valitse nimettävät kuvat

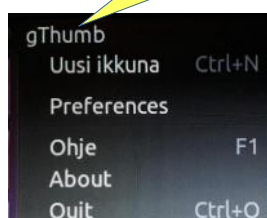
Kirjoita uusi nimi. Näet muutoksen heti.

Paina F2

Klikkaa

Täältä ohjeita

gThumb-kuvatiedostojen koon pienentäminen

1. Kuvat ennen pienennystä

20190502_153650.jpg	5,6 Mt
20190502_153701.jpg	6,2 Mt
20190502_175033.jpg	1,9 Mt
20190502_175128.jpg	6,5 Mt
20190509_080329.jpg	4,8 Mt

2. Avaa gThumb ja valaise halutut tiedostot

3. Valitse työkalut

4. Valitse "Resize Images..." (Pienennä kuvia)

5. Pienennä kokoa – merkillä Kokeile ensin esim. 70

6. Valitse uusi taltiointipaikka ja "Suorita"

7. Uusi tiedostojen koko. Vertaa kuvien laatua alkuperäisiin.

20190502_153650.jpg	451,7 kt
20190502_153701.jpg	520,3 kt
20190502_175033.jpg	170,2 kt
20190502_175128.jpg	550,6 kt
20190509_080329.jpg	568,3 kt

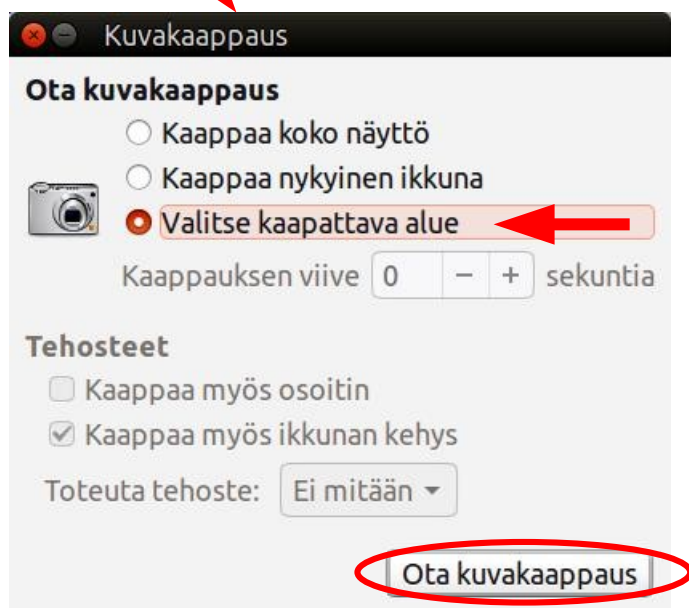
Itsemääritely print screen alue

Katso Ubuntun työpöytäopas: [Niksit ja vinkit](#)

Kuvakaappaus

Voit määritellä itse kopioitavan alueen! Kätevä ominaisuus!
Tuo kuvake valmiiksi palkkiin!

Skannerin kuvanluku

Kuvanluku

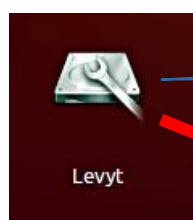
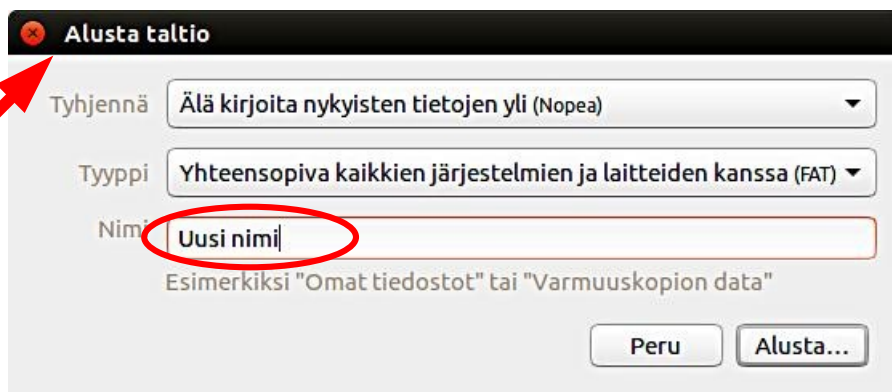
Document ...

Jos olet hankkinut skannerin,
löydät esiasennetun ohjelman.

Kuvakkeet Ubuntun eri versioissa

Muistivälineen (USB/Kortti) uudelleen nimeäminen

Muistiväline voidaan nimetä joko formatoinnin (alustuksen) yhteydessä tai "Levyt" huolto-ohjelmalla myöhemmin

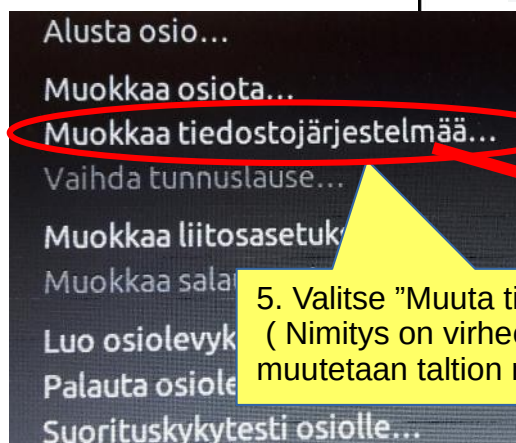

1. Käynnistä "Levyt" ohjelma

2. Tarkista, että käsittelet oikeaa Taltiota (muistia) !

3. Pysäytä klikkaamalla

4. Klikkaa

5. Valitse "Muuta tiedostojärjestelmää..." (Nimitys on virheellinen, tässä muutetaan taltion nimeä!)

6. Kirjoita uusi nimi

Ubuntun asennus

1. Oletko kiinnostunut Linux Ubuntusta?

Selaile tätä opasta

2. Valmista USB-tikku, millä voit kokeilla Ubuntua (tai CD) live-tilassa

Ohjeet sivuilla 58 ja 59

3. Kokeile Ubuntua USB-tikulla (live-tila)

Kokeilu ei muuta pysyvästi mitään koneellasi. Jos kokeilu ei toimi, voi koneesi olla liian vanha

4. Päätät asentaa Ubuntun

Hyvä päätös!
Tutusta varmuuden vuoksi ensin Ubuntun keskustelualueisiin, sieltä voit kysyä neuvoa

5. Säilytätkö myös Windowsin

Konetta käynnistettäessä voit valita joko Windowsin tai Ubuntun

6. Tee varmuuskopiot tiedostoistasi ja Windowsin uudelleenasennuksesta

Varmista omat tiedostosi, sähköpostisi, web-linkkisi jne! Tee myös Windowsin uudelleenasennus usb-tikku

7. Tee ensiasennus suositusten mukaan

Jos et ole varma osaamisestasi, suorita asennus suositusten mukaan

8. Käytä ja tutustu Ubuntuun

Tutustu tarkemmin tähän oppaaseen

9. Muuta tarpeen mukaan asetuksia, tai tutki uusia distroja

Tutustu Linux-distrot-oppaaseen ja netistä löytyviin ohjeisiin.
Olet tulossa Linux osaajaksi

<https://wiki.ubuntu-fi.org/Asentaminen>

<https://petrit.net/Linux-kurssi/johdanto/asennus/>

<https://www.digivinkit.fi/ubuntu-asennusmedian-luonti-usb-tikulle>

<https://ubuntu.com/tutorials/tutorial-install-ubuntu-desktop#1-overview>

<https://www.linuxtechi.com/ubuntu-18-04-lts-desktop-installation-guide-screenshots/>

<https://www.forbes.com/sites/jasonevangelho/2018/08/29/beginners-guide-how-to-install-ubuntu-linux/#746c517951c9>

UBUNTU KOKEILUVERSION ASENNUS

TYÖVAIHEET Windows-tietokoneella

0. Ohjeita löytyy täältä

https://wiki.ubuntu-fi.org/Ubuntu_USB-tikulle

1. Siirry sivulle <http://www.ubuntu-fi.org/lataa-ubuntu/>

[Lataa Ubuntu 18.04 LTS \(Finnish Remix\)](#)

2. Valitse "Lataa Ubuntu 18.04 LTS"

(oletuskieli suomi, [lisätietoja](#))

3. Kun lataat ohjelman saat tietokoneellesi ISO-tiedoston

4. Aloita lataamalla [Rufus](#) sen kotisivuilta. Asenna se kaksoisnapsauttamalla lataamasi tiedostoa. Toinen vaihtoehto on Balena Etcher.

5. Laita mikeroon tyhjä min 2 GT- usb-tikku

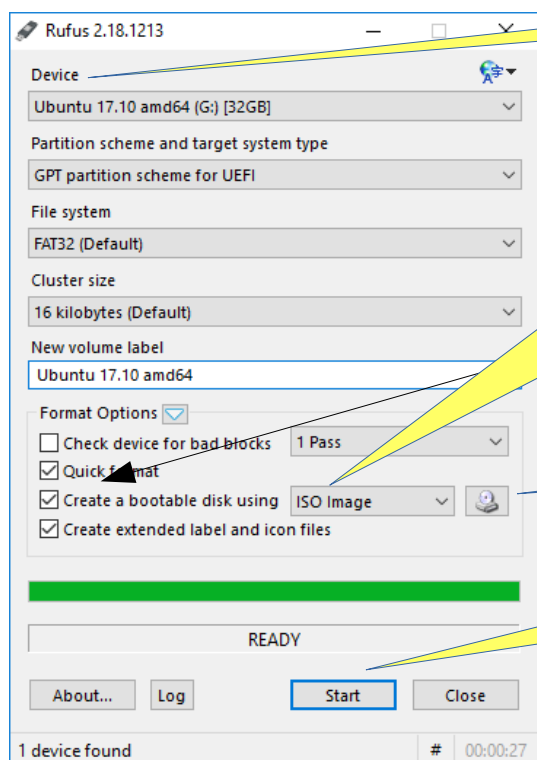
6. Avaa Rufus

7. Valitse USB-tikkut

Huomioi nämä: Bootable disk ja ISO Image

8. Napsauta kuvaketta kohdan "Create a bootable Disk using"-kohdan vierestä ja etsi lataamasi Ubuntu-levykuvatiedosto

9. Lopuksi valitse Start ("Käynnistä") sekä suositeltu "Write in ISO image mode" ja OK

10. Nyt pitäisi olla bootaava Ubuntu USB-tikku valmiina

11. Sammuta tietokone

12. Tiedätkö, miten koneesi käynnistetään siten, että kone näyttää biosin? Bios ja UEFI-koneet käyttäytyvät hiukan eri tavalla. Yleensä kun on painanut Start-painiketta mikrossa, on samanaikaisesti painettava F1 tai esc tai jotain konetyypistä riippuvaa näppäinkombinaatiota.

Nykyiset tietokoneet käynnistyvät hyvin nopeasti, esim. HP Stream tietokoneessa pitää ensin painaa esc ja F9 painikkeita samanaikaisesti ja vasta sen jälkeen kun painaa Start, niin pääsee bios-käskyihin. Jos ensin painaa Start ja sitten yrittää painella muita, on jo myöhäistä.

Kun onnistut tässä, saat näkyviin valikon (toimi huolellisesti, ettet sotke bios-asetuksia), mistä valitse käynnistysvälineeksi tuon USB-tikun ja käynnistä mikro.

13. Tämän jälkeen pitäisi Ubuntun käynnistyä (tapahtuu hitaasti, koska kaikki tieto haetaan USB-tikulta).

14. Valitse valikosta "Kokeile Ubuntuä asentamatta" (live-tila)

UBUNTU KOKEILUVERSION ASENNUS

TYÖVAIHEET Ubuntu-tietokoneella

0. Ohjeita löytyy täältä

https://wiki.ubuntu-fi.org/Ubuntu_USB-tikulle

1. Siirry sivulle <http://www.ubuntu-fi.org/lataa-ubuntu/>

2. Valitse "Lataa Ubuntu 18.04 LTS"

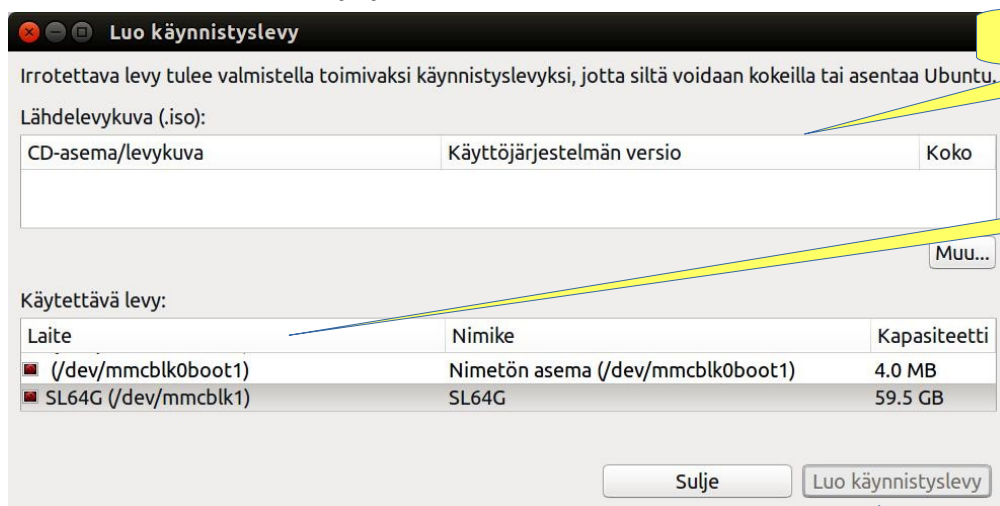
[Ubuntu 18.04 lataus \(englanti, valitse asennuksessa Suomi\)](#)

3. Kun lataat ohjelman saat tietokoneellesi ISO-tiedoston

4. Käynnistä Sovellusvalikoimasta "Käynnistyslevyn luonti!"

5. Laita mikeroon tyhjä min 2 GT- usb-tikku

6. Määritä .iso tiedosto

7. Valitse USB-tikkut

8. Lopuksi valitse "Luo käynnistyslevy"

9. Tietokone luo käynnistyslevyn

10. Nyt pitäisi olla boottaava Ubuntu USB-tikku valmiina

11. Sammuta tietokone

12. Tiedätkö, miten koneesi käynnistetään siten, että kone näyttää biosin? Bios ja UEFI-koneet käyttäytyvät hiukan eri tavalla? Yleensä kun on painanut Start-painiketta mikrossa, on samanaikaisesti painettava F1 tai esc tai jotain konetyypistä riippuvaa näppäinkombinaatiota. Nykyiset tietokoneet käynnistyvät hyvin nopeasti, esim. HP Stream tietokoneessa pitää ensin painaa esc ja F9 painikkeita samanaikaisesti ja vasta sen jälkeen kun painaa Start, niin pääsee bios-käskyihin. Jos ensin painaa Start ja sitten yrittää painella muita, on jo myöhäistä.

Kun onnistut tässä, saat näkyviin valikon (toimi huolellisesti, ettet sotke bios-asetuksia), mistä valitse käynnistysvälineeksi tuon USB-tikku ja käynnistä mikro.

13. Tämän jälkeen pitäisi Ubuntu käynnistyä (tapahtuu hitaasti, koska kaikki tieto haetaan USB-tikulta).

14. Valitse valikosta "Kokeile Ubuntuä asentamatta" (live-tila)

UBUNTUN ASENTAMINEN

Ubuntun asentaminen Windowsin rinnalle

Nykyisissä UEFI-koneissa tyypillisiä ongelmatilanteita ovat:

Kun halutaan jättää Windows Ubuntun rinnalle koneeseen, Windows 8/10/11:n nopea käynnistys (Fast Startup)

- estää Ubuntun asennuksen käynnistämisen tai
- aiemmin asennetun Ubuntun käynnistämisen.

Ongelma korjaantuu kytkemällä nopea käynnistys pois päältä Windowsissa virransäästöasetuksista.

Windowsin Fast Startup -toiminnon poisto:

Win10->asetukset->järjestelmä->virta ja lepotila->virran lisäasetukset->valitse virtapainikkeiden toiminta->sammutusasetukset->ruksi pois vaihtoehdosta: Ota käyttöön nopea käynnistys.

UBUNTUN PÄIVITTÄMINEN 1

Joskus tulee eteen tilanne, jolloin pitää päivittää Ubuntu uudempaan versioon.

- ohjelma ilmoittaa, että uusi versio on saatavissa, haluatko päivittää?

- versio, mitä käytät, vanhenee ja sitä ei enää päivitetä

Tässä muutamia ajatuksia version vaihtamisesta.

Varoitus: Päivityksessä voi olla pitkiä aikoja, ettei näytä tapahtuvan mitään. Katso sivulta 11, mistä löydät ohjelman seurantaan liittyviä asioita.

A. Haluatko päivittää ohjelmasuosituksen mukaan uuteen versioon

(jos olet asentanut ja poistanut useita eri ohjelmia, on niistä saattanut jäädä käyttäjätietoja muistiin, nämä siirtyvät myös uuteen versioon "rasitteeksi")

Päivitykset pitää tehdä järjestyksessä 18.04 → 20.04), ei voi hyppiä yli!

vai

B. Teet kokonaan uuden "puhtaan asennuksen" uudella versiolla.

Molemmissa tapauksissa tee seuraavat ennakoivat toimenpiteet:

1. Ota varmuuskopiot kaikista omista tiedoistasi. Käytä esimerkiksi DejaDub (s.48-49) varmuuskopiointia. Tee varmuuskopiointit irroitettavalle muistille.

2. Ota toinen varmuuskopiointi suoraan kopioi-käskyllä irtomuistille (helpompi käsitellä).

3. Ota koko Firefox- ja Mozilla- piilokansioista kopio (= sähköpostit ja kirjanmerkit).

Koti/.thunderbird

Koti/.mozilla (firefox)

Ota talteen Chromiumin kirjainmerkit.

(Huom! Nämä löytyvät kyllä DejaDubin varmuuskopiointista, mutta näiden erillinen käsittely on paljon helpompaa).

4. Merkitse muistiin kaikki itse asentamasi ohjelmat, jotta voit asentaa ne helposti uudestaan.

5. Merkitse muistiin kaikkien ohjelmiesi käyttäjänimet ja salasanat. Niitä tarvitset, kun joudut asentamaan ohjelmia uudestaan.

6. Tee varmuuden vuoksi live-USB tikku haluamastasi Ubuntu versiosta.

Tässä englanninkielisiä ohjeita

https://linuxhint.com/upgrade_ubuntu_1804_2004/

Upgrade Ubuntu 18.04 LTS to 20.04 LTS via GUI

<https://www.linuxtechi.com/upgrade-ubuntu-18-04-lts-to-ubuntu-20-04-lts/>

How to Export, Save, and Import Chrome Bookmarks ...

<https://www.hellotech.com/guide/for/how-to-export-save-import-bookmarks-in-chrome>

Export Firefox bookmarks to an HTML file to back up or transfer bookmarks

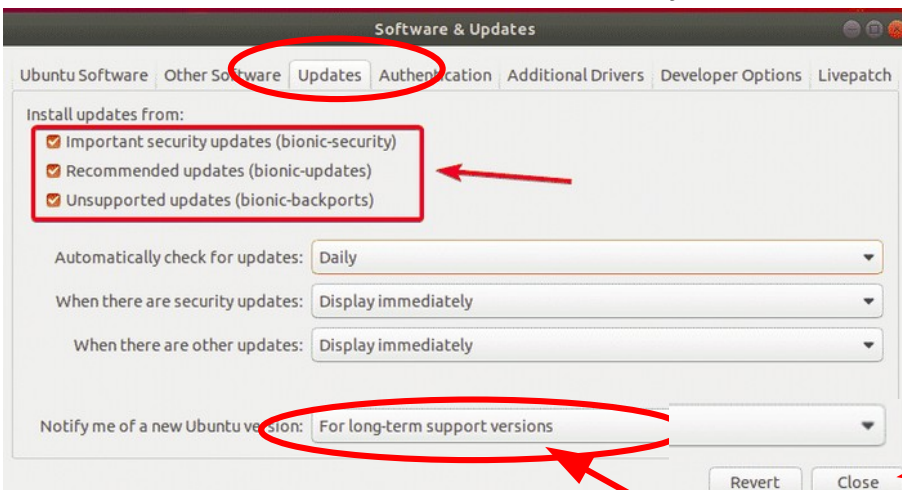
<https://support.mozilla.org/en-US/kb/export-firefox-bookmarks-to-backup-or-transfer>

A. Haluatko päivittää uuteen versioon suositusten mukaisesti

1. Varmista ennen Ubuntu päivittämistä, että sinulla on uusin ohjelmisto. Avaa Ohjelmisto ja päivitykset -sovellus sovellusvalikosta.

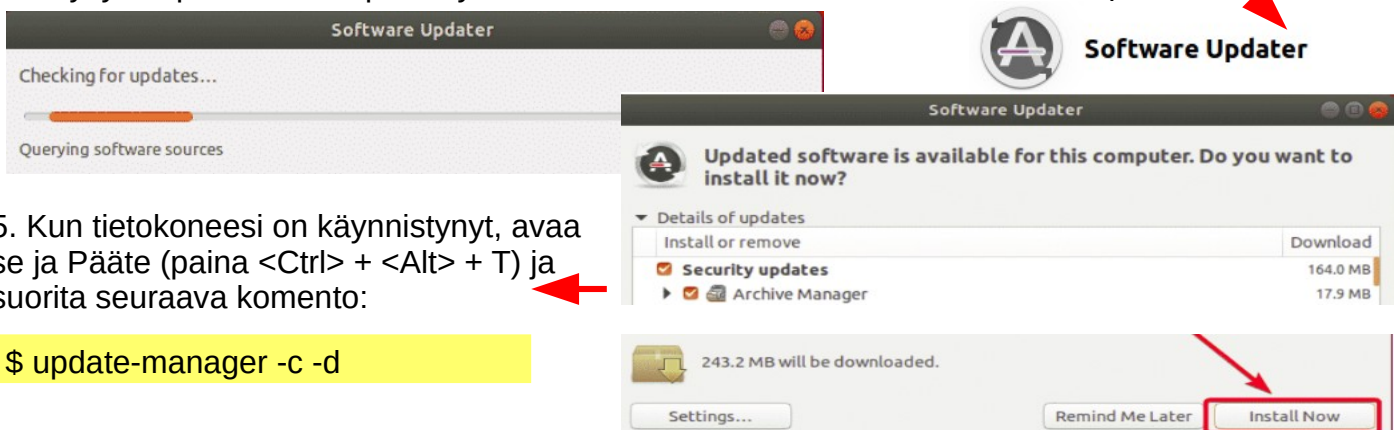

2. Varmista, että kaikki valintaruudut on merkitty.

3. Varmista, että Ilmoita minulle uudesta Ubuntu-versiosta -asetuksena on Pitkäaikaiset tukiversiot..

4. Ennen kuin päivität Ubuntu 20.04 LTS: ään, sinun on päivitettävä kaikki Ubuntu 18.04 LTS: n nykyiset paketit uusimpiin käytettävissä oleviin versioihin. Avaa Software Updater.

5. Kun tietokoneesi on käynnistynyt, avaa se ja Pääte (paina <Ctrl> + <Alt> + T) ja suorita seuraava komento:

```
$ update-manager -c -d
```

6. Ohjelmistopäivityksen pitäisi näyttää viesti Ubuntu 18.04 on nyt saatavilla. Klikkaa Päivitä...

UBUNTUN PÄIVITTÄMINEN 3

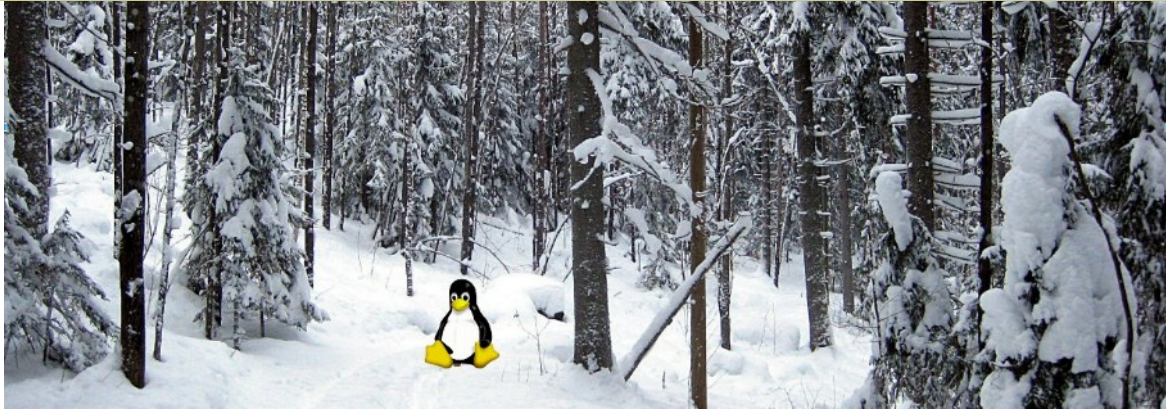

7. Kun asennus on valmis, tarkista ja asenna puuttuvat ohjelmat.

B. Tee kokonaan uusi "puhdas asennus" uudella versiolla

Tällä tavalla voit asentaa uusimman Ubuntun version! (18.04 → 20.04)

1. Kopioi Ubuntun ISO-tiedosto <http://www.ubuntu-fi.org/lataa-ubuntu/>
2. Valmista USB-tikku (s. 59)
3. Aseta elävä USB-tikku, käynnistä BIOS / UEFI-tiedostoon ja valitse elävä USB-tikku.
4. Ohjelma latautuu "väliaikaisesti". Tässä vaiheessa voit silti testata uutta ohjelmaa, mutta lopulta valitse ASENNA.
5. Jos et ole varma, asenna ohjelman suosituksen mukaisesti.
6. Ubuntun asentaminen kestää noin 30 minuuttia ja sitten vielä 15 minuuttia, kun ohjelma päivittyy uusimpaan versioon. (Tiedonsiirtonopeus vaikuttaa päivitysaokaan!)
6. Palauta omat tiedostosi. (DejaDub)
7. Tutki huolellisesti, kuinka kaikki sähköpostit ja kirjanmerkit palautetaan.
(Huom! Thunderbird sähköpostien palauttaminen voi olla hankalaa. Koska ohjelman versio on muuttunut huomattavasti uudemmaksiksi.)
8. Kun asennus on valmis, tarkista ja asenna puuttuvat ohjelmat.

Ubuntu 20.04 & 18.04 guide (pdf) for beginner

www.ubuntutor.com

English

[Ubuntu guide 16.04](#)
[Ubuntu guide 18.04](#)
[Ubuntu guide 20.04](#)
[Some Linux distos](#)

Suomeksi

[Ubuntu ohjevihko 16.04](#)
[Ubuntu ohjevihko 18.04](#)
[Ubuntu ohjevihko 20.04](#)

[Guide 16.04 text file for Google Translator](#)
[Guide 18.04 text file for Google Translator](#)
[Guide 20.04 text file for Google Translator](#)

Ubuntutor.comissa lokakuussa 2020 vierailleet

United States	Saudi Arabia	Colombia	Turkmenistan	Guatemala
Great Britain	Ukraine	Norway	New Zealand	United Arab Emirates
Poland	Afghanistan	Rwanda	Hong Kong	Guinea
Germany	Venezuela	Mauritius	Somalia	Azerbaijan
Finland	Republic of Serbia	Seychelles	Chile	Libya
India	Argentina	Ireland	South Korea	Congo, Democratic Republic of the
China	Israel	Nicaragua	Bolivia	Jamaica
Canada	Malaysia	Laos	Uruguay	Unknown
France	Czech Republic	Polynesia (French)	Cuba	Montenegro
Brazil	Pakistan	Estonia	Uzbekistan	Ghana
Ecuador	Niger	Cambodia	Maldives	Algeria
Netherlands	Mexico	Croatia	Kuwait	Kenya
Russian Federation	Sri Lanka	Japan	Haiti	Zambia
Spain	Tanzania	Benin	Morocco	Myanmar
Belgium	Slovenia	Djibouti	Sudan	Cyprus
Indonesia	Denmark	Puerto Rico	Zimbabwe	Trinidad and Tobago
Australia	Hungary	Taiwan	Curacao	Suriname
Sweden	Bangladesh	Senegal	Peru	Iran
South Africa	Greece	Dominican Republic	Lithuania	
Switzerland	Ethiopia	Papua New Guinea	Lesotho	
Romania	Bulgaria	Cameroon	Madagascar	
Turkey	Uganda	Mozambique	Georgia	
Thailand	Singapore	El Salvador	Qatar	
Portugal	Angola	Nepal	Slovak Republic	
Italy	Nigeria	Tunisia	Jordan	
Philippines	Vietnam	Syria	Lebanon	
Austria	Egypt	Iraq	Bosnia-Herzegovina	